

Uradni list

Evropske unije

C 308

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 53

12. november 2010

Obvestilo št.

Vsebina

Stran

IV *Informacije*

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Evropska komisija

2010/C 308/01	Sporočilo Komisije Evropskemu Parlamentu, Svetu In Računskemu Sodišču – Zaključni račun Evropske Unije – Proračunsko leto 2009 – Konsolidirani računovodski izkazi in konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna	1
2010/C 308/02	Izjava o zanesljivosti, ki jo sodišče zagotovi Evropskemu parlamentu in Svetu – Poročilo neodvisnega revizorja	129

SL

 Cena:
7 EUR

IV

*(Informacije)*INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN RAČUNSKEMU SODIŠČU
ZAKLJUČNI RAČUN EVROPSKE UNIJE

PRORAČUNSKO LETO 2009

Konsolidirani računovodski izkazi in konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna

(2010/C 308/01)

KAZALO

	<i>Stran</i>
Izjava, priložena konsolidiranemu zaključnemu računu	2
Izvrševanje in računovodska obravnava proračuna EU	3
DEL I – Konsolidirani računovodski izkazi Evropske unije in pojasnila	9
A. Bilanca stanja	10
B. Izkaz poslovnega izida	11
C. Izkaz denarnih tokov	12
D. Izkaz sprememb v čistih sredstvih	13
E. Pojasnila k računovodskim izkazom	14
DEL II – Konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna Evropske unije in pojasnila	95
ODDELEK A – Konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna	96
ODDELEK B – Pojasnila h konsolidiranim poročilom o izvrševanju proračuna	118

IZJAVA, PRILOŽENA KONSOLIDIRANEMU ZAKLJUČNEMU RAČUNU

Konsolidirani zaključni račun Evropske unije za leto 2009 je bil pripravljen na podlagi podatkov, ki so jih predložile institucije in organi v skladu s členom 129(2) finančne uredbe, ki se uporablja za splošni proračun Evropske unije. Izjavljam, da je bil pripravljen v skladu z naslovom VII navedene finančne uredbe ter računovodskimi načeli, pravili in metodami iz pojasnil k računovodskim izkazom.

Od računovodij teh institucij in organov, ki potrjujejo zanesljivost poslanih podatkov, sem pridobil vse potrebne informacije za pripravo zaključnega računa, ki prikazuje sredstva in obveznosti Evropske unije ter izvrševanje proračuna.

Potrjujem, da sem si na podlagi teh podatkov ter preverjanj, ki so se štela za potrebna za potrditev zaključnega računa Evropske komisije, pridobil razumno zagotovilo, da zaključni račun predstavlja resnično in pošteno sliko finančnega stanja Evropske unije v vseh pomembnih vidikih.

Philippe TAVERNE
Računovodja Komisije

IZVRŠEVANJE IN RAČUNOVODSKA OBRAVNAVA PRORAČUNA EU

1. PRIPRAVA LETNEGA PRORAČUNA

Iz proračuna Evropske unije (EU) se financirajo najrazličnejše politike in programi po vsej EU. Komisija namreč v skladu s prednostnimi nalogami, ki jih določijo države članice, na terenu izvaja posebne programe, dejavnosti in projekte. Ti lahko vključujejo vse od podpore izobraževalnim projektom za mobilnost učencev in učiteljev do projektov za podporo boljšega delovnega okolja za delavce v EU ter okrepljenega nadzora zunanjih meja.

Več kot 90 % proračuna EU se porabi za financiranje takih politik in dejavnosti EU, o katerih so se dogovorile vse države članice. Neposredna povezava med letnim proračunom in politikami EU se zagotavlja z oblikovanjem proračuna po dejavnostih. Nomenklatura proračuna, oblikovanega po dejavnostih, ki se je prvič uporabila v proračunu za leto 2004, omogoča jasno opredelitev področij, na katera se nanašajo politike Evropske unije, in skupnih zneskov sredstev, dodeljenih vsakemu od teh področij.

Področja so razdeljena na približno 200 dejavnosti, od katerih jih več kot 110 vključuje postavke operativnega proračuna in so zato v proračunski nomenklaturi prikazane kot proračunska poglavja. Ta področja so večinoma operativna, saj je namen temeljnih dejavnosti na teh področjih koristiti upravičenim tretjim osebam, vsaki na njenem področju delovanja. Druga področja pa so horizontalna in zagotavljajo pravilno delovanje Komisije, tako na primer „usklajevanje in pravno svetovanje“ ter „proračun“. Struktura po dejavnostih zagotavlja skupni konceptualni okvir za določanje prednostnih nalog, načrtovanje, oblikovanje proračuna, spremljanje in poročanje, glavni cilj vsega tega pa je krepitev uspešne, gospodarne in učinkovite porabe sredstev.

Notranji postopek za sprejetje predloga proračuna se začne, ko Komisija pripravi predlog, preden ga predloži Svetu, ki ga lahko spremeni, če je to potrebno. Posodobljeni proračun se potem predloži Evropskemu parlamentu, ki lahko predlaga spremembe ali pa sprejme ali zavrne trenutni predlog. Ko je dosežen dogovor o vseh spremembah in posodobitvah (kar lahko po potrebi pomeni tudi popolnoma nov predlog, ki ga predloži Komisija), Parlament sredi decembra proračun sprejme. Predsednik Parlamenta izjavi, da je proračun sprejet, in potem se proračun lahko začne izvrševati.

2. VIRI FINANCIRANJA EU

EU ima dva glavna vira financiranja, in sicer iz prihodkov iz lastnih sredstev in raznovrstnih prihodkov.

2.1 Prihodki in terjatve iz lastnih sredstev

Prihodki iz lastnih sredstev samodejno pripadejo EU za financiranje njenega proračuna, ne da bi bila za to potrebna naknadna odločitev nacionalnih organov. Skupni znesek lastnih sredstev, potreben za financiranje proračuna, se določi tako, da se od skupnih odhodkov odštejejo drugi prihodki. Skupni znesek lastnih sredstev ne sme presegati 1,24 % (1,23 % od leta 2010 naprej) bruto nacionalnega dohodka (BND) EU. Lastna sredstva se delijo na naslednje kategorije:

- (1) Tradicionalna lastna sredstva obsegajo carine in prelevmane na sladkor. Ta lastna sredstva morajo plačevati gospodarski subjekti in jih zbirajo države članice v imenu EU. Vendar države članice obdržijo 25 % teh sredstev kot nadomestilo za stroške zbiranja. Carine se zaračunavajo za uvoz proizvodov iz tretjih držav, in sicer po stopnjah, ki temeljijo na skupni carinski tarifi. Prelevmane na sladkor plačujejo proizvajalci sladkorja za financiranje izvoznih nadomestil za sladkor. Tradicionalna lastna sredstva ponavadi pomenijo okoli 13 % prihodkov iz lastnih sredstev.
- (2) Lastna sredstva iz naslova davka na dodano vrednost (DDV) se zaračunavajo od osnov za DDV držav članic, pri čemer so te osnove za ta namen usklajene v skladu s pravili EU. Od usklajene osnove vsake države članice se zaračuna enak odstotek. Vendar je osnova za DDV, ki se pri tem upošteva, omejena na 50 % BND posamezne države članice. Sredstva iz naslova DDV ponavadi pomenijo okoli 12 % prihodkov iz lastnih sredstev.

- (3) Sredstva iz naslova bruto nacionalnega dohodka (BND) se uporabljajo za uravnovešanje proračunskih prihodkov in odhodkov, tj. za financiranje tistega dela proračuna, ki ga ne krije noben drug vir prihodkov. Od BND vsake države članice, ki se določi v skladu s pravili EU, se zaračuna enak odstotni delež. Sredstva iz naslova BND ponavadi pomenijo okoli 75 % prihodkov iz lastnih sredstev.

V zvezi s plačevanjem teh zneskov je treba omeniti, da so tradicionalna lastna sredstva, ki so jih države članice določile v skladu s členom 6(3)(b) Uredbe št. 1150/2000, vendar EU niso bila dana na razpolago, saj še niso bila izterjana ali zajamčena ali pa se izpodbijajo, na posebnih računih. Vsaka država članica pošlje Komisiji četrtletno poročilo o teh računih in v njem za vsako vrsto sredstev navede:

- neporavnani saldo iz preteklega četrtletja,
- izterjane zneske v zadevnem četrtletju,
- popravke osnove (popravki/zapadli zneski) v zadevnem četrtletju,
- odpisane zneske,
- saldo za izterjavo ob koncu zadevnega četrtletja.

Ko so tradicionalna lastna sredstva iz posebnega računa izterjana, jih je treba dati na razpolago Komisiji, in sicer najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila upravičenost izterjana.

Kadar dejanska izterjava ni verjetna, je treba upravičenosti delno odpisati na posebnem računu. Ta delni odpis upravičenosti temelji na ocenah, ki jih izdelajo države članice same v skladu s členom 6(4)(b) Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1150/2000, v katerem je določeno: „Skupaj s končnimi četrtletnimi poročili za zadevno leto posredujejo države članice oceno celotnega zneska pravic na ločenem računu na dan 31. decembra leta, za katerega sredstev verjetno ne bo mogoče izterjati“.

Na podlagi ocen, ki jih pošljejo države članice, se delni odpis odšteje od postavke za terjateve do držav članic na strani sredstev v bilanci stanja. Vendar to ne pomeni, da Komisija odstopa od izterjave zneskov, ki jih zajema ta popravek vrednosti. Tudi če je videti, da je izterjava malo verjetna, če ne skoraj nemogoča, to ne pomeni nujno, da so zadevni zneski izgubljeni za proračun EU kot tradicionalna lastna sredstva. Neizterjane upravičenosti so namreč izgubljene samo, če je država članica uporabila vse možnosti, ki jih mora izkoristiti za izterjavo terjatev. Kadar država članica tega ne naredi, je finančno odgovorna in mora ta znesek plačati v proračun EU v skladu s členom 17(2) Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000.

2.2 Raznovrstni prihodki

Raznovrstni prihodki, ki se ustvarijo pri dejavnostih Evropske unije, običajno predstavljajo manj kot 10 % celotnih prihodkov. Sem spadajo na primer globe za kršitve pravil konkurence ter nalogi za izterjavo od zasebnih in javnih dolžnikov v zvezi z vodenjem projektov EU. V to kategorijo spadajo tudi denarne kazni, ki jih naloži Sodišče EU državam članicam, ki ne izvršijo sodb. Komisija upravlja vsako leto na stotisoče projektov in mora letno izdati okrog 13 000 nalogov za izterjavo. Za vsak dolg, ki ni plačan na datum zapadlosti, se zaračunavajo zamudne obresti. Kadar so dolžniki tretje osebe in ne države članice, so sklepi Komisije (in Sveta) o obveznosti plačila neposredno izvršljivi v skladu s pravili civilnega postopka, ki velja na območju, kjer je treba terjatev izvršiti. V primeru zamude s plačilom pravna služba s pomočjo zunanjih odvetniških pisarn zoper dolžnike začne postopke za izterjavo dolga.

3. UPRAVLJANJE IN PORABA PRORAČUNA EU

3.1 Poglavitni odhodki iz poslovanja

Odhodki Evropske unije iz poslovanja zajemajo vse različne razdelke finančnega okvira in imajo različne oblike, odvisno od tega, kako se denar izplača in upravlja. V skladu s finančno uredbo Komisija izvršuje splošni proračun z uporabo naslednjih metod:

Neposredno centralizirano upravljanje: kadar proračun izvršujejo neposredno službe Komisije.

Posredno centralizirano upravljanje: kadar Komisija naloge za izvrševanje proračuna zaupa organom EU ali držav članic, kot so javne agencije EU ali subjekti, ki opravljajo javno službo.

Decentralizirano upravljanje: kadar Komisija nekatere naloge za izvrševanje proračuna prenese na tretje države.

Deljeno upravljanje: po tej metodi upravljanja se naloge za izvrševanje proračuna prenesejo na države članice. Večina odhodkov spada pod tako „deljeno upravljanje“, ki vključuje prenos nalog na države članice in zajema področja, kot so poraba v kmetijstvu in strukturni ukrepi.

Skupno upravljanje: po tej metodi Komisija nekatere naloge izvrševanja zaupa mednarodni organizaciji.

3.2 Različni finančni udeleženci

Kolegij komisarjev nosi kolektivno politično odgovornost, vendar v praksi sam ne izvaja svojih pooblastil za izvrševanje proračuna. Te naloge vsako leto prenese na posamezne javne uslužbenke, ki odgovarjajo kolegiju in za katere veljajo finančna uredba ter kadrovski predpisi. Zadevni uslužbenki – v glavnem generalni direktorji in vodje služb – so imenovani „odredbodajalci na podlagi prenosa“. Naloge za izvrševanje proračuna lahko prenesejo naprej na „odredbodajalce na podlagi nadaljnega prenosa“.

Odredbodajalci so odgovorni za celotno upravljanje od določanja, kaj je treba narediti za uresničitev ciljev politik, ki jih je zastavila institucija, do upravljanja v ta namen organiziranih dejavnosti z operativnega in proračunskega vidika, vključno s podpisovanjem pravnih obveznosti, spremljanjem uspešnosti, plačevanjem in po potrebi tudi izterjavo sredstev. Odredbodajalci morajo prav tako poskrbeti za ocenjevanja, ki jih je treba opraviti, da se prouči izvedljivost njihovih predlogov (predhodno ocenjevanje) ter da se ugotovi uspeh in stroškovna učinkovitost programov, ki se že izvajajo (vmesno in naknadno ocenjevanje). Rezultati teh ocenjevanj se uporabijo za izboljšanje procesa odločanja ter povečanje preglednosti in stroškovne učinkovitosti ukrepanja EU in prevzemanja odgovornosti zanj.

Dobro finančno poslovanje in ustrezno prevzemanje odgovornosti se znotraj vsakega generalnega direktorata zagotavljata z ločevanjem upravljavskih kontrol (v rokah odredbodajalcev) od notranje revizije in kontrol skladnosti, in sicer z jasnimi standardi notranjega kontroliranja (ki se zgledujejo po mednarodnih standardih COSO, tj. Odbora podpornih organizacij Treadwayjeve komisije), predhodnimi in naknadnimi kontrolami, neodvisnimi notranjimi revizijami na podlagi ocen tveganja ter rednim poročanjem o dejavnostih posameznim komisarjem.

Računovodja izvršuje odredbe za plačilo in naloge za izterjavo, ki jih pripravijo odredbodajalci, ter je odgovoren za upravljanje zakladnice, določanje računovodskih pravil in metod, potrjevanje računovodskih sistemov, vodenje računovodskih evidenc ter pripravo zaključnega računa institucije. Poleg tega mora računovodja zaključni račun podpisati, s čimer potrdi, da ta predstavlja resnično in pošteno sliko finančnega stanja.

Notranjega revizorja, ki ni finančni udeleženec v strogem pomenu besede, imenuje institucija ali organ, da preverja pravilno delovanje sistemov in postopkov za izvrševanje proračuna ter instituciji ali organu svetuje pri vprašanih o obvladovanju tveganj. Notranji revizor izdaja neodvisna mnenja o kakovosti sistemov poslovanja in kontrol ter daje priporočila o tem, kako izboljšati operativne postopke in spodbujati dobro finančno poslovanje.

3.3 Prevzemanje obveznosti za porabo sredstev iz proračuna EU

Ko je proračun odobren, da Generalni direktorat za proračun prek računovodskega sistema Komisije sredstva na razpolago različnim službam Komisije ter institucijam in drugim organom, in sicer glede na njihovo odgovornost za posamezne politike v skladu s sistemom, imenovanim „oblikovanje proračuna po dejavnostih“. Odgovornost za upravljanje proračunskih vrstic v zvezi z okoljem na primer Komisija prenese na vodjo – torej generalnega direktorja – Generalnega direktorata za okolje (in ta v tem primeru postane odredbodajalec na podlagi prenosa za zadevne proračunske vrstice).

Preden se lahko prevzame pravna obveznost (kot je na primer pogodba ali sporazum o subvenciji) s tretjo osebo, mora v letnem proračunu obstajati proračunska vrstica, ki daje pravico do zadevne dejavnosti. Poleg tega mora biti v zadevni proračunski vrstici dovolj sredstev za kritje odhodkov. Če so ti pogoji izpolnjeni, je treba sredstva v proračunu rezervirati, in sicer tako, da se v računovodskem sistemu prevzame proračunska obveznost.

Nobeni sredstev iz proračuna EU ni mogoče porabiti, dokler Komisija ali drug organ EU ter morebitni prejemnik sredstev EU pisno ne prevzameta pravne obveznosti. Pri neposrednem centraliziranem upravljanju ima ta pravna obveznost obliko pogodbe z izvajalcem ali sporazuma o subvenciji z upravičencem.

Ko je proračunska obveznost odobrena, se vknjiži v proračunski računovodski sistem in odobritve se porabijo skladno s tem. Vendar to ne vpliva na splošno računovodstvo (ali glavno knjigo), saj stroški še niso nastali. To je zato, ker računovodski sistem Evropske unije sestavljata dva ločena, a povezana elementa:

- (a) proračunsko računovodstvo, ki omogoča natančen zapis izvrševanja proračuna;
- (b) splošno računovodstvo, s katerim se pripravita bilanca stanja in izkaz poslovnega izida.

3.4 Izvajanje plačil

3.4.1 Splošna pravila

Nobeni plačil ni mogoče izvesti, dokler odredbodajalec, ki se ukvarja z zadevnim poslom, ne odobri proračunske obveznosti.

Ko je plačilo odobreno v računovodskem sistemu, temu sledi nakazilo na račun upravičenca.

Komisija izvede na leto več kot 1,7 milijona plačil. Sodeluje v medbančnem telekomunikacijskem omrežju SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication).

3.4.2 Predhodno financiranje, izkazi stroškov in upravičenost odhodkov

Predhodno financiranje je plačilo, katerega namen je upravičencu zagotoviti denarni predujem, tj. likvidna sredstva. Lahko je razdeljeno v več plačil v obdobju, ki je določeno v danem sporazumu o predhodnem financiranju. Likvidna sredstva oziroma predujem se porabijo za namen, za katerega so bili zagotovljeni, v obdobju, določenem v sporazumu, ali se povrnejo – če upravičenec nima upravičenih odhodkov, mora

predujem v okviru predhodnega financiranja vrniti Evropski uniji. Plačano predhodno financiranje je torej dokončni odhodek šele, ko so izpolnjeni ustrezní pogodbeni pogoji, in je zato takrat, ko se izvede začetno plačilo, v bilanci stanja EU izkazano kot sredstvo. Znesek sredstva iz naslova predhodnega financiranja se zmanjša (v celoti ali delno) s priznanjem upravičenih stroškov in vrnjenih zneskov.

Predhodno financiranje se vrednoti po ocenjeni nadomestljivi vrednosti, ob upoštevanju obstoja jamstva, povezanega s predhodnim financiranjem. Pričakovano neizterljivo predhodno financiranje se pripozna kot strošek v izkazu poslovnega izida in kot zmanjšanje knjigovodske vrednosti predhodnega financiranja v bilanci stanja. Na splošno se izplačano predhodno financiranje obrestuje (pomembne izjeme so med drugim zneski, plačani državam članicam ali kot predpristopna pomoč).

Nekaj časa po plačilu predhodnega financiranja ustrezní organ EU prejme zahtevek za povračilo stroškov, v katerem je utemeljeno, kako je upravičenec v skladu s pogodbo porabil znesek predhodnega financiranja. Pogostnost pošiljanja teh zahtevkov za povračilo stroškov med letom se spreminja, odvisna pa je od vrste financiranega ukrepa in pogodbenih pogojev, in ni nujno, da se ti zahtevki prejmejo ob koncu leta.

Merila za upravičenost so določena v temeljnem aktu, razpisih za zbiranje predlogov, drugih informativnih dokumentih za upravičence do subvencij in/ali v pogodbenih določbah sporazumov o subvenciji. Po proučitvi se upravičeni odhodki obravnavajo kot stroški in upravičenec je obveščen o morebitnih neupravičenih zneskih. „Zneski, katerih upravičenost je treba preveriti,“ tako pomenijo zneske iz prejetih zahtevkov za povračilo stroškov, katerih upravičenost še ni bila preverjena, in torej dogodek, zaradi katerega nastane odhodek, še ni nastal.

3.4.3 Računovodska obravnava ob koncu leta (časovni preseki)

Odprti zneski predhodnega financiranja ob koncu leta se vrednotijo po prvotnih plačanih zneskih, zmanjšanih za: vrnjene zneske, obračunane upravičene zneske, ocenjene upravičene zneske, ki ob koncu leta še niso obračunani, in zmanjšanja vrednosti.

Zahtevki za povračilo stroškov, ki ob koncu leta še niso prejeti, se upoštevajo v računovodskih postopkih časovnega preseka ob koncu leta. Zlasti je treba oceniti upravičene odhodke, ki so jih imeli upravičenci do sredstev EU, vendar jih EU še niso prijavi. Da bi dobili najboljšo oceno teh zneskov, se uporabljajo različne metode, odvisno od vrste dejavnosti in razpoložljivih podatkov. Na podlagi teh presečnih podatkov so ocenjeni upravičeni zneski tako izkazani kot kratkoročno vnaprej vračunani stroški, medtem ko so ocenjeni neupravičeni deli še naprej odprti na računih za „zneske, katerih upravičenost je treba preveriti“. Da ne bi precenili sredstev in obveznosti, se ti zneski prikažejo med kratkoročnimi obveznostmi.

3.5 Izterjave na podlagi odkritih nepravilnosti

Finančna uredba in druga veljavna zadevna zakonodaja daje zlasti glede kmetijske in kohezijske politike pravico do preverjanja odhodkov še več let po tem, ko so nastali. Če se odkrijejo nepravilnosti, se uporabijo izterjave ali finančni popravki. Odkrivanje nepravilnosti in njihovi popravki so zadnja faza delovanja kontrolnih sistemov in so bistveni za zagotavljanje dobrega finančnega poslovanja.

Upravičenost odhodkov, ki bremenijo proračun, preverijo ustrezne službe EU, v primeru deljenega upravljanja pa države članice, in sicer na podlagi spremne dokumentacije, določene v zadevni zakonodaji ali v pogojih za posamezno subvencijo. Da bi bilo razmerje med stroški in koristmi kontrolnih sistemov čim ugodnejše, so preverjanja spremne dokumentacije pri končnih zahtevkih pogosto strožja od preverjanj pri vmesnih zahtevkih in lahko tako odkrijejo napake pri vmesnih plačilih, ki se potem popravijo s prilagoditvijo končnega plačila. Poleg tega ima EU in/ali zadevna država članica pravico, da preveri verodostojnost spremne dokumentacije s preverjanjem v prostorih vložnika zahtevka, in sicer med izvajanjem financiranega ukrepa in/ali po njem (naknadno). V zadevni zakonodaji je predvidenih več vrst postopkov za obravnavanje nepravilnosti, ki jih odkrijejo Komisija in države članice – podrobnejše informacije o tem so vključene v pojasnilu 6.

4. POROČANJE OB KONCU LETA

4.1 Zaključni račun

Računovodja Komisije je odgovoren za pripravo zaključnega računa ter zagotovitev, da ta predstavlja resnično in pošteno sliko finančnega stanja EU. Zaključni račun sestavljajo računovodski izkazi in poročila o izvrševanju proračuna. Potem ko ga Komisija sprejme, se predloži Računskemu sodišču v revizijo ter nazadnje Svetu in Parlamentu v razrešnico.

4.2 Letna poročila o dejavnostih

Vsak odredbodajalec mora pripraviti letno poročilo o dejavnostih, in sicer o dejavnostih, za katere je odgovoren. V tem letnem poročilu o dejavnostih poroča o rezultatih politik in o svojem razumnem zagotovitvi, ki ga morda ima, da so bila sredstva, ki so bila dodeljena dejavnostim, opisanim v njegovem poročilu, porabljeni za predvideni namen in v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja ter da vzpostavljeni kontrolni postopki zagotavljajo potrebna jamstva glede zakonitosti in pravilnosti transakcij, povezanih z računovodskimi izkazi.

5. REVIZIJA IN RAZREŠNICA

5.1 Revizija

Zaključni račun in upravljanje sredstev EU nadzira njen zunanji revizor, Evropsko računsko sodišče, ki za Svet in Evropski parlament pripravi letno poročilo. Glavna naloga Računskega sodišča je, da opravi zunanjo neodvisno revizijo zaključnega računa Evropske unije. Računsko sodišče v okviru svojih nalog pripravi:

- (1) letno poročilo o dejavnostih, ki se financirajo iz splošnega proračuna, v katerem so podrobno opisana njegova opažanja o zaključnem računu in z njim povezanih transakcijah;
- (2) mnenje, ki temelji na njegovih revizijah in je vključeno v letno poročilo v obliki izjave o zanesljivosti, in sicer (i) o zanesljivosti zaključnega računa ter (ii) o zakonitosti in pravilnosti z njim povezanih transakcij, ki se nanašajo na prihodke, pobrane od davčnih zavezancev, in plačila končnim upravičencem;
- (3) posebna poročila, v katerih so navedene ugotovitve revizij, ki zajemajo posamezna področja upravljanja.

Računsko sodišče ima pravico dostopa do vseh dokumentov, ki jih potrebuje med svojo revizijo. Revidira vsa področja delovanja EU, vse do preverjanja zakonitosti in pravilnosti posameznih transakcij in plačil. Revidira tudi sam zaključni račun, pri čemer po potrebi pregleda posamezne bilance stanja in izkaze poslovnega izida, pa tudi splošno predstavitev računovodskih izkazov. Mnenje Računskega sodišča tako ne temelji samo na predloženih številčnih podatkih, ampak tudi na vzpostavljenem sistemu in kontrolah.

5.2 Razrešnica

Končna kontrola je razrešnica za proračun za dano proračunsko leto. V EU je organ, ki daje razrešnico, Evropski parlament. To pomeni, da se po reviziji in dokončni pripravi zaključnega računa Parlament na priporočilo Sveta odloči, ali bo Komisiji in drugim organom EU podelil razrešnico za izvrševanje proračuna EU za prejšnje proračunsko leto. Ta odločitev temelji na pregledu zaključnega računa ter letnega poročila Računskega sodišča (ki vključuje uradno izjavo o zanesljivosti) in odgovorov Komisije nanj, upošteva pa tudi nadaljnja vprašanja in zahteve po dodatnih informacijah, naslovljene na Komisijo.

Pri podelitvi razrešnice gre za politični vidik zunanje kontrole izvrševanja proračuna, saj ta odločitev, s katero Evropski parlament na priporočilo Sveta „razreši“ Komisijo njenih obveznosti v zvezi z upravljanjem posameznega proračuna, zaznamuje konec obstoja tega proračuna. Postopek razrešnice se lahko konča na dva načina: s podelitvijo ali odlogom podelitve razrešnice. Pri podelitvi razrešnice lahko Parlament poudari opažanja, ki se mu zdijo pomembna, in pogosto pri tem priporoči ukrepe, ki naj bi jih Komisija sprejela v zvezi s temi zadevami. Komisija predstavi sprejete ukrepe v poročilu o nadaljnjem ukrepanju in v akcijskem načrtu, ki ga predloži Parlamentu in Svetu.

DEL 1

KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI EVROPSKE UNIJE IN POJASNILA

KAZALO

	<i>Stran</i>
A. Bilanca stanja	10
B. Izkaz poslovnega izida	11
C. Izkaz denarnih tokov	12
D. Izkaz sprememb v čistih sredstvih	13
E. Pojasnila k računovodskim izkazom	14
1. Pomembne računovodske usmeritve	14
2. Pojasnila k bilanci stanja	26
3. Pojasnila k izkazu poslovnega izida	50
4. Pojasnila k izkazu denarnih tokov	62
5. Razkrivanje zunajbilančnih postavk	62
6. Izterjava neupravičenih plačil	70
7. Obvladovanje finančnih tveganj	86
8. Razkrivanje povezanih strank	94
9. Dogodki po datumu bilance stanja	95
10. Subjekti, ki so vključeni v konsolidacijo	96
11. Subjekti, ki niso vključeni v konsolidacijo	98

A. BILANCA STANJA

v mio. EUR

	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
DOLGOROČNA SREDSTVA:			
Neopredmetena dolgoročna sredstva	2.1	72	56
Opredmetena osnovna sredstva	2.2	4 859	4 881
Dolgoročne finančne naložbe	2.3	2 379	2 078
Posojila	2.4	10 764	3 565
Dolgoročno predhodno financiranje	2.5	39 750	29 023
Dolgoročne terjatve	2.6	55	45
		57 879	39 648
KRATKOROČNA SREDSTVA:			
Zaloge	2.7	77	85
Kratkoročne finančne naložbe	2.8	1 791	1 553
Kratkoročno predhodno financiranje	2.9	9 077	10 262
Kratkoročne terjatve	2.10	8 663	11 920
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	2.11	23 372	23 724
		42 980	47 544
Sredstva skupaj		100 859	87 192
DOLGOROČNE OBVEZNOSTI:			
Prejemki zaposlenih	2.12	(37 242)	(37 556)
Dolgoročne rezervacije	2.13	(1 469)	(1 341)
Dolgoročne finančne obveznosti	2.14	(10 559)	(3 349)
Druge dolgoročne obveznosti	2.15	(2 178)	(2 226)
		(51 448)	(44 472)
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI:			
Kratkoročne rezervacije	2.16	(213)	(348)
Kratkoročne finančne obveznosti	2.17	(40)	(119)
Obveznosti iz poslovanja	2.18	(93 884)	(89 677)
		(94 137)	(90 144)
Obveznosti skupaj		(145 585)	(134 616)
ČISTA SREDSTVA		(44 726)	(47 424)
Rezerve	2.19	3 323	3 115
Zneski, ki bodo vpoklicani od držav članic	2.20		
<i>Prejemki zaposlenih (*)</i>		(37 242)	(37 556)
<i>Drugi zneski (**)</i>		(10 807)	(12 983)
ČISTA SREDSTVA		(44 726)	(47 424)

(*) V skladu s členom 83 kadrovskih predpisov (Uredba Sveta št. 259/68 z dne 29. februarja 1968, kakor je bila spremenjena) države članice skupno jamčijo za obveznost plačila pokojnin.

(**) Parlament je 17. decembra 2009 sprejel proračun, ki določa, da se kratkoročne obveznosti EU plačajo iz lastnih sredstev, ki jih zberejo države članice ali se od njih vpokličejo v letu 2010.

B. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

v mio. EUR

	Pojasnilo	2009	2008
PRIHODKI IZ POSLOVANJA			
Prihodki iz lastnih sredstev in prispevkov	3.1	110 537	112 713
Drugi prihodki iz poslovanja	3.2	7 532	9 731
		118 069	122 444
ODHODKI IZ POSLOVANJA			
Upravni odhodki	3.3	(8 133)	(7 720)
Odhodki iz poslovanja	3.4	(104 934)	(97 214)
		(113 067)	(104 934)
PRESEŽEK IZ POSLOVANJA			
Prihodki iz finančnih poslov	3.5	835	698
Odhodki za finančne posle	3.6	(594)	(467)
Gibanje obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih	2.12	(683)	(5 009)
Delež čistega primanjkljaja pridruženih subjektov in skupnih podjetij	3.7	(103)	(46)
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO		4 457	12 686

C. IZKAZ DENARNIH TOKOV

v mio. EUR

	Pojasnilo	2009	2008 (*)
Poslovni izid za zadevno leto		4 457	12 686
<i>Poslovanje</i>	4.2		
Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev		22	19
Amortizacija		447	302
(Razveljavitev) izgube zaradi oslabitve naložb		(16)	3
(Povečanje)/zmanjšanje posojil		(7 199)	(1 759)
(Povečanje)/zmanjšanje dolgoročnega predhodnega financiranja		(10 727)	(15 008)
(Povečanje)/zmanjšanje dolgoročnih terjatev		(10)	82
(Povečanje)/zmanjšanje zalog		8	3
(Povečanje)/zmanjšanje kratkoročnega predhodnega financiranja		1 185	10 321
(Povečanje)/zmanjšanje kratkoročnih terjatev		3 257	131
Povečanje/(zmanjšanje) dolgoročnih rezervacij		128	262
Povečanje/(zmanjšanje) dolgoročnih finančnih obveznosti		7 210	1 775
Povečanje/(zmanjšanje) drugih dolgoročnih obveznosti		(48)	237
Povečanje/(zmanjšanje) kratkoročnih rezervacij		(135)	(21)
Povečanje/(zmanjšanje) kratkoročnih finančnih obveznosti		(79)	(16)
Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz poslovanja		4 207	(5 703)
Proračunski presežek iz prejšnjega leta, obravnavan kot nedenarni prihodki		(1 796)	(1 529)
Drugo gibanje nedenarnih sredstev		37	37
<i>Povečanje/(zmanjšanje) obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih</i>		(314)	4 076
<i>Naložbenje</i>	4.3		
(Povečanje)/zmanjšanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev		(463)	(689)
(Povečanje)/zmanjšanje dolgoročnih naložb		(284)	(108)
(Povečanje)/zmanjšanje kratkoročnih naložb		(239)	(133)
ČISTI DENARNI TOK		(352)	4 968
Neto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		(352)	4 968
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta	2.11	23 724	18 756
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki ob koncu leta	2.11	23 372	23 724

(*) V zaključnem računu za leto 2008 so bila denarna sredstva Jamstvenega sklada vključena kot denarna sredstva in ne naložbe.

D. IZKAZ SPREMEMB V ČISTIH SREDSTVIH

v mio. EUR

	Rezerve (A)		Zneski, ki bodo vpoklicani od držav članic (B)		Čista sredstva = (A) + (B)
	Rezerva za pošteno vrednost	Druge rezerve	Skupni presežek/ (primanjkljaj)	Rezultat za zadevno leto	
STANJE NA DAN 31. DECEMBRA 2007	7	2 799	(68 888)	7 462	(58 620)
Gibanje rezerve za Jamstveni sklad		158	(158)		0
Gibanje poštene vrednosti	34				34
Drugo		113	(108)		5
Dodelitev poslovnega izida za leto 2007		4	7 458	(7 462)	0
Proračunski rezultat za leto 2007, knjižen v dobro držav članic			(1 529)		(1 529)
Poslovni izid za zadevno leto				12 686	12 686
STANJE NA DAN 31. DECEMBRA 2008	41	3 074	(63 225)	12 686	(47 424)
Gibanje rezerve za Jamstveni sklad		196	(196)		0
Gibanje poštene vrednosti	28				28
Drugo		(1)	10		9
Dodelitev poslovnega izida za leto 2008		(15)	12 701	(12 686)	0
Proračunski rezultat za leto 2008, knjižen v dobro držav članic			(1 796)		(1 796)
Poslovni izid za zadevno leto				4 457	4 457
STANJE NA DAN 31. DECEMBRA 2009	69	3 254	(52 506)	4 457	(44 726)

E. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

1. POMEMBNE RAČUNOVODSKE USMERITVE

1.1 PRAVNA PODLAGA IN RAČUNOVODSKA PRAVILA

Konsolidirani zaključni račun Evropske unije zajema zaključne račune Evropske unije, Evropske skupnosti za atomsko energijo in Evropske skupnosti za premog in jeklo (v likvidaciji). Ti zaključni računi se vodijo v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 (UL L 248 z dne 16.9.2002) o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropske unije, in Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje navedene finančne uredbe.

Evropska unija je v skladu s členom 133 finančne uredbe pripravila konsolidirane računovodske izkaze za leto 2009 v skladu s pravili računovodstva na podlagi nastanka poslovnih dogodkov, ki so izpeljana iz mednarodnih računovodskih standardov za javni sektor (MRSJS), če teh ni, pa iz mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP). Ta računovodska pravila, ki jih je sprejel računovodja Komisije, morajo uporabljati vse institucije in organi EU, ki so vključeni v konsolidacijo, za vzpostavitev enotnega sklopa pravil za računovodstvo, vrednotenje in predstavitev zaključnega računa, da bi se uskladiral proces priprave računovodskih izkazov in konsolidacije. Računovodski izkazi se vodijo v eurih na osnovi koledarskega leta.

1.2 RAČUNOVODSKA NAČELA

Namen računovodskih izkazov je zagotoviti podatke o finančnem stanju, uspešnosti in denarnih tokovih neke pravne osebe, ki so koristni za širok krog uporabnikov. Pri EU kot osebi javnega prava je njihov namen še zlasti zagotoviti podatke, koristne za odločanje, in prikazati, kako odgovorno oseba javnega prava ravna s sredstvi, ki so ji zaupana. Ta dokument je bil pripravljen ob zavedanju teh ciljev. Člen 124 finančne uredbe določa računovodska načela, ki se uporabijo pri pripravi računovodskih izkazov:

- časovna neomejenost delovanja,
- previdnost,
- dosledna uporaba računovodskih metod,
- primerljivost informacij,
- pomembnost,
- brez neto izravnave,
- prednost dejanskosti pred navideznostjo,
- računovodstvo na podlagi nastanka poslovnih dogodkov.

Za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z zgoraj navedenimi pravili in načeli morajo vodstveni kadri pripraviti ocene, ki vplivajo na sporočene zneske nekaterih postavk v konsolidirani bilanci stanja in v konsolidiranem izkazu poslovnega izida, pa tudi na s tem povezana razkritja pogojnih sredstev in obveznosti.

1.3 KONSOLIDACIJA

Vpliv Lizbonske pogodbe

Zaradi začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe s 1. decembrom 2009 se zaključni račun zdaj imenuje „Letni zaključni račun Evropske unije“. Ta sprememba ne vpliva na obseg konsolidacije. Agencije, ustanovljene v okviru nekdanjega drugega stebra EU, ne izpolnjujejo meril za konsolidacijo, prav tako ne Evropska centralna banka (ECB), čeprav je v Lizbonski pogodbi obravnavana kot evropska institucija. Kot že prejšnja leta vsi ti subjekti tudi zdaj niso vključeni v konsolidacijo.

Kar zadeva agencije iz nekdanjega tretjega stebra Evropske unije, sta dve od njih, ki prejemata subvencijo iz splošnega proračuna Evropskih skupnosti, tako kot v prejšnjih letih tudi zdaj vključeni v konsolidacijo (glej tudi pojasnilo 10). Europol, ki je bil prav tako ustanovljen v okviru nekdanjega tretjega stebra, bo postal organ EU z letom 2010.

Obseg konsolidacije

Konsolidirani računovodski izkazi EU zajemajo vse pomembne nadzorovane subjekte (institucije in agencije), pridružene subjekte in skupna podjetja, kar pomeni 40 nadzorovanih subjektov, 3 pridružene subjekte in 4 skupna podjetja. Popoln seznam subjektov, vključenih v konsolidacijo, je naveden v pojasnilu 10. V primerjavi z letom 2008 se je obseg konsolidacije razširil za dve izvršilni agenciji, dva pridružena subjekta in eno skupno podjetje, ena agencija pa je bila likvidirana 31. decembra 2008. Ta vključitev nima pomembnega vpliva na konsolidirane računovodske izkaze.

Nadzorovani subjekti

Odločitev o vključitvi subjekta v konsolidacijo temelji na konceptu nadzora. Nadzorovani subjekti so vsi subjekti, za katere je Evropska unija neposredno ali posredno pooblaščen, da usmerja njihovo finančno in poslovno politiko, da bi lahko imela koristi od dejavnosti teh subjektov. To pooblastilo mora biti neposredno izvršljivo. Nadzorovani subjekti so v celoti vključeni v konsolidacijo, ki se začne s prvim dnevom obstoja nadzora in se konča, ko takega nadzora ni več.

Najpogostejši kazalniki nadzora znotraj Evropske unije so: ustanovitev na podlagi ustanovnih pogojev ali sekundarne zakonodaje, financiranje iz splošnega proračuna, obstoj glasovalnih pravic v upravnih organih, revizija, ki jo opravi Evropsko računsko sodišče, in razrešnica, ki jo podeli Evropski parlament. Jasno je, da je treba opraviti oceno na ravni subjekta, da se lahko sprejme odločitev, ali eno ali več zgornjih meril zadostuje za sprožitev nadzora.

V skladu s tem pristopom za institucije (razen ECB) in agencije EU (razen agencij iz nekdanjega drugega stebra in Europol) velja, da so pod izključnim nadzorom EU in so zato vključene v konsolidacijo. Poleg tega tudi za Evropsko skupnost za premog in jeklo (ESP) v likvidaciji velja, da je nadzorovani subjekt.

Vsi medsebojni posli in stanja med nadzorovanimi subjekti EU se izločijo. Neiztrženi dobički in izgube iz poslov med subjekti so neznatni ter zato niso izločeni.

Pridruženi subjekti

Pridruženi subjekti so subjekti, na katere ima Evropska unija znaten neposreden ali posreden vpliv, vendar ne nadzoruje njihovih odločitev z vidika finančne in poslovne politike. Obstoj znatnega vpliva se predpostavlja, če ima Evropska komisija v njih neposredno ali posredno 20 % ali več glasovalnih pravic.

Deleži v pridruženih subjektih se obračunajo po kapitalski metodi in se na začetku pripoznajo po nabavni vrednosti. Delež Evropske unije v rezultatih pridruženih subjektov se pripozna v izkazu poslovnega izida EU, njen delež v gibanju rezerv pa v rezervah EU. Začetni stroški in vsa gibanja (dodatni prispevki, delež v rezultatih in gibanju rezerv, oslabitve ter dividende) dajejo knjigovodsko vrednost pridruženega subjekta v zaključnem računu EU na datum bilance stanja. Znesek, dobljen iz razdelitve čistega dobička pridruženega subjekta, zmanjša knjigovodsko vrednost sredstva. Neiztrženi dobički in izgube iz poslov med Evropsko unijo in pridruženimi subjekti so neznatni ter zato niso izločeni.

Računovodske usmeritve pridruženih subjektov se lahko razlikujejo od računovodskih usmeritev, ki jih je sprejela Evropska unija za podobne posle in dogodke v podobnih okoliščinah. V primerih, ko ima Evropska unija 20-odstotni ali večji delež v skladu tveganega kapitala, si na sklad ne prizadeva znatno vplivati. Taki skladi se zato obravnavajo kot za prodajo razpoložljivi finančni instrumenti in kapitalna metoda se zanje ne uporablja.

Skupna podjetja

Skupno podjetje je pogodbeni dogovor, po katerem Evropska unija in ena ali več strank („podvižnikov“) opravljajo gospodarsko dejavnost pod skupnim nadzorom. Skupni nadzor je pogodbeno dogovorjena delitev neposrednega ali posrednega nadzora nad dejavnostjo, iz katere pritekajo možne storitve.

Deleži v skupnih podjetjih se obračunajo po kapitalski metodi in se na začetku pripoznajo po nabavni vrednosti. Delež Evropske unije v rezultatih skupno nadzorovanih subjektov se pripozna v izkazu poslovnega izida EU, njen delež v gibanju rezerv pa v rezervah EU. Začetni stroški in vsa gibanja (dodatni prispevki, delež v rezultatih in gibanju rezerv, oslabitve ter dividende) dajejo knjigovodsko vrednost skupnega podjetja v zaključnem računu EU na datum bilance stanja.

Neiztrženi dobički in izgube iz poslov med Evropsko unijo in skupno nadzorovanim subjektom so neznatni ter zato niso izločeni. Računovodske usmeritve skupnih podjetij se lahko razlikujejo od računovodskih usmeritev, ki jih je Evropska unija sprejela za podobne posle in dogodke v podobnih okoliščinah.

Subjekti, ki niso vključeni v konsolidacijo in katerih sredstva upravlja Komisija

Sredstva sistema zdravstvenega zavarovanja za osebje Evropske unije, Evropskega razvojnega sklada in Jamstvenega sklada za udeležence v njihovem imenu upravlja Komisija, vendar teh subjektov Evropska unija ne nadzoruje in zato niso konsolidirani v zaključnem računu – za več informacij o zadevnih zneskih glej pojasnilo 11.

1.4 PODLAGA ZA PRIPRAVO

1.4.1 Valuta in osnova za preračunavanje

Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi so predstavljeni v milijonih eurov, saj je euro funkcijska in predstavitvena valuta Evropske unije.

Posli in stanja

Posli v tujih valutah se preračunajo v eure po menjalnih tečajih, ki veljajo na dan teh poslov. Pozitivne in negativne tečajne razlike, ki nastanejo pri poravnavi poslov v tujih valutah in pri preračunavanju denarnih sredstev in obveznosti, izraženih v tujih valutah, po menjalnih tečajih ob koncu leta, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Za naslednje postavke se uporabijo drugačne metode preračunavanja:

- opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena dolgoročna sredstva ohranijo svojo vrednost v eurih po tečaju na dan, ko so bila nabavljena, ter
- zneski predhodnega financiranja, plačani v okviru Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada, se preračunajo po menjalnih tečajih na deseti dan meseca po mesecu, v katerem so bili odobreni.

Stanja denarnih sredstev in obveznosti ob koncu leta, izražena v tujih valutah, se preračunajo v eure po menjalnih tečajih, ki veljajo na dan 31. decembra:

Menjalni tečaj eura

Valuta	31.12.2009	31.12.2008
BGN	1,9558	1,9558
CZK	26,4730	26,8750
DKK	7,4418	7,4506
EEK	15,6466	15,6466
GBP	0,8881	0,9525
HUF	270,4200	266,7000

Valuta	31.12.2009	31.12.2008
LVL	0,7093	0,7083
LTL	3,4528	3,4528
PLN	4,1045	4,1535
RON	4,2363	4,0225
SEK	10,2520	10,8700
CHF	1,4836	1,4850
JPY	133,1600	126,1400
USD	1,4406	1,3917

Spremembe pošteni vrednosti denarnih vrednostnih papirjev, izraženih v tuji valuti in razvrščenih kot razpoložljivih za prodajo, ki izhajajo iz tečajnih razlik, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Tečajne razlike pri nedenarnih finančnih sredstvih in obveznostih, knjiženih po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Tečajne razlike pri nedenarnih finančnih sredstvih, ki so razvrščena kot razpoložljiva za prodajo, so vključene v rezervo za pošteno vrednost.

1.4.2 *Uporaba ocen*

Računovodski izkazi v skladu s standardi MRSJS in splošno sprejetimi računovodskimi načeli nujno vključujejo zneske, ki temeljijo na ocenah in predpostavkah vodstva na podlagi najzanesljivejših razpoložljivih podatkov. Pomembne ocene vključujejo med drugim zneske za obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih, rezervacije, finančno tveganje v zvezi z zalogami in terjatvami, kratkoročno nezaračunane prihodke in vnaprej vračunane stroške, pogojna sredstva in obveznosti ter stopnjo oslabitve neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Dejanski rezultati se lahko razlikujejo od navedenih ocen. Spremembe ocen se kažejo v obdobju, v katerem postanejo znane.

1.5 BILANCA STANJA

1.5.1 *Neopredmetena dolgoročna sredstva*

Pridobljene licence za računalniško programsko opremo so izkazane po nabavni vrednosti, zmanjšani za skupno vrednost amortizacije in izgub zaradi oslabitve. Ta sredstva se amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v ocenjeni dobi koristnosti, ki znaša 4 leta. Notranje pridobljena neopredmetena dolgoročna sredstva so trenutno prikazana v izkazu poslovnega izida. Stroški, povezani z razvojem ali vzdrževanjem računalniške programske opreme, se pripoznajo kot odhodki, ko nastanejo, prav tako kot stroški znanstvenih raziskav in razvoja.

1.5.2 *Opredmetena osnovna sredstva*

Vsa opredmetena osnovna sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za skupno vrednost amortizacije in izgub zaradi oslabitve. Nabavna vrednost vključuje odhodke, ki jih je mogoče neposredno pripisati pridobitvi ali gradnji sredstva.

Poznejši stroški se vključijo v knjigovodsko vrednost sredstva ali pripoznajo kot posebno sredstvo, kakor je primerno, le, kadar je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi ali storitvene zmožnosti, povezane s to postavko, pritekale v Evropsko unijo in je mogoče te stroške zanesljivo izmeriti. Stroški popravil in vzdrževanja se knjižijo v breme izkaza poslovnega izida v proračunskem obdobju, v katerem so nastali. Ker Evropska unija ne najema posojil za financiranje pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev, v zvezi s temi nakupi ni nobenih stroškov izposojanja.

Zemljišča in umetniška dela se ne amortizirajo, ker se šteje, da imajo neomejeno dobo koristnosti. Sredstva v gradnji se ne amortizirajo, ker ta sredstva še niso na razpolago za uporabo. Amortizacija drugih sredstev se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja, tako da se njihovi stroški pripišejo njihovi preostali vrednosti v ocenjeni dobi koristnosti:

Amortizacijske stopnje

Vrsta sredstva	Enakomerna časovna amortizacijska stopnja
Zgradbe	4 %
Naprave, stroji in oprema	10 % do 25 %
Pohištvo	10 % do 25 %
Vgrajena oprema	10 % do 33 %
Vozila	25 %
Računalniška strojna oprema	25 %
Druga opredmetena sredstva	10 % do 33 %

Dobički in izgube pri odtujitvah se določijo s primerjavo prihodkov, zmanjšanih za odhodke za prodajo, s knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva. Ti so zajeti v izkazu poslovnega izida.

Najemi

Kadar Evropska unija nosi večino vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, se najemi opredmetenih osnovnih sredstev razvrstijo kot finančni najemi. Finančni najemi so usredstveni na začetku najema po poštenu vrednosti najetega sredstva ali sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin, pri čemer se upošteva nižja od obeh vrednosti. Vsaka najemnina se dodeli med obveznosti in finančne stroške, tako da se doseže stalna obrestna mera za neopravni del financiranja. Obveznosti v zvezi z najemnino brez finančnih stroškov so vključene v druge obveznosti (dolgoročne in kratkoročne). Obresti finančnih stroškov se knjižijo v breme izkaza poslovnega izida med trajanjem najema, tako da se doseže stalna obrestna mera za preostali del obveznosti za vsako obdobje. Sredstva v finančnem najemu se amortizirajo skozi dobo koristnosti sredstva ali skozi dobo trajanja najema, pri čemer se upošteva krajše od obeh obdobj.

Kadar najemodajalec nosi večji del tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, se najemi razvrstijo kot poslovni najemi. Najemnine, plačane za poslovne najeme, se knjižijo v breme izkaza poslovnega izida po metodi enakomernega časovnega amortiziranja med trajanjem najema.

1.5.3 Oslabitev nefinančnih sredstev

Sredstva, ki imajo neomejeno dobo koristnosti, se ne amortizirajo, vendar se vsako leto preveri njihova oslabitev. Pri sredstvih, ki se amortizirajo, se njihova oslabitev preveri, kadar koli dogodki ali spremenjene okoliščine kažejo na to, da njihova knjigovodska vrednost morda ni izterljiva. Izguba zaradi oslabitve se pripozna za znesek, za katerega knjigovodska vrednost sredstva presega njegovo nadomestljivo vrednost. Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, ali vrednost pri uporabi, pri čemer se upošteva višja od obeh vrednosti.

Preostala vrednost in doba koristnosti neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev se preverita ter, kadar je to primerno, popravita vsaj enkrat na leto. Knjigovodska vrednost sredstva se takoj odpiše do višine nadomestljive vrednosti, če je knjigovodska vrednost sredstva večja od ocenjene nadomestljive vrednosti. Če razlogi za oslabitev, ki je bila pripoznana v prejšnjih letih, ne obstajajo več, se prej pripoznana izguba zaradi oslabitve ustrezno razveljavi.

1.5.4 Naložbe

Deleži v pridruženih subjektih in skupnih podjetjih

Deleži v pridruženih subjektih in skupnih podjetjih se obračunajo po kapitalski metodi. Stroški kapitala se v primeru znamenj oslabitve prilagodijo tako, da se upošteva delež povečan ali zmanjšan čistih sredstev pridruženih subjektov in skupnih podjetij, ki jih je mogoče po začetnem pripoznanju pripisati Evropski

uniji, ter po potrebi odpišejo do višine nižje nadomestljive vrednosti. Nadomestljiva vrednost se določi, kakor je opisano v pojasnilu 1.5.3. Če razlog za oslabitev pozneje preneha obstajati, se izguba zaradi oslabitve razveljavi na knjigovodsko vrednost, ki bi bila določena, če ne bi bila priznana izguba zaradi oslabitve.

Naložbe v sklade tveganega kapitala

Razvrstitev in merjenje

Naložbe v sklade tveganega kapitala so razvrščene kot za prodajo razpoložljiva sredstva (glej pojasnilo 1.5.5) in so v skladu s tem izkazane po pošteni vrednosti, dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti (vključno s tečajnimi razlikami), pa se pripoznajo v rezervi za pošteno vrednost.

Upoštevanje poštene vrednosti

Ker naložbe v sklade tveganega kapitala nimajo kotirane tržne cene na delujočem trgu, se vrednotijo od postavke do postavke po nabavni vrednosti ali pripisani čisti vrednosti sredstva, pri čemer se upošteva nižja od obeh vrednosti, ki jo upravitelj sklada prijavi do datuma bilance stanja, s čimer se izključi kakršen koli pripisan neiztržen dobiček, ki lahko prevladuje v osnovnem naložbenem portfelju. Naložbe v sklade tveganega kapitala še v zgodnji fazi se vrednotijo na podlagi istih načel, z izjemo neiztrženih izgub, ki so nastale le zaradi upravnih odhodkov, če te neiztržene izgube niso upoštewane.

Neiztrženi dobički, ki izhajajo iz merjenja poštene vrednosti, se pripoznajo skozi rezerve, neiztržene izgube pa se ocenijo glede oslabitve sredstev, da se ugotovi, ali se pripoznajo kot izgube zaradi oslabitve v izkazu poslovnega izida ali kot spremembe rezerve za pošteno vrednost. Pripisana čista vrednost sredstev po pošteni vrednosti se določi z uporabo odstotka lastništva Evropske unije v zadevnem skladu na čisti vrednosti sredstva, ki je prikazana v zadnjem poročilu, ali, kolikor je to mogoče, z uporabo natančne vrednosti deleža na isti datum, ki jo predloži zadevni upravitelj sklada.

1.5.5 Finančna sredstva

Razvrstitev

Evropska unija svoja finančna sredstva razvršča v naslednje kategorije: finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid; posojila in terjatve; finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo; ter za prodajo razpoložljiva finančna sredstva. Razvrstitev finančnih instrumentov se določi ob začetnem pripoznanju in se ponovno ovrednoti ob vsakem datumu bilance stanja.

(i) Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Finančno sredstvo se v to kategorijo razvrsti, če se pridobi predvsem za namene kratkoročne prodaje ali če tako določi Evropska unija. V to kategorijo so razvrščeni tudi izvedeni finančni instrumenti. Sredstva iz te kategorije so razvrščena kot kratkoročna sredstva, če se zanje pričakuje, da bodo prodana v 12 mesecih od datuma bilance stanja.

(ii) Posojila in terjatve

Posojila in terjatve so neizvedena finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili, ki ne kotirajo na delujočem trgu. Nastanejo, ko EU zagotovi denarna sredstva, blago ali storitve neposredno dolžniku brez namena trgovanja s terjatvijo. Vključena so v dolgoročna sredstva, razen kadar je zapadlost v 12 mesecih od datuma bilance stanja.

(iii) Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo

Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo so neizvedena finančna sredstva z določenimi ali določljivimi plačili in določeno zapadlostjo v plačilo, ki jih Evropska unija namerava in zmore posedovati do zapadlosti. V tem proračunskem letu Evropska unija ni imela nobenih naložb iz te kategorije.

(iv) Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so neizvedena finančna sredstva, ki so označena za v to kategorijo ali niso razvrščena v nobeno od drugih kategorij. Razvrščena so bodisi kot kratkoročna bodisi kot dolgoročna sredstva glede na časovno obdobje, v katerem jih EU namerava odtujiti. Naložbe v nekonsolidirane subjekte in druge kapitalske naložbe (npr. posli rizičnega kapitala), ki se ne obračunajo po kapitalski metodi, so prav tako razvrščene kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva.

Začetno pripoznanje in merjenje

Nakup in prodaja finančnih sredstev po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, finančnih naložb v posesti do zapadlosti v plačilo in za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev se pripoznata na datum trgovanja – datum, na katerega se Evropska unija zaveže, da bo kupila ali prodala sredstvo. Posojila se pripoznajo, ko se posojilojemalcu nakažejo denarna sredstva. Finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti, povečani za stroške posla za vsa finančna sredstva, ki niso izkazana po pošteni vrednosti skozi poslovni izid. Finančna sredstva, izkazana po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti, stroški posla pa se knjižijo v breme izkaza poslovnega izida.

Poštena vrednost finančnega sredstva pri začetnem pripoznanju je običajno cena posla (tj. poštena vrednost prejetega plačila). Kadar pa se odobri dolgoročno brezobrestno posojilo ali posojilo z obrestmi, nižjimi od tržnih, se lahko njegova poštena vrednost oceni kot sedanja vrednost vseh prihodnjih denarnih prejemkov, diskontirana po prevladujoči tržni obrestni meri za podoben instrument s podobno bonitetno oceno.

Za posojila, odobrena iz izposojenih finančnih sredstev (t. i. „vzajemni“ posli), so razlike med pogoji in zneski dajanja in najemanja posojil neznatne in se možnost „oportunitetnih stroškov“ ne uporablja, saj EU ne sme vlagati denarja na kapitalskih trgih. Iz navedenih razlogov se ta posojila izmerijo glede na njihov nominalni znesek. Transakcijski stroški, ki jih ima EU in ki se potem prenesejo v breme upravičenca do posojila, se pripoznajo neposredno v izkazu poslovnega izida.

Pripoznanje finančnih instrumentov se odpravi, kadar pravice do prejemanja denarnih tokov od naložb potečejo ali so se prenesle ter je Evropska unija prenesla večino vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom.

Poznejše merjenje

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so pozneje izkazana po pošteni vrednosti. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti kategorije „finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid“, so vključeni v izkaz poslovnega izida v obdobju, v katerem so nastali.

Posojila in terjatve ter finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo so izkazane po odplačni vrednosti po metodi učinkovitih obresti. Kadar so posojila odobrena iz izposojenih finančnih sredstev, se za dana in najeta posojila uporablja ista učinkovita obrestna mera, saj imajo ta posojila značilnosti „vzajemnih“ poslov in so razlike med pogoji in zneski dajanja in najemanja posojil neznatne. Transakcijski stroški, ki jih ima EU in ki se potem prenesejo v breme upravičenca do posojila, se pripoznajo neposredno v izkazu poslovnega izida.

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva so pozneje izkazana po pošteni vrednosti. Dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih sredstev se pripoznajo v rezervi za pošteno vrednost. Kadar so sredstva, ki so razvrščena kot razpoložljiva za prodajo, prodana ali oslABLJENA, se nabrani popravki poštene vrednosti, ki so bili prej pripoznani v rezervi za pošteno vrednost, pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Obresti na za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, izračunane po metodi učinkovitih obresti, se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Dividende na za prodajo razpoložljive kapitalske instrumente se pripoznajo, ko se ugotovi pravica EU do prejema plačila.

Poštene vrednosti naložb, ki kotirajo na delujočih trgih, temeljijo na trenutnih ponujenih nakupnih cenah. Če trg za finančno sredstvo (in za vrednostne papirje, ki ne kotirajo na borzi) ne deluje, Evropska unija določi pošteno vrednost z uporabo metod vrednotenja. Te obsegajo uporabo zadnjih preišljenih poslov, sklicevanje na druge instrumente, ki imajo podobne bistvene značilnosti, analizo diskontiranih denarnih tokov, modele za določanje vrednosti opcij in druge tehnike vrednotenja, ki jih običajno uporabljajo udeleženci na trgu.

Kadar poštene vrednosti naložb v kapitalske instrumente, ki nimajo objavljene tržne cene na delujočem trgu, ni mogoče zanesljivo izmeriti, se te naložbe vrednotijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve.

Oslabitev finančnih sredstev

Evropska unija ob vsakem datumu bilance stanja oceni, ali obstajajo nepristranski dokazi, da je finančno sredstvo oslabiljeno. Finančno sredstvo oslabi in izgube zaradi oslabitve nastanejo samo takrat, ko obstajajo nepristranski dokazi o oslabitvi zaradi dogodkov, ki so nastopili po začetnem pripoznanju sredstva, in ti škodni dogodki vplivajo na ocenjene prihodnje denarne tokove finančnega sredstva, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti.

(i) Sredstva, izkazana po odplačni vrednosti

Če obstajajo nepristranski dokazi, da je pri posojilih in terjatvah ali finančnih naložbah v posesti do zapadlosti v plačilo, izkazanih po odplačni vrednosti, nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in sedanjo vrednostjo ocenjenih prihodnjih denarnih tokov (razen prihodnjih kreditnih izgub, ki še niso nastale), diskontiranih po izvorni učinkoviti obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodska vrednost sredstva se zmanjša, znesek izgube pa se pripozna v izkazu poslovnega izida. Če ima posojilo ali finančna naložba v posesti do zapadlosti v plačilo spremenljivo obrestno mero, se kot diskontna stopnja za merjenje morebitne izgube zaradi oslabitve uporabi trenutna učinkovita obrestna mera, določena s pogodbo. Izračun sedanje vrednosti ocenjenih prihodnjih denarnih tokov zavarovanih finančnih sredstev odraža denarne tokove, ki bi lahko nastali zaradi zasega premoženja, zmanjšane za stroške pridobitve in prodaje varščine, ne glede na to, ali je zaseg verjeten. Če se v poznejšem obdobju znesek izgube zaradi oslabitve zmanjša in je mogoče to zmanjšanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se zgodi po pripoznanju oslabitve, se prej pripoznana izguba zaradi oslabitve razveljavi skozi izkaz poslovnega izida.

(ii) Sredstva, izkazana po pošteni vrednosti

Kadar so kapitalske naložbe razvrščene kot razpoložljive za prodajo, se pri ugotavljanju oslabitve vrednostnih papirjev upošteva znatno ali stalno (dolgotrajnejše) zmanjšanje poštene vrednosti vrednostnega papirja pod njegovo nabavno vrednost. Če obstajajo kakršni koli taki dokazi glede za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, se nabrana izguba, izmerjena kot razlika med nabavno vrednostjo in trenutno pošteno vrednostjo, zmanjšana za morebitne izgube zaradi oslabitve zadevnega finančnega sredstva, ki so bile prej pripoznane v izkazu poslovnega izida, črtajo iz rezerv in pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Izgube zaradi oslabitve, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v zvezi s kapital-skimi instrumenti, se ne razveljavijo skozi izkaz poslovnega izida. Če se v poznejšem obdobju poštena vrednost dolžniškega instrumenta, razvrščenega kot razpoložljivega za prodajo, poveča in je mogoče to povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se zgodi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve, se izguba zaradi oslabitve razveljavi skozi izkaz poslovnega izida.

1.5.6 Zaloge

Zaloge so izkazane po nabavni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, pri čemer se upošteva nižja od obeh vrednosti. Nabavna vrednost se določi po metodi „prvi noter, prvi ven“ (FIFO). Nabavna vrednost dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje zajema stroške surovin in lastne delovne sile ter druge neposredno pripisljive stroške in z njimi povezane splošne proizvodne stroške (na podlagi običajne delovne zmogljivosti). Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena v rednem poslovanju, zmanjšana za stroške dokončanja in odhodke za prodajo. Kadar se zaloge hranijo za brezplačno distribucijo ali distribucijo po simbolični ceni, se izmerijo po nabavni vrednosti ali dnevni nadomestitveni vrednosti, pri čemer se upošteva nižja od obeh vrednosti. Dnevna nadomestitvena vrednost so stroški, ki bi jih imela Evropska unija za pridobitev sredstva na datum poročanja.

1.5.7 *Zneski predhodnega financiranja*

Predhodno financiranje je plačilo, katerega namen je upravičencu zagotoviti denarni predujem, tj. likvidna sredstva. Lahko je razdeljeno v več plačil v obdobju, ki je določeno v danem sporazumu o predhodnem financiranju. Likvidna sredstva ali predujem se povrnejo ali porabijo za namen, za katerega so bili zagotovljeni, v obdobju, določenem v sporazumu. Če upravičenec nima upravičenih odhodkov, mora predujem v okviru predhodnega financiranja vrniti Evropski uniji. Znesek predhodnega financiranja se zmanjša (v celoti ali delno) s priznanjem upravičenih stroškov in vrnjenih zneskov, tako dobljeni znesek pa se pripozna kot odhodek.

Ob koncu leta se neobračunani zneski predhodnega financiranja vrednotijo po prvotnih plačanih zneskih, zmanjšanih za: vrnjene zneske, obračunane upravičene zneske, ocenjene upravičene zneske, ki ob koncu leta še niso obračunani, in zmanjšanja vrednosti.

Obresti na predhodno financiranje se pripoznajo, ko se natečejo, v skladu z določbami ustreznega sporazuma. Ob koncu leta se na podlagi najzanesljivejših podatkov pripravi ocena prihodkov od natečenih obresti in se vključi v bilanco stanja.

1.5.8 *Terjatve*

Terjatve so izkazane po prvotnem znesku, zmanjšanjem za delni odpis zaradi oslabitve. Delni odpis zaradi oslabitve terjatev se ugotovi, kadar obstaja nepristranski dokaz, da Evropska unija ne bo mogla izterjati vseh zapadlih zneskov po prvotnih pogojih za terjatve. Znesek delnega odpisa je razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in njegovo nadomestljivo vrednostjo, ki ustreza sedanji vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontirani po tržni obrestni meri za podobne posojilojemalce. Znesek delnega odpisa se pripozna v izkazu poslovnega izida. Pripozna se tudi splošni delni odpis za nepravilne naloge za izterjavo, ki še niso zajeti v posebnem delnem odpisu. Glej tudi pojasnilo 1.5.14 spodaj glede obravnave kratkoročno nezaračunanih prihodkov ob koncu leta.

1.5.9 *Denarna sredstva in njihovi ustrezniki*

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki so finančni instrumenti in so opredeljeni kot kratkoročna sredstva. Zajemajo gotovino v blagajni, bančne depozite na odpoklic, druge kratkoročne visoko likvidne naložbe s prvotno zapadlostjo treh mesecev ali manj in prekoračitve pozitivnega stanja na bančnem računu.

1.5.10 *Prejemki zaposlenih*

Pokojninske obveznosti

Evropska unija upravlja pokojninske načrte z določenimi izplačili. Osebe prispeva iz svojih plač tretjino pričakovanih stroškov pokojnin, vendar se ta obveznost ne financira sproti. Obveznost, ki se pripozna v bilanci stanja za pokojninske načrte z določenimi izplačili, je sedanja vrednost obveznosti iz naslova vnaprej določenih pokojnin na datum bilance stanja. Obveznost iz naslova vnaprej določenih pokojnin izračunajo aktuarji po metodi predvidenih kreditnih točk (projected unit credit method). Sedanja vrednost obveznosti iz naslova vnaprej določenih pokojnin se določi z diskontiranjem ocenjenih prihodnjih denarnih odtokov po obrestnih merah za državne obveznice, ki so izražene v valuti, v kateri bodo pokojnine izplačane, in katerih roki zapadlosti so podobni rokom zapadlosti z njimi povezane pokojninske obveznosti.

Aktuarski dobički in izgube, ki izhajajo iz izkustvenih prilagoditev in sprememb aktuarskih predpostavk, se takoj pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški preteklega službovanja se takoj pripoznajo v izkazu poslovnega izida, če spremembe pokojninskega načrta niso odvisne od tega, da morajo zaposleni ostati v delovnem razmerju še določen čas (čas, potreben za prehod upravičenosti do pokojnine na upravičenca). V tem primeru se stroški preteklega službovanja amortizirajo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v obdobju, potrebnem za prehod upravičenosti do pokojnine na upravičenca.

Pozaposlitveni prejemki iz naslova zdravstvenega zavarovanja

Evropska unija zagotavlja svojim zaposlenim zdravstveno zavarovanje, in sicer v obliki povračila zdravstvenih stroškov. Za tekoče upravljanje je bil ustanovljen poseben sklad (skupni sistem zdravstvenega

zavarovanja). Do sredstev tega sistema so upravičeni sedanji zaposleni, upokojenci, vdovci in njihovi vzdrževalci. Prejemki, dodeljeni „nedejavnim osebam“ (upokojencem, sirotam itd.) so razvrščeni kot „poza-poslitveni prejemki zaposlenih“. Glede na naravo teh prejemkov je potreben aktuarski izračun. Obveznost v bilanci stanja je določena na podoben osnovi kot za pokojninske obveznosti (glej zgoraj).

1.5.11 *Rezervacije*

Rezervacije se pripoznajo, kadar ima Evropska unija pravno ali posredno obvezo do tretjih oseb zaradi preteklih dogodkov, kadar je verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok sredstev, in kadar se lahko znesek zanesljivo oceni. Rezervacije se ne pripoznajo za izgube iz prihodnjega poslovanja. Znesek rezervacij je najboljša ocena odhodkov, ki bodo po pričakovanjih potrebni za poravnavo sedanje obveze na datum poročanja. Kadar rezervacija zajema večje število postavk, se obveza oceni z ovrednotenjem vseh možnih izidov glede na z njimi povezane verjetnosti (metoda „pričakovane vrednosti“).

1.5.12 *Finančne obveznosti*

Finančne obveznosti so razvrščene kot finančne obveznosti po pošteni vrednosti skozi poslovni izid ali kot finančne obveznosti, izkazane po odplačni vrednosti (najeta posojila). Najeta posojila sestavljajo posojila, najeta pri kreditnih institucijah, in dolgovi, dokazljivi s potrdili. Na začetku se pripoznajo po pošteni vrednosti, ki ustreza njihovemu čistemu prihodku (poštena vrednost prejetih plačil), brez nastalih stroškov posla, pozneje pa se izkažejo po odplačni vrednosti po metodi efektivnih obresti; morebitne razlike med prihodki brez stroškov posla in odkupno vrednostjo se pripoznajo v izkazu poslovnega izida med trajanjem najema posojil po metodi efektivnih obresti.

Razvrščene so kot dolgoročne obveznosti, razen kadar je zapadlost manj kot 12 mesecev po datumu bilance stanja. Za posojila, odobrena iz izposojenih finančnih sredstev, metode efektivnih obresti na podlagi premislekov o pomembnosti ni mogoče uporabljati za dana in najeta posojila. Stroški posla, ki jih ima Evropska unija in ki se potem prenesejo v breme upravičenca do posojila, se pripoznajo neposredno v izkazu poslovnega izida.

Finančne obveznosti, razvrščene po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, vključujejo izvedene finančne instrumente, kadar je njihova poštena vrednost negativna. Računovodsko se obravnavajo na enak način kot finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, glej pojasnilo 1.5.5.

1.5.13 *Obveznosti iz poslovanja*

Znaten del obveznosti EU iz poslovanja ni povezan z nabavo blaga ali storitev, temveč so to neplačani zahtevki za povračilo stroškov upravičencev do subvencij ali drugih sredstev EU. Ko je prejet zahtevek za povračilo stroškov, se izkažejo kot obveznosti iz poslovanja za zahtevani znesek, po preveritvi pa jih ustrezni finančni posredniki priznajo kot upravičene. V tej fazi se vrednotijo po priznanem in upravičenem znesku.

Obveznosti iz poslovanja, ki izhajajo iz nabave blaga in storitev, se pripoznajo ob prejemu računa za prvotni znesek, ustrezni odhodki pa se vknjižijo v računovodske izkaze ko je blago dobavljeno oziroma so storitve opravljene ter jih Evropska unija sprejme.

1.5.14 *Aktivne in pasivne časovne razmejitve*

V skladu z računovodskimi pravili Evropske unije se posli in dogodki pripoznajo v računovodskih izkazih v obdobju, na katero se nanašajo. Ob koncu obračunskega obdobja se kratkoročno vnaprej vračunani odhodki pripoznajo na podlagi ocenjenega zneska obveznosti prenosa za zadevno obdobje. Kratkoročno vnaprej vračunani odhodki se izračunajo v skladu s podrobnimi operativnimi in praktičnimi smernicami, ki jih je izdala Komisija in katerih namen je zagotoviti, da računovodski izkazi prikazujejo resnično in pošteno sliko.

Tudi prihodki se obračunajo v obdobju, na katero se nanašajo. Ob koncu leta, če račun še ni izdan, EU pa je že opravila zadevno storitev ali dobavila zadevno blago oziroma obstaja pogodbeni sporazum (na podlagi sklicevanja na pogodbo), se v računovodskih izkazih pripoznajo ustrezni kratkoročno nezaračunani prihodki.

Poleg tega se ob koncu leta, če je račun izdan, zadevne storitve pa še niso bile opravljene oziroma zadevno blago ni bilo dobavljeno, prihodki odložijo in pripoznajo v poznejšem obračunskem obdobju.

1.6 IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

1.6.1 *Prihodki*

Prihodki iz nemenjalnih poslov

V to postavko spada velika večina prihodkov EU, ki zajemajo predvsem neposredne in posredne davke ter zneske lastnih sredstev. Poleg davkov lahko Evropska unija prejeme tudi plačila od drugih strank, kot so dajatve, globe in donacije.

Sredstva iz naslova BND in sredstva iz naslova DDV

Prihodki se pripoznajo za obdobje, za katero Evropska unija vpokliče sredstva od držav članic in zahteva njihove prispevke. Izmerijo se glede na vpoklicani znesek. Ker sredstva iz naslova DDV in BND temeljijo na ocenah podatkov za zadevno proračunsko leto, se lahko popravijo, kadar se pojavijo spremembe, dokler države članice ne izdajo končnih podatkov. Učinek spremembe ocene se vključi, ko se določa čisti presežek ali primanjkljaj za obdobje, v katerem se je pojavila sprememba.

Tradicionalna lastna sredstva

Terjatve in z njimi povezani prihodki se pripoznajo, ko so od držav članic prejeta ustrezna mesečna poročila o računih A (ki vključujejo izterjane dajatve ter zapadle zneske, ki so zajamčeni in se ne izpodbijajo). Na datum poročanja se prihodki, ki jih države članice zberejo za zadevno obdobje, vendar še niso izplačani Evropski uniji, ocenijo in pripoznajo kot kratkoročno nezaračunani prihodki. Četrtna poročila o računih B (ki vključujejo neizterjane in nezajamčene dajatve ter zajamčene zneske, ki jih dolžnik izpodbija), prejeta od držav članic, se pripoznajo kot prihodki, zmanjšani za stroške zbiranja, do katerih so države članice upravičene (25 %). Poleg tega se v izkazu poslovnega izida pripozna zmanjšanje vrednosti za znesek ocenjene vrzeli pri izterjavah.

Globe

Prihodki od glob se pripoznajo, ko je sprejeta odločitev EU o naložitvi globe in se ta uradno sporoči naslovniku. Če obstajajo dvomi glede dolgoročne plačilne sposobnosti podjetja, se pripozna zmanjšanje vrednosti upravičenosti. Po odločitvi o naložitvi globe imajo dolžniki na voljo dva meseca od datuma obvestila o zadevni odločitvi:

- da priznajo to odločitev; v tem primeru morajo plačati globo v za to določenem roku in EU dokončno pobere zadevni znesek,
- ali da ne priznajo te odločitve; v tem primeru vložijo pritožbo v skladu s pravom EU.

Vendar je treba tudi v primeru pritožbe glavnic globo plačati v predpisanem trimesečnem roku, saj pritožba nima odložilnega učinka (člen 278 Pogodbe EU), ali pa se lahko v nekaterih okoliščinah in na podlagi privolitve računovodje Komisije namesto tega predloži bančno jamstvo za zadevni znesek.

Če se podjetje pritoži zoper odločitev in je že začasno plačalo globo, je znesek razkrit kot pogojna obveznost. Ker pa pritožba naslovnika zoper odločitev EU nima odložilnega učinka, se prejeta denarna sredstva uporabijo za poravnavo terjatve. Če se namesto plačila prejme jamstvo, se globa še naprej obravnava kot terjatev. Če se zdi verjetno, da Splošno sodišče ne bo odločilo v prid EU, se pripozna rezervacija za kritje tega tveganja. Če je bilo namesto tega dano jamstvo, se neporavnana terjatev ustrezno delno odpiše. Skupne obresti, ki jih prejme Evropska unija na bančnih računih, na katera se nakazujejo prejeta plačila, se pripoznajo kot prihodki, morebitne pogojne obveznosti pa se ustrezno povečajo.

Prihodki iz menjalnih poslov

Prihodki od prodaje blaga in storitev se pripoznajo, ko se večina tveganj in koristi, povezanih z lastništvom blaga, prenese na kupca. Prihodki, povezani s poslom, ki vključuje opravljanje storitev, se pripoznajo glede na stopnjo dokončnosti posla na datum poročanja.

Prihodki od obresti in odhodki za obresti

Prihodki od obresti in odhodki za obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida po metodi efektivnih obresti. To je metoda izračunavanja odplačne vrednosti finančnega sredstva ali finančne obveznosti in dodeljevanja prihodkov od obresti ali odhodkov za obresti v zadevnem obdobju. Pri izračunavanju efektivne obrestne mere Evropska unija oceni denarne tokove ob upoštevanju vseh pogodbenih pogojev finančnega instrumenta (na primer možnosti predplačila), ne upošteva pa prihodnjih kreditnih izgub. Izračun vključuje vse provizije in točke, plačane ali prejete med pogodbenicama, ki so sestavni del efektivne obrestne mere, stroške posla ter vse druge premije ali popuste.

Ko se finančno sredstvo ali skupina podobnih finančnih sredstev delno odpiše kot posledica izgube zaradi oslabitve, se prihodki od obresti pripoznajo po obrestni meri, ki se uporablja za diskontiranje prihodnjih denarnih tokov za namene merjenja izgube zaradi oslabitve.

Prihodki od dividend

Prihodki od dividend se pripoznajo, ko se ugotovi pravica do prejema plačila.

1.6.2 Odhodki

Odhodki za menjalne posle, ki nastanejo pri nabavi blaga ali storitev, se pripoznajo, ko so dobave opravljene in jih Evropska unija sprejme. Vrednotijo se po nabavni vrednosti. Odhodki za nemenjalne posle so značilni za Evropsko unijo in zajemajo večino njenih odhodkov. Nanašajo se na prenos na upravičence in so lahko treh vrst: upravičenosti, prenosi po pogodbi ter subvencije, prispevki in donacije po lastnem preudarku.

Prenosi se pripoznajo kot odhodki v obdobju, v katerem so nastali dogodki, ki so povzročili prenos, če obstaja uredba (finančna uredba, kadrovske predpisi ali druge uredbe), ki dovoljuje naravo prenosa, ali je podpisana pogodba, ki dovoljuje prenos, če upravičenec izpolnjuje morebitna merila za upravičenost, in če je mogoče zadovoljivo oceniti znesek.

Kadar je prejet zahtevek za plačilo ali povračilo stroškov, ki izpolnjuje merila za pripoznanje, se pripozna kot odhodek za upravičen znesek. Ob koncu leta se nastali upravičeni odhodki, ki so že dolgovani upravičencem, vendar še niso prijavljeni, ocenijo in izkažejo kot kratkoročno vnaprej vračunani odhodki.

1.7 POGOJNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI

1.7.1 Pogojna sredstva

Pogojno sredstvo je možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom Evropske unije. Pogojno sredstvo se razkrije, ko je pritok gospodarskih koristi ali možnih storitev verjeten.

1.7.2 Pogojne obveznosti

Pogojna obveznost je možna obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj se potrdi le, če se pojavi ali ne pojavi eden ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki niso v celoti pod nadzorom Evropske unije; ali sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker ni verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi ali možne storitve, ali, v redkih okoliščinah, ko zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

2. POJASNILA K BILANCI STANJA

DOLGOROČNA SREDSTVA

2.1 NEOPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

	v mio. EUR
	Znesek
Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. decembra 2008	134
Pridobitve	39
Odtujitve	(3)
Prerazporeditve med kategorijami sredstev	0
Druge spremembe	1
Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. decembra 2009	171
Nabrana amortizacija na dan 31. decembra 2008	78
Stroški amortizacije za zadevno leto	22
Odtujitve	(1)
Prerazporeditve med kategorijami sredstev	0
Druge spremembe	0
Nabrana amortizacija na dan 31. decembra 2009	99
NETO KNJIGOVODSKA VREDNOST NA DAN 31. DECEMBRA 2009	72
Neto knjigovodska vrednost na dan 31. decembra 2008	56

Zneski se nanašajo predvsem na računalniško programsko opremo.

2.2 OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

V nekaterih državah vrednosti zemljišča ni mogoče ločiti od vrednosti zgradbe, saj je bilo oboje kupljeno kot celota. Vrednost zemljišča, ki ni predmet amortizacije, se ne oceni ločeno, razen če to postane nujno, tj. za naknadne odhodke, kot je gradnja nove nepremičnine ali delna prodaja.

Sredstva, povezana s Skupno evropsko geostacionarno navigacijsko storitvijo (EGNOS), so bila leta 2009 prenesena na Komisijo in so vključena v opredmetena osnovna sredstva na dan 31. decembra 2009. Čista knjigovodska vrednost teh sredstev na navedeni dan znaša 11 milijonov EUR (bruto vrednost 40 milijonov EUR, zmanjšana za skupno vrednost amortizacije v višini 29 milijonov EUR).

OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA

	v mio. EUR							
	Zemljišča in stavbe	Naprave in oprema	Pohištvo in vozila	Računalniška strojna oprema	Druge opredmetena sredstva	Finančni najemi	Sredstva v gradnji	SKUPAJ
Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. decembra 2008	3 902	368	205	466	151	2 621	122	7 835
Pridobitve	39	89	20	57	17	29	141	392
Odtujitve	(1)	(15)	(20)	(56)	(6)	0	0	(98)
Prerazporeditve med kategorijami sredstev	31	(2)	0	0	3	0	(32)	0
Druge spremembe	1	20	10	8	17	5	0	61
Bruto knjigovodska vrednost na dan 31. decembra 2009	3 972	460	215	475	182	2 655	231	8 190
Nabrana amortizacija na dan 31. decembra 2008	1 616	300	149	349	92	448		2 954

v mio. EUR

	Zemljišča in stavbe	Naprave in oprema	Pohištvo in vozila	Računalniška strojna oprema	Druge opredmetena sredstva	Finančni najemi	Sredstva v gradnji	SKUPAJ
Stroški amortizacije za zadevno leto	127	66	16	60	17	163		449
Odpis amortizacije	0	0	0	(2)	0	0		(2)
Odtujitve	(1)	(13)	(14)	(52)	(5)	0		(85)
Prerazporeditve med kategorijami sredstev	0	(1)	0	0	1	0		0
Druge spremembe	0	3	4	4	3	1		15
Nabrana amortizacija na dan 31. decembra 2009	1 742	355	155	359	108	612		3 331
ČISTA KNJIGOVODSKA VREDNOST NA DAN 31. DECEMBRA 2009	2 230	105	60	116	74	2 043	231	4 859
Čista knjigovodska vrednost na dan 31. decembra 2008	2 286	68	56	117	59	2 173	122	4 881

Stroški, ki jih je treba še plačati v zvezi s finančnimi najemi in podobnimi upravičenostmi, so v bilanci stanja prikazani pri dolgoročnih in kratkoročnih obveznostih (glej tudi pojasnili 2.15 in 2.18.1). Razčlenitev teh stroškov:

FINANČNI NAJEMI

v mio. EUR

Opis	Kumulativni stroški (A)	Prihodnji zneski, ki jih bo treba plačati				Vrednost skupaj A + B	Naknadni odhodki za sredstva (C)	Vrednost sredstva A + B + C	Amortizacija (E)	Čista knjigovodska vrednost = A + B + C + E
		< 1 leto	> 1 leto	> 5 let	Obveznost skupaj (B)					
Zemljišča in zgradbe	785	51	257	1 465	1 773	2 558	61	2 619	(598)	2 021
Druge opredmetena sredstva	14	8	13	1	22	36	0	36	(14)	22
Skupaj na dan 31.12.2009	799	59	270	1 466	1 795	2 594	61	2 655	(612)	2 043
<i>Skupaj na dan 31.12.2008</i>	<i>738</i>	<i>52</i>	<i>250</i>	<i>1 520</i>	<i>1 822</i>	<i>2 560</i>	<i>61</i>	<i>2 621</i>	<i>(448)</i>	<i>2 173</i>

2.3 DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE

v mio. EUR

	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
Deleži v pridruženih subjektih	2.3.1	382	278
Deleži v skupnih podjetjih	2.3.2	196	145
Jamstveni sklad	2.3.3	1 240	1 091
Za prodajo razpoložljiva sredstva	2.3.4	561	564
Naložbe skupaj		2 379	2 078

Ta postavka vključuje naložbe, katerih namen je podpirati dejavnosti EU. Vključuje tudi čista sredstva Jamstvenega sklada.

2.3.1 *Deleži v pridruženih subjektih*

	<i>v mio. EUR</i>			
	EIS	ARTEMIS	Čisto nebo	Skupaj
Znesek na dan 31. decembra 2008	278	0	0	278
Pridobitve	26	10	75	111
Delež čistega presežka/(primanjkljaja)	(2)	(3)	(1)	(6)
Drugo gibanje lastniškega kapitala	(1)	0	0	(1)
Znesek na dan 31. decembra 2009	301	7	74	382

Deleži v pridruženih subjektih se obračunajo po kapitalski metodi – za več informacij glej pojasnilo 1.3. EU je na podlagi njenih deležev v pridruženih subjektih mogoče pripisati naslednje knjigovodske vrednosti:

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Sredstva	420	295
Obveznosti	(38)	(17)
Prihodki	17	23
Presežek/(primanjkljaj)	(6)	10

Evropski investicijski sklad (EIS)

Evropski investicijski sklad (EIS) je finančna institucija Evropske unije, specializirana za zagotavljanje rizičnega kapitala in jamstev za MSP. Na dan 31. decembra 2009 je Komisija vpisala skupni znesek v višini 861 milijonov EUR (od vsega 2 940 milijonov EUR) osnovnega kapitala za EIS. To pomeni 29,29 % skupnega osnovnega kapitala EIS. Komisija je vplačala 20 %, razlika nevpoklicanega kapitala pa je znašala 689 milijonov EUR – glej tudi pojasnilo 5.13.2. Po sporazumu med Komisijo in Evropsko investicijsko banko (EIB), podpisanim leta 2005, ima Komisija pravico, da lahko kadar koli proda svoje delnice EIB po ceni, ki ustreza vrednotenju EIS, deljenemu s skupnim številom izdanih delnic. Vrednost prodajne možnosti je blizu nič, saj je formula, uporabljena za določanje prodajne cene delnic, podobna formuli, uporabljeni za določanje čistega lastniškega kapitala EIS. Tako je delež EU ovrednoten na 29,29 % čistih sredstev EIS, kar je na dan 31. decembra 2009 znašalo 301 milijon EUR (leta 2008: 278 milijonov EUR), od tega se 2 milijonov EUR nanaša na rezultat za leto 2009 (izguba). Leta 2009 je bila prejeta dividenda v višini 4 milijonov EUR v zvezi s proračunskim letom 2008.

Skupne tehnološke pobude

Javno-zasebna partnerstva v obliki skupnih tehnoloških pobud, ki jih izvajajo skupna podjetja v smislu člena 171 Pogodbe, so bila ustanovljena za uresničevanje ciljev lizbonske agende za rast in delovna mesta. Skupne tehnološke pobude so javno-zasebna partnerstva, vzpostavljena na evropski ravni za obravnavanje strateških področij, na katerih so raziskave in inovacije bistvene za evropsko konkurenčnost. So nov element sedmega okvirnega programa za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti in podpirajo obsežnejše mednarodne raziskovalne dejavnosti. Združujejo zasebne in javne partnerje pri določanju skupnih ciljev širšega družbenega pomena ter združevanju financiranja in znanja za uresničitev teh ciljev. Skupne tehnološke pobude so nov način sodelovanja za doseganje ciljev, ki so jih voditelji EU zastavili v lizbonski strategiji za rast in delovna mesta. V letu 2009 so začele delovati prve tri skupne tehnološke pobude, in sicer skupno podjetje ARTEMIS, skupno podjetje Čisto nebo, ki je opisano spodaj, in skupno podjetje IML, ki je opisano v pojasnilu 2.3.2. Čeprav sta ARTEMIS in Čisto nebo s pravnega vidika skupni podjetji, ju je z računovodskega vidika treba obravnavati kot pridružena subjekta, saj ima Komisija precejšen vpliv nad njima.

Skupno podjetje ARTEMIS

Subjekt je bil ustanovljen za izvajanje tehnološke pobude na področju vgrajenih računalniških sistemov skupaj z zasebnim sektorjem. Lastniški delež Evropske unije, ki jo zastopa Komisija, je na dan 31. decembra 2009 znašal 100 % oz. 7 milijonov EUR. Največji okvirni prispevek EU znaša 420 milijonov EUR.

Skupno podjetje Čisto nebo

Namen ustanovitve tega subjekta je pospešiti razvoj, potrjevanje in predstavitev čistih tehnologij zračnega prometa v EU, in zlasti vzpostaviti radikalno inovativen sistem zračnega prometa, katerega cilj je zmanjšati vpliv zračnega prometa na okolje. Lastniški delež Evropske unije, ki jo zastopa Komisija, je na dan 31. decembra 2009 znašal 99,41 % oz. 74 milijonov EUR. Največji okvirni prispevek EU temu podjetju znaša 800 milijonov EUR.

2.3.2 Deleži v skupnih podjetjih

v mio. EUR

	Galileo	SESAR	ITER	IMI	Skupaj
Znesek na dan 31.12. 2008	0	103	42	0	145
Pridobitve	0	28	39	81	148
Delež čistega izida	0	(51)	(46)	0	(97)
Znesek na dan 31.12.2009	0	80	35	81	196

Deleži v skupnih podjetjih se obračunajo po kapitalski metodi – za več informacij glej pojasnilo 1.3. EU je na podlagi njenih deležev v skupnih podjetjih mogoče pripisati naslednje knjigovodske vrednosti:

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Dolgoročna sredstva	48	0
Kratkoročna sredstva	192	154
Dolgoročne obveznosti	0	0
Kratkoročne obveznosti	(44)	(9)
Prihodki	72	37
Odhodki	(169)	(93)

Skupno podjetje Galileo v likvidaciji

Konec leta 2006 se je za skupno podjetje Galileo začel postopek likvidacije, ki še ni končan. Čista sredstva skupnega podjetja Galileo v likvidaciji so konec leta znašala 0 EUR. Ker subjekt leta 2009 ni bil dejaven in je bil še vedno v postopku likvidacije, niso nastali nobeni prihodki niti odhodki. Vrednost naložbe na dan 31. decembra 2009 (in 31. decembra 2008) je znašala 0 EUR, kar je naložba v višini 585 milijonov EUR, zmanjšana za delež nakopičenih izgub v višini 585 milijonov EUR.

Nadzorni organ za evropski GNSS (GSA), agencija EU, ustanovljena leta 2004 in vključena v konsolidirani zaključni račun EU, je 1. januarja 2007 prevzela odgovornost od skupnega podjetja Galileo. Z začetkom veljavnosti Uredbe (ES) št. 683/2008 je Komisija prevzela vlogo upravnika programov za evropski GNSS od GSA. Prenos teh dejavnosti in nalog z GSA na Komisijo je začel učinkovati 1. januarja 2009.

Skupno podjetje SESAR

Cilj tega skupnega podjetja je zagotoviti posodobitev evropskega sistema upravljanja zračnega prometa in hitro izvedbo osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa v Evropi z usklajevanjem in združevanjem vseh ustreznih raziskovalnih in razvojnih prizadevanj v EU. Na dan 31. decembra 2009 je lastniški delež Komisije v skupnem podjetju SESAR znašal 87,4 % oziroma 80 milijonov EUR (leta 2008: 103 milijone EUR). Skupni (okvirni) prispevek EU, ki je predviden za skupno podjetje SESAR (za obdobje 2007–2013), znaša 700 milijonov EUR.

Mednarodna organizacija za fuzijsko energijo ITER (ITER)

Mednarodna organizacija za fuzijsko energijo ITER vključuje EU ter Kitajsko, Indijo, Rusijo, Korejo, Japonsko in ZDA. Organizacija ITER je bila ustanovljena, da upravlja naprave ITER, spodbuja laboratorije, druge ustanove in osebe, ki sodelujejo pri programih članic za raziskave in razvoj fuzijske energije, pri izkoriščanju naprav ITER, krepi javno razumevanje in sprejemanje fuzijske energije ter izvaja vse druge dejavnosti, ki so potrebne za doseganje njenega namena.

Prispevek EU (Euratom) za Mednarodno organizacijo za fuzijsko energijo ITER je zagotovljen prek agencije Fuzija za energijo in vključuje tudi prispevke držav članic ter Švice. Skupni prispevek je s pravnega vidika prispevek Euratom za organizacijo ITER, države članice in Švica pa nimajo lastniških deležev v organizaciji ITER. Ker ima EU v pravnem smislu delež v skupnem podjetju Mednarodna organizacija za fuzijsko energijo ITER, ga mora pripoznati v konsolidiranem računu.

Na dan 31. decembra 2009 je lastniški delež Euratom v organizaciji ITER znašal 47 % oziroma 35 milijonov EUR (leta 2008: 42 milijonov EUR). Skupni (okvirni) prispevek Euratom, ki je predviden za organizacijo ITER (obdobje 2007–2041), znaša 7 649 milijonov EUR.

Skupna tehnološka pobuda za inovativna zdravila v okviru skupnega podjetja IMI

Skupno podjetje IMI je kot tretja skupna tehnološka pobuda začelo delovati leta 2009, njegov namen pa je podpirati predkonkurenčne farmacevtske raziskave in razvoj v državah članicah in pridruženih državah, pri čemer si bo prizadevalo za povečanje naložb v raziskave na biofarmaceutskem področju, ter spodbujati sodelovanje malih in srednje velikih podjetij (MSP) pri svojih dejavnostih. Lastniški delež Evropske unije, ki jo zastopa Komisija, je na dan 31. decembra 2009 znašal 99,1 % oz. 81 milijonov EUR. Največji okvirni prispevek EU znaša 1 milijardo EUR do 31.12.2017.

2.3.3 Jamstveni sklad

Čista sredstva Jamstvenega sklada

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Za prodajo razpoložljiva sredstva	1 050	887
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	191	205
Sredstva skupaj	1 241	1 092
Obveznosti skupaj	(1)	(1)
Čista sredstva	1 240	1 091

Jamstveni sklad za zunanje ukrepe krije posojila, za katera da EU jamstvo na podlagi sklepa Sveta, zlasti posojila Evropske investicijske banke (EIB) zunaj Evropske unije in posojila v okviru makrofinančne pomoči ter posojila Euratom zunaj Evropske unije. Gre za dolgoročni instrument, ki zajema vsa neodplačana posojila, za katera jamči EU, in se zato lahko obravnava kot dolgoročna naložba. To je razvidno iz dejstva, da je zapadlost skoraj 76 % sredstev, razpoložljivih za prodajo, med 1 in 10 let. Sklad se financira s plačili iz

splošnega proračuna EU, ki so enaka 9 % vrednosti investiranega kapitala poslov, prihodkov od obresti na investirana sredstva Sklada in izterjanih zneskov v primeru zamude dolžnikov, za katere je Sklad že moral aktivirati svoje jamstvo. Presežek ciljnega letnega zneska se vrne v posebno postavko v izkazu prihodkov splošnega proračuna EU.

EU mora vključiti rezervo za jamstva za kritje posojil tretjim državam. Namen te rezerve je kriti potrebe Jamstvenega sklada in po potrebi aktiviranih jamstev, ki presegajo razpoložljivi znesek v Skladu, tako da ti zneski lahko bremenijo proračun. Ta rezerva v znesku 1 472 milijonov EUR ustreza ciljnemu znesku v višini 9 % neodplačanih posojil na dan 31. decembra 2009. Čista sredstva Sklada so na dan 31. decembra 2009 znašala 1 240 milijonov EUR. Razlika med čistimi sredstvi in zneskom rezerve ustreza znesku, ki ga je iz proračuna EU treba plačati Skladu, tj. 232 milijonov EUR. Spremembe poštene vrednosti pri portfelju za prodajo razpoložljivih dolžniških vrednostnih papirjev so bile leta 2009 pripoznane v lastniškem kapitalu, in sicer v višini 16 milijonov EUR. Leta 2008 je ustrezeni znesek znašal 15 milijonov EUR.

2.3.4 Za prodajo razpoložljiva sredstva

Ta postavka vključuje naložbe in udeležbe, ki so bile nabavljene, da bi se upravičencem pomagale razviti njihove poslovne dejavnosti.

Dolgoročna za prodajo razpoložljiva sredstva

v mio. EUR

	EBOR	Posli rizičnega kapitala	Sklad za zagon pri ETF	EFSE	Drugo	Skupaj
Zneski na dan 31.12.2008	157	204	133	67	3	564
Pridobitve	0	11	52	26	19	108
Odtujitve/odtegnitve	0	(26)	(4)	0	0	(30)
Prenos revalorizacijskega presežka/ (primanjkljaja) v lastniški kapital	0	(14)	(14)	3	0	(25)
Negativna tečajna razlika	0	(42)	0	0	0	(42)
Izguba zaradi oslabitve	0	(1)	(13)	0	0	(14)
Zneski na dan 31.12.2009	157	132	154	96	22	561

Evropska banka za obnovo in razvoj (EBRD)

Komisija je vpisala 3 % skupnega kapitala EBRD v višini 20 milijard EUR. Na datum bilance stanja je vpoklicani kapital znašal 157 milijonov EUR in je bil v celoti plačan. Naporavnana plačila nevpoklicanega kapitala znašajo 443 milijonov EUR (glej tudi pojasnilo 5.13.1). Ker EBRD ne kotira na nobeni borzi in glede na pogodbene omejitve, vključene v statut EBRD, ki se med drugim nanašajo na prodajo deležev, omejeno na nabavno vrednost in dovoljeno samo obstoječim delničarjem, se delež Komisije vrednoti po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne delne odpise zaradi oslabitve.

Posli rizičnega kapitala

V okviru poslov rizičnega kapitala so zneski odobreni finančnim posrednikom za financiranje kapitalskih naložb. Upravlja jih Evropska investicijska banka, financirajo pa se v okviru evropske sosedске politike.

Druge naložbe

Najpomembnejši zneski zadevajo program za rast in zaposlovanje, večletni program ter program za konkurenčnost in inovacije, ki so pod skrbništvom EIS ter podpirajo ustanavljanje in financiranje zagona MSP z vlaganjem v primerne specializirane sklade tveganega kapitala (154 milijonov EUR). Vključenih je tudi 96 milijonov EUR za Evropski sklad za jugovzhodno Evropo (EFSE), ki je investicijska družba s spremenljivim delniškim kapitalom (SICAV). Splošni cilj sklada EFSE je spodbujanje gospodarskega razvoja in blaginje v jugovzhodni Evropi s trajnostnim zagotavljanjem dodatnega razvojnega financiranja prek lokalnih finančnih posrednikov. Leta 2009 je bila vključena nova naložba v višini 19 milijonov EUR v zvezi s skladom za povečanje energetske učinkovitosti v jugovzhodni Evropi (Southeast Europe Energy Efficiency Fund – SE4F).

2.4 POSOJILA

Ta postavka zajema zneske posojil, ki se dolgujejo Evropski uniji in zapadejo pozneje kot v enem letu:

v mio. EUR

	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
Posojila, odobrena iz proračuna EU in ESPJ	2.4.1	169	179
Posojila, odobrena iz izposojenih finančnih sredstev	2.4.2	10 595	3 386
Posojila skupaj		10 764	3 565

2.4.1 Posojila, odobrena iz proračuna Evropske unije in ESPJ v likvidaciji

v mio. EUR

	Posojila s posebnimi pogoji	ESPJ v likvidaciji	Skupaj
Skupaj na dan 31.12.2008	150	29	179
Vračila	(19)	(5)	(24)
Spremembe knjigovodske vrednosti	12	2	14
Skupaj na dan 31.12.2009	143	26	169

Posojila s posebnimi pogoji

Ta postavka zajema posojila s posebnimi pogoji, odobrena po ugodnejših obrestnih merah v okviru sodelovanja z državami nečlanicami. Vsi zneski zapadejo več kot 12 mesecev po koncu leta. Efektivne obrestne mere za ta posojila se gibljejo med 7,73 % in 12,36 %.

Stanovanjska posojila ESPJ v likvidaciji

Stanovanjska posojila so posojila, ki jih ESPJ v likvidaciji odobri iz lastnih sredstev v skladu s členom 54 in členom 54(2) Pogodbe ESPJ. Ta posojila so odobrena po fiksni enoodstotni obrestni meri, zato se štejejo za posojila po ugodnejših obrestnih merah. Efektivne obrestne mere za ta posojila se gibljejo med 2,806 % in 22,643 %. Iz praktičnih razlogov in na podlagi premisleka o pomembnosti se kot poštena vrednost teh posojil pri začetnem pripoznanju uporabi cena posla, neodvisno od kakršnih koli odobrenih ugodnejših obrestnih mer.

2.4.2 Posojila, odobrena iz izposojenih finančnih sredstev

v mio. EUR

	Posojila v okviru makrofinančne pomoči	Euratom posojila	Plačilnobilančna posojila	ESPJ v likvidaciji	Skupaj
Skupaj na dan 31.12.2008	663	494	2 004	338	3 499
Nova posojila	25	7	7 200	0	7 232
Vračila	(95)	(11)	0	(88)	(194)
Tečajne razlike	0	(1)	0	16	15
Spremembe knjigovodske vrednosti	(6)	(5)	99	(5)	83
Skupaj na dan 31.12.2009	587	484	9 303	261	10 635
Rok zapadlosti < 1 leto	40	0	0	0	40
Rok zapadlosti > 1 leto	547	484	9 303	261	10 595

Posojila v okviru makrofinančne pomoči

Makrofinančna pomoč je na politikah temelječ finančni instrument za nevezano in nenamensko plačilnobilančno in/ali proračunsko podporo partnerskim tretjim državam, ki so geografsko blizu ozemlju EU. Daje se v obliki srednjeročnih/dolgoročnih posojil ali subvencij ali ustrezne kombinacije obeh in ponavadi dopolnjuje financiranje, zagotovljeno v okviru programa prilagajanja in reform, ki ga podpira MDS. Komisija za ta posojila ni prejela jamstev tretjih oseb, vendar zanje jamči Jamstveni sklad (glej pojasnilo 2.3.3).

Posojila Euratom

Euratom je pravni subjekt EU, ki ga zastopa Evropska komisija. Državam članicam daje posojila za financiranje nacionalnih investicijskih projektov, povezanih z industrijsko proizvodnjo električne energije v nuklearnih elektrarnah ter z industrijskimi objekti in napravami v gorivnem ciklusu. Prav tako daje posojila državam nečlanicam za izboljšanje stopnje varnosti in učinkovitosti nuklearnih elektrarn ter objektov in naprav v jedrskem gorivnem ciklusu, ki obratujejo ali se gradijo.

Komisija je prejela 481 milijonov EUR (leta 2008: 486 milijonov EUR) jamstev tretjih oseb, ki so poroki v zvezi s temi posojili.

Plačilnobilančna posojila

Plačilnobilančna posojila so na politikah temelječ finančni instrument, ki je bil ponovno uveden za zagotavljanje srednjeročne finančne pomoči državam članicam EU v sedanji gospodarski in finančni krizi. Omogoča odobravanje posojil državam članicam, ki imajo težave glede plačilne bilance ali pretoka kapitala, ali pa obstaja nevarnost, da bi v tovrstne težave zašle. Ta instrument se uporablja le za države članice, ki niso sprejele eura. Največji dovoljeni znesek posojil je 50 milijard EUR, za ta posojila pa jamči splošni proračun EU.

Med novembrom 2008 in koncem leta 2009 so bila odobrena posojila v višini 14,6 milijarde EUR. Madžarski je bila dana na razpolago plačilnobilančna pomoč v višini 6,5 milijarde EUR, pri čemer sta bili leta 2008 izplačani 2 milijardi EUR (rok zapadlosti: december 2011), leta 2009 pa je bilo izplačane dodatne 3,5 milijarde EUR (roka zapadlosti: november 2014 in april 2016). Latviji je bilo dano na razpolago plačilnobilančno posojilo v višini 3,1 milijarde EUR, pri čemer je bilo leta 2009 izplačane 2,2 milijarde EUR (roka zapadlosti: april 2014 in januar 2015), marca 2010 pa je bilo izplačane 0,5 milijarde EUR (rok zapadlosti: maj 2019). Prav tako je bilo 5 milijard EUR danih na razpolago Romuniji, pri čemer je bilo leta 2009 izplačane 1,5 milijarde EUR (rok zapadlosti: januar 2015), dodatna 1 milijarda EUR pa je bila izplačana marca 2010 (rok zapadlosti: maj 2019).

Posojila ESPJ v likvidaciji

Ta postavka večinoma zajema posojila, ki jih odobri ESPJ v likvidaciji iz izposojenih finančnih sredstev v skladu s členoma 54 in 56 Pogodbe ESPJ, ter tri dolžniške vrednostne papirje, ki ne kotirajo na borzi in jih je izdala Evropska investicijska banka (EIB) kot nadomestilo za dolžnika, ki je zamujal s plačilom. Ti trije dolžniški vrednostni papirji se bodo do svoje končne zapadlosti (leta 2017 in leta 2019) uporabljali za pokritje storitve najemanja posojil, povezanih z danimi posojili. Spremembe knjigovodske vrednosti ustrezajo spremembi natečenih obresti, povečani za v zadevnem letu opravljeno amortizacijo plačanih premij in stroškov posla, nastalih pri začetnem pripoznanju, pri čemer se za izračun uporabi metoda učinkovitih obresti.

Efektivne obrestne mere (izražene kot razpon obrestnih mer) so naslednje:

Posojila	31.12.2009	31.12.2008
Makrofinančna pomoč	0,9625 % – 4,54 %	3,022 % – 5,29 %
Euratom	1,071 % – 5,76 %	3,428 % – 5,76 %

Posojila	31.12.2009	31.12.2008
Plačilnobilancijska posojila	3,125 % – 3,625 %	3,25 %
ESPJ v likvidaciji	0,346% – 5,8103%	3,072% – 5,8103% (*)

(*) Zgornja omejena vrednost se je nanašala na posojilo s fiksno obrestno mero, zajeto v obrestni zamenjavi.

2.5 DOLGOROČNO PREDHODNO FINANCIRANJE

Čas izterljivosti ali uporabe predhodnega financiranja določa, ali se slednje razkrije kot kratkoročno ali dolgoročno sredstvo iz naslova predhodnega financiranja. Uporaba je določena z zadevnim sporazumom v zvezi s projektom. Vsako vračilo ali poraba, ki zapade v manj kot dvanajstih mesecih po datumu poročanja, se razkrije kot kratkoročno predhodno financiranje in torej kot kratkoročno sredstvo, saldo pa je dolgoročen.

Predhodno financiranje

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Dolgoročno predhodno financiranje (glej spodaj)	39 750	29 023
Dolgoročno predhodno financiranje (glej pojasnilo 2.9)	9 077	10 262
Predhodno financiranje skupaj	48 827	39 285

Jamstva, prejeta v zvezi s predhodnim financiranjem:

To so jamstva, ki jih Evropska unija v nekaterih primerih zahteva od upravičencev ob plačilu predujmov (predhodno financiranje). Pri tej vrsti jamstev je treba razkriti dve vrednosti, in sicer „nominalno“ in „tekočo“. Pri „nominalni“ vrednosti je sprožilni dogodek povezan z obstojem jamstva. Pri „tekoči“ vrednosti je dogodek, ki sproži uveljavljanje jamstva, plačilo in/ali poznejši obračuni predhodnega financiranja. Na dan 31. decembra 2009 je „nominalna“ vrednost jamstev, prejetih v zvezi s predhodnim financiranjem, znašala 936 milijonov EUR, njihova „tekoča“ vrednost pa 724 milijonov EUR. Na dan 31. decembra 2008 sta bili ti vrednosti 968 milijonov EUR oziroma 769 milijonov EUR. Ta razlika dejansko deluje kot kritje za predhodno financiranje, ki je bilo obračunano in knjiženo kot odhodek, vendar pa ga bo v prihodnosti morda treba izterjati.

Nekateri zneski predhodnega financiranja, ki so bili plačani v okviru sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (7 OP), se krijejo iz Jamstvenega sklada za udeležence – na dan 31. decembra 2009 so plačani zneski predhodnega financiranja znašali skupno 2,7 milijarde EUR. Navedeni sklad je instrument vzajemne koristi in je bil vzpostavljen za kritje finančnih tveganj, ki jih imajo EU in udeleženci med izvajanjem posrednih ukrepov 7 OP, njegov kapital in obresti pa pomenijo jamstvo za dobro izvedbo ukrepov. Vsi udeleženci posrednih ukrepov v obliki subvencije (in torej zavedenih kot predhodno financiranje v poslovnih knjigah Komisije) prispevajo 5 % skupnega prispevka EU h kapitalu Jamstvenega sklada za udeležence v času trajanja ukrepa. Udeleženci so kot taki lastniki Jamstvenega sklada za udeležence, EU (ki jo zastopa Komisija) pa deluje kot njihova pooblaščenka. Ob koncu posrednega ukrepa se udeležencem v celoti povrne njihov prispevek h kapitalu, razen kadar Jamstveni sklad za udeležence ustvari izgubo zaradi upravičencev, ki ne izpolnjujejo obveznosti – v tem primeru se udeležencem povrne najmanj 80 % njihovega prispevka. Jamstveni sklad za udeležence torej jamči za finančne interese EU in tudi udeležencev. Na dan 31. decembra 2009 so udeleženci prispevali Jamstvenemu skladu za udeležence vsega skupaj 561 milijonov EUR (leta 2008: 274 milijonov EUR) – glej tudi pojasnilo 11.

Dolgoročno predhodno financiranje

v mio. EUR

Vrsta upravljanja	31.12.2009	31.12.2008
Neposredno centralizirano upravljanje	1 148	1 351
Posredno centralizirano upravljanje	486	275

v mio. EUR

Vrsta upravljanja	31.12.2009	31.12.2008
Decentralizirano upravljanje	347	90
Deljeno upravljanje	37 199	26 764
Skupno upravljanje	568	543
Predhodno financiranje s strani drugih institucij in agencij	2	0
Dolgoročno predhodno financiranje skupaj	39 750	29 023

Največji del zneskov dolgoročnega predhodnega financiranja je povezanih s strukturnimi ukrepi za programsko obdobje 2007–2013 v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za ribištvo. Ker je veliko teh projektov dolgoročne narave, morajo biti z njimi povezani predujmi na razpolago več kot eno leto. Zato so ti zneski predhodnega financiranja prikazani kot dolgoročna sredstva. Znesek navedenega dolgoročnega predhodnega financiranja, za katerega EU od upravičencev prejme obresti, znaša 1 607 milijonov EUR.

Povečanje v letu 2009 je v glavnem posledica plačila tretje tranše predhodnega financiranja državam članicam v skupnem znesku 5 milijard EUR: 2,6 milijarde EUR v okviru Kohezijskega sklada, 1,8 milijarde EUR v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj in 0,6 milijarde EUR v okviru Evropskega socialnega sklada. Poleg tega so bila zaradi gospodarske krize v okviru svežnja ukrepov za okrevanje za vsak program izvedena dodatna plačila v skupnem znesku 6,2 milijarde EUR, in sicer 3,9 milijarde EUR v okviru Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj ter 2,3 milijarde EUR v okviru Evropskega socialnega sklada. Povečanje zneskov v zvezi z decentraliziranim upravljanjem je v glavnem posledica izvedenih plačil predhodnega financiranja za države kandidatke v okviru programov instrumenta za predpristopno pomoč.

2.6 DOLGOROČNE TERJATVE

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Terjatve do držav članic	26	24
Posojila ESPJ zaposlenim	10	13
Drugo	2	2
Jamstva in depoziti	17	6
Skupaj	55	45

Zneski, ki jih je treba izterjati od držav članic, se nanašajo na zneske, ki jih nekdanje države pristopnice dolgujejo ESPJ v likvidaciji.

KRATKOROČNA SREDSTVA

2.7 ZALOGE

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Znanstveni materiali	62	73
Drugo	15	12
Skupaj	77	85

Zalogo znanstvene opreme ima in upravlja Skupno raziskovalno središče (JRC). Večji del sestavlja zaloga jedrskih in nejedrskih referenčnih materialov, ki se nahaja v Geelu. Ta zaloga je strateške narave in se ohranja za morebitne nepredvidljive potrebe, ki bi se v prihodnosti lahko pojavile v kriznih razmerah. Druge zaloge vključujejo zalogo projekta EGNOS, zalogo publikacij, ki jo ima in/ali upravlja Urad za publikacije, ter zalogo cepiv.

2.8 KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE

Kratkoročne naložbe so sestavljene iz za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev, kupljenih zaradi njihovega naložbenega donosa ali katerih namen je vzpostaviti posebno strukturo sredstev ali sekundarni vir likvidnosti, in se zato lahko prodajo kot odziv na potrebe po likvidnosti ali spremembe obrestnih mer. Leta 2008 so bila v tej postavki prikazana tudi sredstva v posesti za trgovanje v višini 7 milijonov EUR.

Za prodajo razpoložljiva sredstva

<i>v mio. EUR</i>			
	ESPJ v likvidaciji	Drugo	Skupaj
Zneski na dan 31.12.2008	1 464	82	1 546
Pridobitve	560	255	815
Odtujitve in odtegnitve	(573)	(32)	(605)
Popravek odplačne vrednosti	(1)	0	(1)
Spremembe knjigovodske vrednosti	8	3	11
Prenos revalorizacijskega presežka v lastniški kapital	25	0	25
Zneski na dan 31.12.2009	1 483	308	1 791

Kar zadeva zneske ESPJ v likvidaciji, so vse za prodajo razpoložljive naložbe dolžniški vrednostni papirji, ki so izraženi v EUR in kotirajo na delujočih trgih. Na dan 31. decembra 2009 je vrednost dolžniških vrednostnih papirjev (izražena po pošteni vrednosti), ki dokončno zapadejo v letu 2010, znašala 242 milijonov EUR (leta 2008 je znašala 126 milijonov EUR).

Povečanje drugih zneskov je posledica novih pridobitev Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja (195 milijonov EUR) in Instrumenta za posojilna jamstva za projekte TEN-T (60 milijonov EUR).

2.9 KRATKOROČNO PREDHODNO FINANCIRANJE

<i>v mio. EUR</i>		
Vrsta upravljanja	31.12.2009	31.12.2008
Neposredno centralizirano upravljanje	2 924	3 055
Posredno centralizirano upravljanje	1 990	930
Decentralizirano upravljanje	700	326
Deljeno upravljanje	2 550	5 304
Skupno upravljanje	832	608
Predhodno financiranje s strani drugih institucij in agencij	81	39
Kratkoročno predhodno financiranje skupaj	9 077	10 262

Razlog za zmanjšanje kratkoročnega predhodnega financiranja je, da so nekateri projekti, ki se financirajo v okviru strukturnih ukrepov na podlagi deljenega upravljanja, v postopku razpuščanja (programi, povezani z obdobjem 2000–2006), medtem ko je bil tretji obrok predhodnega financiranja za nove projekte (programi, povezani z obdobjem 2007–2013) plačan leta 2009, vendar je bil razvrščen v dolgoročna sredstva, kakor je razloženo v pojasnilu 2.5. Razlog za povečanje kratkoročnega predhodnega financiranja v okviru posrednega centraliziranega upravljanja je prenos dejavnosti Komisije na nove izvajalske agencije, predvsem na področju raziskav in razvoja. Znesek kratkoročnega predhodnega financiranja, za katerega Evropska unija od upravičencev prejme obresti, znaša 4 629 milijonov EUR.

2.10 KRATKOROČNE TERJATVE

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Kratkoročna posojila	216	114
Kratkoročne terjatve	4 519	6 128
Razne terjatve	16	23
Kratkoročno nezaračunani prihodki in odloženi stroški	3 912	5 655
Skupaj	8 663	11 920

2.10.1 *Kratkoročna posojila*

Ti zneski zadevajo posojila v vrednosti 41 milijonov EUR, pri katerih je preostanek obdobja do končne zapadlosti krajši od 12 mesecev po datumu bilance stanja (40 milijonov EUR v zvezi s posojili v okviru makrofinančne pomoči, glej pojasnilo 2.4 zgoraj). V tej postavki so vključeni tudi vezani depoziti ESPJ v likvidaciji:

Vezani depoziti

v mio. EUR

	Skupaj
Zneski na dan 31.12.2008	0
Povečanje	174
Nabrani zneski	1
Zneski na dan 31.12.2009	175

2.10.2 *Kratkoročne terjatve*

v mio. EUR

Kontna skupina	31.12.2009			31.12.2008		
	Bruto znesek	Delni odpis	Čista vrednost	Bruto znesek	Delni odpis	Čista vrednost
Stranke	277	(76)	201	243	(79)	164
Globe	3 370	(133)	3 237	4 590	(96)	4 494
Države članice	2 198	(1 191)	1 007	2 576	(1 204)	1 372
Drugo	76	(2)	74	111	(13)	98
Skupaj	5 921	(1 402)	4 519	7 520	(1 392)	6 128

Stranke

V to postavko spadajo nalogi za izterjavo, ki so vknjiženi na dan 31. decembra 2009 kot ugotovljene upravičenosti za izterjavo in še niso vključeni v druge postavke na strani sredstev v bilanci stanja.

Globe

Zneski za izterjavo v zvezi z globami, ki jih je naložila Komisija, so znašali skupno 3 370 milijonov EUR. Za navedeni skupni znesek se je uporabil delni odpis v višini 133 milijonov EUR. Povečanje tega odpisa gre pripisati dejstvu, da nekaterih novih naloženih glob glede na gospodarsko in finančno krizo ni bilo mogoče pokriti z začasnimi plačili ali bančnimi jamstvi. Poleg tega v zvezi z nekaterimi globami še potekajo skrajšani postopki pred Sodiščem Evropske unije. Do 31. decembra 2009 so bila v zvezi s temi terjatvami prejeta jamstva v skupni vrednosti 2 952 milijonov EUR (leta 2008: 2 403 milijonov EUR), kar pomeni, da se oseba, ki ji je bila naložena globa, želi zoper to globo pritožiti. Treba je omeniti, da 290 milijonov EUR zgornjih zneskov ni zapadlo v plačilo na dan 31. decembra 2009.

Terjatve do držav članic

	v mio. EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Terjatve EKJS		
Terjatve EKJS	627	684
Delni odpis	(350)	(392)
Skupaj	277	292
Plačani DDV, izterljiv od držav članic	38	36
Lastna sredstva		
Določena na računu A	89	97
Določena na posebnem računu	1 254	1 260
Delni odpis	(841)	(812)
Drugo	25	16
Skupaj	527	561
Druge terjatve do držav članic	165	483
Skupaj	1 007	1 372

Terjatve EKJS

Ta postavka zajema terjatve do upravičencev do pomoči iz Jamstvenega oddelka EKJS na dan 31. decembra 2009, kakor so jih prijavile in potrdile države članice 15. oktobra 2009, zmanjšane za 20 % tega zneska, ki jih države članice lahko zadržijo za kritje upravnih stroškov. Prav tako se ocenijo terjatve, nastale po tej prijavi, in sicer do 31. decembra 2009. Komisija oceni tudi delni odpis terjatev do upravičencev, ki jih verjetno ne bo mogoče izterjati. Ta popravek vrednosti ne pomeni, da Komisija odstopa od prihodnje izterjave teh zneskov.

Lastna sredstva

Treba je upoštevati, da lahko države članice zadržijo 25 % tradicionalnih lastnih sredstev za kritje stroškov zbiranja, zato so zgoraj navedeni zneski prikazani brez tega odbitka. Na podlagi ocen, ki so jih poslale države članice, je bil od terjatev do držav članic odštet delni odpis v višini 841 milijonov EUR. Vendar to ne pomeni, da Komisija odstopa od izterjave zneskov, ki jih zajema ta popravek vrednosti.

Druge terjatve do držav članic

Druge terjatve do držav članic vključujejo 72 milijonov EUR stroškov za izterjavo in predujme EKJS v višini 8 milijonov EUR (leta 2008: 120 milijonov EUR stroškov za izterjavo in predujmi EKJS v višini 244 milijonov EUR).

2.10.3 *Kratkoročno nezaračunani prihodki in odloženi stroški*

	v mio. EUR	
	31.12.2009	31.12.2008
Kratkoročno nezaračunani prihodki	3 655	5 402
Odloženi stroški	230	223
Drugo	27	30
Skupaj	3 912	5 655

Glavni znesek, vključen v to postavko, so kratkoročno nezaračunani prihodki v višini 3 655 milijonov EUR:

<i>v mio. EUR</i>		
Kratkoročno nezaračunani prihodki	31.12.2009	31.12.2008
Lastna sredstva	2 209	2 576
Namenski prejemki za kmetijstvo za november in december	940	1 261
Prestrukturiranje sektorja sladkorja	0	911
EKJS: neizvršeni sklepi o popravkih zaradi skladnosti	0	368
Kohezijski sklad in sklad za regionalni razvoj: finančni popravki	404	146
Sklad za ribištvo	0	32
Drugi kratkoročno nezaračunani prihodki	102	108
Kratkoročno nezaračunani prihodki skupaj	3 655	5 402

Drugi kratkoročno nezaračunani prihodki so večinoma prihodki od zamudnih obresti, natečene bančne obresti in natečene obresti na zneske predhodnega financiranja.

V to postavko so vključeni tudi odloženi stroški v višini 230 milijonov EUR, od tega se glavni zneski nanašajo na pričakovana plačila v višini 53 milijonov EUR na podlagi dvostranskih sporazumov o ribolovu s tretjimi državami, 36 milijonov EUR za evropske šole, 44 milijonov EUR za plačilo najema prostorov, 22 milijonov EUR za predelavo prostorov in 17 milijonov EUR obresti iz najemov osnovnih sredstev.

2.11 DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI

<i>v mio. EUR</i>		
	31.12.2009	31.12.2008
Denarna sredstva brez omejitev:		
Računi pri zakladnicah in centralnih bankah	10 958	15 039
Tekoči računi	1 967	1 415
Računi izločenih sredstev	42	35
Prerazporeditve (denarna sredstva na poti)	9	26
Kratkoročni depoziti in drugi ustrezniki denarnih sredstev	1 486	1 456
Skupaj	14 462	17 971
Denarna sredstva z omejitvami	8 910	5 753
Skupaj	23 372	23 724

2.11.1 Denarna sredstva brez omejitev

Denarna sredstva brez omejitev zajemajo vsa sredstva, ki jih ima EU na svojih računih (pri zakladnici ali centralni banki) v vsaki državi članici in državi Efte ter na tekočih računih, na računih izločenih sredstev, v obliki kratkoročnih bančnih depozitov in v manjših zneskih gotovine.

Saldo pri zakladnicah in centralnih bankah je ob tem koncu leta nižji, ker je bilo treba na podlagi spremembe proračuna št. 10/2009 državam članicam vrniti 3,5 milijarde EUR (leto poprej: 6,6 milijarde EUR). S tem povezana obveznost je prikazana med kratkoročnimi obveznostmi iz poslovanja – glej tudi pojasnilo 2.18.2 spodaj. Na stanje denarnih sredstev ob koncu leta vplivajo tudi denarna sredstva iz še neporabljenih namenskih prejemkov v višini 2,7 milijarde EUR (leta 2008: 5,1 milijarde EUR), ki jih ni mogoče povrniti državam članicam, in znesek v višini 1,4 milijarde EUR (leta 2008: 1,7 milijarde EUR), ki je bil zadržan za kritje odobritev plačil, prenesenih v leto 2010. Državam članicam je prav tako treba vrniti realizacijo proračuna v višini 2,3 milijarde EUR, tako da se jim zmanjšajo njihovi zneski za leto 2010.

Zneski, prikazani kot kratkoročni depoziti, se navezujejo predvsem na denarna sredstva, ki jih v imenu EU upravljajo upravitelji za namene izvajanja posebnih sporazumov, ki se financirajo iz proračuna EU.

2.11.2 Denarna sredstva z omejitvami

Denarna sredstva z omejitvami se nanašajo na zneske, prejete v zvezi z globami, ki jih je naložila Komisija, v še odprtih zadevah. Te globe so knjižene na posebnih depozitnih računih, ki se ne uporabljajo za nobeno drugo dejavnost.

DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

2.12 PREJEMKI ZAPOSLENIH

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Pokojnine – osebje	33 316	32 867
Pokojnine – drugi	663	696
Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja	3 263	3 993
Skupaj	37 242	37 556

2.12.1 Pokojnine – osebje

V skladu s členom 83 kadrovskih predpisov izplačila dajatev po pokojninskem sistemu zaposlenih (PSEO – pokojninski sistem za evropske uradnike) bremenijo proračun EU. Sistem se ne financira, vendar države članice skupaj jamčijo za izplačilo teh dajatev v skladu z lestvico, določeno za financiranje teh odhodkov. Poleg tega uradniki k dolgoročnemu financiranju tega sistema prispevajo eno tretjino s plačevanjem obveznega prispevka. Znesek tega prispevka se vsako leto pregleda in prilagodi, s čimer se zagotovi, da ti prispevki (ki trenutno znašajo 11,3 % osnovne plače) zadostujejo za vsakoletno financiranje ene tretjine pravic, pridobljenih med letom.

Obveznosti iz naslova pokojninskega sistema so bile ocenjene na podlagi števila zaposlenih in upokojenih uslužbencev na dan 31. decembra 2009 in na ta dan veljavnih pravil iz kadrovskih predpisov. Ta ocena je upoštevala prejeme, povezane z delovno dobo, invalidnostjo in preživeli družinskimi člani (različne vrste pokojnine in invalidnino). Opravljena je bila v skladu z metodologijo MRSJS 25 (in torej računovodskim pravilom EU št. 12). Ta računovodski standard zahteva, da delodajalec določi svojo obveznost na aktuarski osnovi ter pri tem upošteva pogodbene prejeme v obdobju aktivne zaposlitve in predvidena povečanja plač. Metoda aktuarskega vrednotenja, uporabljena za izračun te obveznosti, je tako imenovana metoda predvidenih kreditnih točk (projected unit credit method).

Glavne aktuarske predpostavke, na razpolago na dan ocenjevanja in uporabljene pri ocenjevanju:

Aktuarske predpostavke	31.12.2009	31.12.2008
Nominalna diskontna stopnja	4,5 %	3,9 %
Pričakovana stopnja inflacije	2,5 %	1,8 %
Realna diskontna stopnja	2,0 %	2,1 %
Verjetnost poroke: moški/ženske	84 %/38 %	84 %/38 %
Splošna rast plač / revalorizacija pokojnin	0 %	0,3 %

Pri izračunu so bile uporabljene tablice umrljivosti za mednarodne javne uslužbence iz leta 2008. Predvideva se, da se uradnik upokoji, ko je upravičen do polnih pravic, ob upoštevanju zmanjšanja za predčasne upokojitve in ob upoštevanju spodbude iz Barcelone za zvišanje upokojitvene starosti, in sicer na največ 65 let. Izračuni bruto pokojnin in družinskih dodatkov temeljijo na kadrovskih predpisih.

Obveznosti zajemajo zgoraj opredeljene pravice za naslednje osebe:

- (1) aktivno zaposlene na dan 31. decembra 2009 pri vseh institucijah in agencijah, vključenih v pokojninski sistem;
- (2) zaposlene v „odloženem“ položaju, tj. tiste, ki so začasno ali dokončno zapustili institucije, ampak so svoje pokojninske pravice pustili v pokojninskem sistemu (samo za tiste, ki so za institucije delali najmanj 10 let);
- (3) nekdanje uradnike in druge uslužbence, upravičene do starostne pokojnine;
- (4) nekdanje uradnike in druge uslužbence, upravičene do invalidske pokojnine;
- (5) nekdanje uradnike in druge uslužbence, upravičene do invalidnine;
- (6) prejemnike družinske pokojnine (vdove ali vdovce, sirote, vzdrževane družinske člane).

Glavna gibanja od 31. decembra 2008:

<i>v mio. EUR</i>	
Gibanje obveznosti iz naslova pokojnin osebja	Znesek
Bruto pokojninske obveznosti na dan 31. decembra 2008	36 495
Stroški službovanja	1 360
Stroški obresti	1 456
Izplačane dajatve	(1 035)
Aktuarski dobički	(1 248)
Spremembe zaradi novo zaposlenih	187
Bruto pokojninske obveznosti na dan 31. decembra 2009	37 215

Glavni poudarki so naslednji:

- Bruto aktuarska obveznost je bila na dan 31. decembra 2009 ocenjena na 37 215 milijonov EUR (leta 2008: 36 495 milijonov EUR). Temu je dodan učinek korekcijskega koeficienta v višini 1 079 milijonov EUR (leta 2008: 1 277 milijonov EUR). Davki, ki jih morajo plačati upravičenci, se odštejejo od skupne bruto obveznosti, rezultat te operacije pa je neto obveznost, ki se vključi v bilanco stanja (ker se davek odšteje ob izplačilu pokojnin in se knjži v dobro prihodkov EU v letu plačila). Ta neto obveznost (bruto obveznost, zmanjšana za davke) na dan 31. decembra 2009 je bila torej ocenjena na 33 316 milijonov EUR.
- Število članov pokojninskega sistema zaposlenih se je povečalo za 5 082 oseb. To povečanje se navezuje predvsem načasne in pogodbene uslužbence ter na asistente poslancev Evropskega parlamenta, pri čemer so slednji prvič vključeni v sistem.

2.12.2 *Pokojnine – drugi*

Ta postavka zadeva obveznost, ki se nanaša na pokojninske obveznosti do članov in nekdanjih članov Komisije, Sodišča EU (in Splošnega sodišča) ter Računskega sodišča, generalnih sekretarjev Sveta, Evropskega varuha človekovih pravic, Evropskega nadzornika za varstvo podatkov in Sodišča za uslužbence Evropske unije. V to postavko je vključena tudi obveznost, ki se nanaša na pokojninske obveznosti nekaterih poslancev Parlamenta.

2.12.3 *Skupni sistem zdravstvenega zavarovanja*

Izračunana je bila tudi ocena obveznosti, ki jo ima EU zaradi prispevka v skupni sistem zdravstvenega zavarovanja v zvezi s svojim upokojenim osebjem. Ta bruto obveznost je bila ocenjena na 3 535 milijonov EUR. Od te bruto obveznosti so bila odšteta sredstva pokojninskega načrta v višini 272 milijonov EUR, da bi se dobil neto znesek. Izračuni upoštevajo aktivne in upokojene uradnike iz različnih institucij in agencij EU ter njihove družinske člane, pa tudi aktivne in upokojene člane Komisije, Računskega sodišča, Sodišča

Evropske unije, Sveta, Evropskega nadzornika za varstvo podatkov ter Evropskega varuha človekovih pravic. V izračunu uporabljeni diskontna stopnja in splošna rast plač sta enaki diskontni stopnji in splošni rasti plač, ki sta bili uporabljeni pri vrednotenju pokojnin osebja (glej zgoraj). Glavni razlog za majhno zmanjšanje obveznosti so aktuarski dobički zaradi sprememb v aktuarskih predpostavkah.

v mio. EUR

Gibanje obveznosti iz naslova skupnega sistema zdravstvenega zavarovanja	Znesek
Bruto obveznost na dan 31. decembra 2008	4 248
Običajni stroški	168
Stroški obresti	169
Izplačane dajatve	(85)
Aktuarski dobički	(965)
Bruto obveznost na dan 31. decembra 2009	3 535
Zmanjšano za sredstva načrta	(272)
Neto obveznost na dan 31. decembra 2009	3 263

2.13 DOLGOROČNE REZERVACIJE

v mio. EUR

	31.12.2008	Dodatne rezervacije	Razveljavljeni neporabljeni zneski	Porabljeni zneski	Prerazporeditev v kratkoročne rezervacije ali iz njih	Spremembe v ocenah	31.12.2009
Pravne zadeve	421	54	(50)	(12)	0	0	413
Razgradnja jedrskih objektov	819	0	0	0	(22)	111	908
Finančne rezervacije	12	67	0	0	(3)	0	76
Drugo	89	45	(12)	(37)	(13)	0	72
Skupaj	1 341	166	(62)	(49)	(38)	111	1 469

Pravne zadeve

Gre za oceno zneskov, ki jih bo verjetno treba izplačati po letu 2010 v zvezi z več pravnimi zadevami, ki se obravnavajo. Največji del zneska, 409 milijonov EUR, se navezuje na sodne zadeve, v katerih na dan 31. decembra 2009 sodba še ni bila izrečena, v zvezi s finančnimi popravki za odhodke EKJS in za druge sodne zadeve v zvezi s kmetijskimi odhodki.

Razgradnja jedrskih objektov

Leta 2008 je konzorcij neodvisnih strokovnjakov posodobil študijo ocenjenih stroškov programa razgradnje jedrskih objektov Skupnega raziskovalnega središča in ravnanja z odpadki iz leta 2003. Njihova spremenjena ocena znaša 1 222 milijonov EUR (prej 1 145 milijonov EUR) in je osnova za rezervacije, ki se vključijo v računovodske izkaze. V skladu z računovodskimi pravili EU se ta ocena indeksira za inflacijo in potem diskontira na neto sedanjo vrednost. Na dan 31. decembra 2009 so take rezervacije znašale 930 milijonov EUR, razdeljenih na zneske, ki se bodo po pričakovanjih plačali v letu 2010 (22 milijonov EUR) in pozneje (908 milijonov EUR). Glede na ocenjeno trajanje tega programa (okrog 30 let) je treba poudariti, da je ta ocena nekoliko negotova in da bi bili lahko končni stroški drugačni od trenutno knjiženih zneskov.

Finančne rezervacije

Iz naslova Jamstvenega sklada za MSP iz leta 1998, Jamstvenega sklada za MSP iz leta 2001 in Jamstvenega sklada za MSP iz leta 2007 v okviru programa za konkurenčnost in inovacije je Evropski investicijski sklad (EIS) pooblaščen za izdajanje jamstev na svoje ime, vendar v imenu in na odgovornost Komisije. Vendar je finančno tveganje, povezano z uveljavljanimi in neuveljavljenimi jamstvi, omejeno. Finančne rezervacije na datum bilance stanja pri navedenih skladih ustrezajo plačilnim obveznostim do finančnih posrednikov, zmanjšanim za neto zneske iz zahtevkov za plačilo, vloženi do tega datuma. Dolgoročne finančne rezervacije se diskontirajo na neto sedanjo vrednost.

Druge rezervacije

Glavni znesek teh rezervacij se nanaša na ocene prispevkov EU za različne države članice iz Veterinarskega sklada za nujne primere za izbruhe nekaterih živalskih boleznih v skupni vrednosti 60 milijonov EUR (leta 2008: 101 milijonov EUR), razdeljenih na zneska, ki se bosta poravnala leta 2010 (25 milijonov EUR) in pozneje (35 milijonov EUR).

2.14 DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

2.14.1 Najeta posojila

v mio. EUR

Naziv	31.12.2008	Novo najemanje posojil	Vračila	Tečajne razlike	Spremembe knjigovodske vrednosti	31.12.2009
Makrofinančna pomoč	663	25	(95)	—	(6)	587
Plačilnobilančna posojila	2 004	7 200	—	—	99	9 303
EURATOM	494	7	(11)	(1)	(5)	484
ESPJ v likvidaciji	282	—	(67)	18	(8)	225
Skupaj	3 443	7 232	(173)	17	80	10 599

Razdelitev najetih posojil na dolgoročna in kratkoročna

v mio. EUR

Najeta posojila	Zapadlost < 1 leto	Zapadlost > 1 leto	Skupaj na dan 31.12.2009
Makrofinančna pomoč	40	547	587
Plačilnobilančna posojila	—	9 303	9 303
EURATOM	—	484	484
ESPJ v likvidaciji	—	225	225
Skupaj	40	10 559	10 599

Ta postavka vključuje zneske posojil, ki jih dolguje Evropska unija in zapadejo pozneje kot v enem letu. Najeta posojila vključujejo dolgove, dokazljive s potrdili, ki znašajo 10 324 milijonov EUR (leta 2008: 3 131 milijonov EUR). Spremembe knjigovodske vrednosti ustrezajo spremembi natečenih obresti, ki je v primeru najetih posojil ESPJ v likvidaciji povečana za v zadevnem letu opravljeno amortizacijo morebitnih bistvenih stroškov posla, nastalih pri začetnem pripoznanju, pri čemer se za izračun uporabi metoda učinkovitih obresti. Efektivne obrestne mere (izražene kot razpon obrestnih mer) so naslednje:

Najeta posojila	31.12.2009	31.12.2008
Makrofinančna pomoč	0,9625 % – 4,54 %	3,022 % – 5,29 %
Euratom	0,9031 % – 5,6775 %	3,348 % – 5,6775 %
Plačilnobilančna posojila	3,125 % – 3,625 %	3,25 %
ESPJ v likvidaciji	0,346 % – 9,2714 %	4,939 % – 11,875 % (*)

(*) Zgornja omejena vrednost se je nanašala na posojilo s fiksno obrestno mero, zajeto v obrestni zamenjavi.

2.15 DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Dolgovi iz finančnih najemov	1 736	1 770
Zgradbe, ki se odplačujejo v obrokih	395	403
Drugo	47	53
Skupaj	2 178	2 226

Ta postavka zajema predvsem obveznosti iz najemov, ki zapadejo pozneje kot v enem letu (glej pojasnilo 2.2 zgoraj). Vključeni so tudi zneski v zvezi z nekaterimi zgradbami, ki jih je kupila Komisija in katerih nakupna cena bo plačana v obrokih – to niso najemne pogodbe, saj je lastninska pravica takoj prešla na Komisijo.

KRATKOROČNE OBVEZNOSTI

2.16 KRATKOROČNE REZERVACIJE

v mio. EUR

	31.12.2008	Dodatne rezervacije	Razveljavljeni neporabljeni zneski	Porabljeni zneski	Prerazporeditve med postavkami	Spremembe v ocenah	31.12.2009
Pravne zadeve	16	18	(3)	(1)	0	0	30
Razgradnja jedrskih objektov	89	0	0	(28)	22	(61)	22
Finančne rezervacije	202	14	(50)	(41)	3	0	128
Drugo	41	7	(23)	(5)	13	0	33
Skupaj	348	39	(76)	(75)	38	(61)	213

Ta postavka zajema del rezervacij, ki zapade v plačilo prej kot v enem letu.

2.17 KRATKOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI

Ta postavka vključuje najeta posojila (glej pojasnilo 2.14.1) v višini **40 milijonov** EUR, ki zapadejo v 12 mesecih po datumu bilance stanja (leta 2008: 94 milijonov EUR in 25 milijonov EUR v zvezi z obveznostmi v posesti za trgovanje).

2.18 OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Dolgoročne obveznosti, ki v kratkem zapadejo	71	64
Dolgoročne obveznosti iz poslovanja	15 260	12 026
Razne obveznosti iz poslovanja	133	115
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odloženi prihodki	78 420	77 472
Skupaj	93 884	89 677

2.18.1 Dolgoročne obveznosti, ki v kratkem zapadejo

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Obveznosti iz finančnih najemov	59	52
Drugo	12	12
Skupaj	71	64

2.18.2 **Dolgoročne obveznosti iz poslovanja**

<i>v mio. EUR</i>		
Vrsta	31.12.2009	31.12.2008
Države članice	14 903	11 386
Dobavitelji in drugo	944	1 175
Zneski, katerih upravičenost je treba preveriti	(587)	(535)
Skupaj	15 260	12 026

Kratkoročne obveznosti iz poslovanja vključujejo izkaze stroškov, ki jih EU prejme v okviru dejavnosti subvencioniranja. V zahtevanem znesku se knjižijo takoj po prejetju zahtevka. Če je nasprotna stranka država članica, se razvrstijo kot takšne. Enak postopek velja za račune in dobropise, prejete v okviru dejavnosti javnega naročanja. Zadevni zahtevki za povračilo stroškov so se upoštevali pri razmejitvenih postopkih ob koncu leta. Na podlagi teh razmejitvenih vpisov so bili ocenjeni upravičeni zneski tako izkazani kot kratkoročno vnaprej vračunani stroški (glej pojasnilo 2.18.3 zgoraj), medtem ko so neupravičeni deli še odprti na računih za „zneske, katerih upravičenost je treba preveriti“. Da ne bi precenili sredstev in obveznosti, je bilo odločeno, da se neto znesek, ki ga je treba plačati, prikaže med kratkoročnimi obveznostmi.

Države članice

Osnovni zneski v tej postavki se nanašajo na 11 160 milijonov EUR za neplačane zahtevke za povračilo stroškov za ukrepe strukturnih skladov (leta 2008: 4 660 milijonov EUR). Vključenih je tudi 3 524 milijonov EUR, ki jih je treba vrniti državam članicam na podlagi spremembe proračuna ob koncu leta 2009 (leta 2008: 6 627 milijonov EUR) - ta znesek je bil državam članicam plačan februarja 2010.

Dobavitelji in drugo

V to postavko so vključeni zneski, dolgovani na podlagi dejavnosti subvencioniranja in javnega naročanja, pa tudi obveznosti iz poslovanja do javnih organov in subjektov, ki niso vključeni v konsolidacijo (npr. ERS).

Zneski, katerih upravičenost je treba preveriti

Obveznosti iz poslovanja so se zmanjšale za 587 milijonov EUR, in sicer je bil del prejetih zahtevkov za povračila, ki pa še ni preverjen, ocenjen kot neupravičen. Največji zneski zadevajo strukturne ukrepe generalnih direktorotov.

2.18.3 **Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odloženi prihodki**

<i>v mio. EUR</i>		
	31.12.2009	31.12.2008
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški	76 435	77 260
Odloženi prihodki	1 976	50
Drugo	9	162
Skupaj	78 420	77 472

Razdelitev kratkoročno vnaprej vračunanih stroškov je naslednja:

Kratkoročno vnaprej vračunani stroški

<i>v mio. EUR</i>		
	31.12.2009	31.12.2008
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški EKJS:		
Odhodki 16.10.2009 – 31.12.2009	32 087	30 415
Neposredna pomoč	12 195	12 682

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Prestrukturiranje sektorja sladkorja	735	3 787
Drugo	(55)	(13)
Skupaj EKJS:	44 962	46 871
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški strukturnih ukrepov:		
EKSRP in EKUJS-U	9 076	7 004
ESRR in inovativni ukrepi	11 777	10 687
Kohezijski sklad	980	2 810
ISPA	3	4
ESS	5 411	4 596
Strukturni skladi skupaj:	27 247	25 101
Drugi kratkoročno vnaprej vračunani stroški:		
Raziskave in razvoj	1 687	1 978
Drugo	2 539	3 310
Drugo skupaj	4 226	5 288
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški skupaj	76 435	77 260

Po počasnem zagonu v prejšnjih letih so programi v okviru strukturnih ukrepov za obdobje 2007–2013 leta 2009 dosegli običajno raven, kar pojasnjuje povečanja v postavki zgoraj. To povečanje se izravna z zmanjšanjem kratkoročno vnaprej vračunanih stroškov za prestrukturiranje sektorja sladkorja, saj je videti, da del teh sredstev dejansko ne bo porabljen.

Razlog za znatno povečanje odloženih prihodkov je ta, da sta dve državi članici predčasno plačali prispevke iz lastnih sredstev za leto 2010.

ČISTA SREDSTVA

2.19 REZERVE

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Rezerva za pošteno vrednost	69	41
Druge rezerve:		
Jamstveni sklad	1 472	1 276
Revalorizacijska rezerva	57	57
Najemanje in dajanje posojil	1 511	1 528
Drugo	214	213
Skupaj	3 254	3 074
Skupaj	3 323	3 115

2.19.1 Rezerva za pošteno vrednost

V skladu z računovodskimi pravili se popravek za pošteno vrednost za prodajo razpoložljivih sredstev obračuna skozi rezervo za pošteno vrednost.

2.19.2 **Druge rezerve****Jamstveni sklad**

Glede delovanja Jamstvenega sklada glej tudi pojasnilo 2.3.3. Ta rezerva ustreza ciljnemu znesku v višini 9 % nepravilnih zneskov, za katere jamči Sklad, in jo je treba knjižiti kot sredstva.

Revalorizacijska rezerva

Revalorizacijska rezerva obsega revalorizacije opredmetenih osnovnih sredstev. Saldo ob koncu leta v višini 57 milijonov EUR izhaja iz revalorizacije zemljišča in zgradb Komisije, ki je bila narejena že pred prehodom na nova računovodska pravila.

Rezerva za najemanje in dajanje posojil

Ta znesek je povezan z rezervo ESPJ v likvidaciji za sredstva Raziskovalnega sklada za premog in jeklo, ki je bila vzpostavljena v okviru likvidacije ESPJ.

2.20 ZNESKI, KI BODO VPOKLICANI OD DRŽAV ČLANIC

v mio. EUR

	Znesek
Zneski za vpoklic od držav članic na dan 31. decembra 2008	50 539
Vračilo proračunskega presežka iz leta 2008 državam članicam	1 796
Gibanje rezerve za Jamstveni sklad	196
Drugo gibanje rezerv	(10)
ESPJ v likvidaciji: dodelitev rezultata iz leta 2008	(15)
Poslovni izid (presežek) za zadevno leto	(4 457)
Skupni znesek za vpoklic od držav članic, na dan 31. decembra 2009	48 049
Razdeljen na:	
prejemke zaposlenih	37 242
druge zneske	10 807

Ta znesek pomeni del stroškov, ki jih je imela EU do 31. decembra 2009 in jih bo treba financirati iz prihodnjih proračunov. Veliko odhodkov je po pravilih računovodstva na podlagi nastanka poslovnih dogodkov pripoznanih v letu N, čeprav so morda dejansko plačani v letu N+1 iz proračuna za leto N+1. Zaradi vključitve teh obveznosti v zaključni račun ter dejstva, da se ustrezni zneski financirajo iz prihodnjih proračunov, obveznosti ob koncu leta močno presegajo sredstva. Najpomembnejši zneski, na katere je treba opozoriti, se nanašajo na dejavnosti EKJS. Znesek plačil, dolgovanih državam članicam za obdobje od 16. oktobra do 31. decembra 2009, je znašal 32 milijard EUR. Države članice večino vpoklicanih zneskov dejansko plačajo prej kot v 12 mesecih po koncu zadevnega proračunskega leta v okviru proračuna za prihodnje leto.

Drugi zneski za vpoklic od držav članic so se glede na prejšnje leto zmanjšali, in sicer znašajo 10,8 milijarde EUR v primerjavi s 13 milijardami EUR leta 2008. Glavni razlog za to je povečanje predhodnega financiranja za 9,5 milijarde EUR (glej pojasnili 2.5 in 2.9), ki se je izravnalo s povečanjem obveznosti iz poslovanja za 4,2 milijarde EUR (glej pojasnilo 2.18) in zmanjšanjem kratkoročnih terjatev za 3,3 milijarde EUR (glej pojasnilo 2.10)

V glavnem se daljše obdobje plačujejo le prejemki zaposlenih, ki jih je EU dolžna plačati za svoje osebje, ob čemer je treba pojasniti, da za financiranje pokojnin iz letnih proračunov jamčijo države članice. V spodnji razpredelnici je prikazana ocena razdelitev prihodnjih prejemkov zaposlenih, ki je informativne narave:

v mio. EUR	
	Znesek
Kratkoročno: zneski, ki jih bo treba plačati leta 2010	1 214
Dolgoročno: zneski, ki jih bo treba plačati po letu 2010	36 028
Obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih na dan 31.12.2009 skupaj	37 242

Treba je tudi poudariti, da zgoraj navedeno ne vpliva na realizacijo proračuna – proračunski prihodki morajo biti vedno enaki ali večji kot proračunski odhodki in vsak presežek prihodkov se vrne državam članicam.

3. POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

3.1 PRIHODKI IZ LASTNIH SREDSTEV IN PRISPEVKOV

v mio. EUR			
	Pojasnilo	2009	2008
Prihodki iz lastnih sredstev:	3.1.1		
Sredstva iz BND		81 978	74 479
Sredstva iz DDV		12 795	19 008
Tradicionalna lastna sredstva:			
Kmetijske dajatve		0	1 184
Carine		14 002	15 196
Prelevmani na sladkor		130	702
Tradicionalna lastna sredstva skupaj		14 132	17 082
Proračunski popravki	3.1.2	1 399	1 930
Prispevki tretjih držav (vključno z državami Efte)		233	214
Skupaj		110 537	112 713

Prihodki iz lastnih sredstev so poglavitni element prihodkov Evropske unije iz poslovanja. Večina odhodkov se tako financira iz lastnih sredstev, saj drugi prihodki pomenijo le manjši del skupnega financiranja.

3.1.1 Prihodki iz lastnih sredstev

Lastna sredstva se delijo v tri kategorije: tradicionalna lastna sredstva, sredstva iz naslova DDV in sredstva iz naslova BND. Tradicionalna lastna sredstva obsegajo prelevmane na sladkor in carine. Del sistema virov lastnih sredstev sta tudi mehanizem popravkov za proračunska neravnovesja (rabat za Združeno kraljestvo) in bruto znižanje letnih prispevkov iz naslova BND, ki se uporablja za Nizozemsko in Švedsko. Države članice za kritje stroškov zbiranja zadržijo 25 % tradicionalnih lastnih sredstev. Od zgoraj navedenih zneskov je bil odbitek že odštet.

Lastna sredstva iz naslova DDV izhajajo iz uporabe enotne stopnje 0,30 %, ki velja za vse države članice, na usklajeni osnovi za odmero DDV (razen za obdobje 2007–2013, v katerem je vpoklicna stopnja za Avstrijo določena na 0,225 %, za Nemčijo na 0,15 % ter za Nizozemsko in Švedsko na 0,10 %), ki je omejena na 50 % BND za vse države članice. Sredstva iz naslova BND so spremenljiva sredstva, namenjena zagotavljanju potrebnih prihodkov v vsakem danem letu za kritje odhodkov, ki presegajo zbrani znesek iz tradicionalnih lastnih sredstev, sredstev iz naslova DDV in raznih prihodkov. Prihodki izhajajo iz uporabe enotne stopnje na skupnem BND vseh držav članic.

V primerjavi z letom 2008 je na eni strani prišlo do zmanjšanja prihodkov iz naslova DDV za 6,2 milijarde EUR, na drugi strani pa do povečanja prihodkov iz naslova BND za 7,5 milijarde EUR. Razlog za ti gibanji so predvsem različne določbe iz Sklepa Sveta št. 2007/436/ES, Euratom z dne 7. junija 2007 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije (SLS iz leta 2007), ki so nadomestile določbe iz prejšnjega sklepa o virih lastnih sredstev iz leta 2000. Za leto 2009 niso knjiženi nobeni prihodki iz naslova kmetijskih dajatev, saj se te dajatve na podlagi SLS iz leta 2007, ki je začel veljati leta 2009, zdaj obravnavajo kot carine. V primerjavi z letom 2008 je mogoče opaziti zmanjšanje prihodka iz naslova carin za 1,1 milijarde EUR, ki je posledica znatnega zmanjšanja vrednosti uvoza v EU-27 v letu 2009, in zmanjšanje prihodka iz naslova prelevmanov na sladkor za 572 milijonov EUR, saj so dodatni prihodki leta 2008 izvirali iz enkratnih zneskov za dodatne kvote za sladkor.

3.1.2 Proračunski popravki

Proračunski popravki zajemajo proračunski presežek iz leta 2008 (1 796 milijonov EUR), ki se posredno povrne državam članicam tako, da se jim zmanjšajo zneski lastnih sredstev, ki jih morajo prenesti na EU naslednje leto – torej je to prihodek za leto 2009. V skladu s SLS iz leta 2007 je Združenemu kraljestvu odobren popravek za proračunska neravnovesja. Ker ta znesek financirajo druge države članice, ne bi smelo biti na proračunsko realizacijo ali poslovni izid nobenega neto učinka. Znesek v višini 319 milijonov EUR pa je bil vknjižen v to postavko zaradi razlik med tečaji eura, uporabljenimi za namene proračuna (glej člen 10(3) Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000), in tečaji, ki so veljali, ko so države članice, ki niso del EMU, dejansko izvedle svoja plačila.

3.2 DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA

v mio. EUR

	Pojasnilo	2009	2008
Globe	3.2.1	2 648	3 171
Kmetijski prelevmani	3.2.2	705	2 299
Izterjava stroškov:	3.2.3		
Neposredno centralizirano upravljanje		63	61
Posredno centralizirano upravljanje		6	4
Decentralizirano upravljanje		41	90
Deljeno upravljanje		1 066	1 349
Skupaj		1 176	1 504
Prihodki iz upravnega poslovanja:	3.2.4		
Osebj		1 010	974
Prihodki, povezani z opredmetenimi osnovnimi sredstvi		33	25
Drugi prihodki iz upravnega poslovanja		165	149
Skupaj		1 208	1 148
Razni prihodki iz poslovanja:	3.2.5		
Popravki/rezervacije		150	71
Pozitivne tečajne razlike		618	269
Drugo		1 027	1 269
Skupaj		1 795	1 609
Skupaj		7 532	9 731

3.2.1 *Globe*

Ti prihodki se nanašajo na globe, ki jih je Komisija naložila za kršitve pravil konkurence. Terjatve in z njimi povezani prihodki se pripoznajo, ko je sprejeta odločitev Komisije o naložitvi globe in se ta uradno sporoči naslovniku.

3.2.2 *Kmetijski prelevmani*

Ti zneski se nanašajo na prelevmane na mleko v višini 99 milijonov EUR (leta 2008: 338 milijonov EUR) in prelevmane na sladkor v višini 606 milijonov EUR (leta 2008: 1 961 milijonov EUR). Prelevmani na mleko so instrument na področju upravljanja trga, namenjen kaznovanju proizvajalcev mleka, ki prekoračijo svoje referenčne količine. Ker niso povezani s predhodnimi plačili Komisije, se v praksi štejejo kot prihodki za posebne namene. Mlečne kvote se postopoma ukinjajo, zato so tudi prihodki iz naslova prelevmanov manjši. S kmetijskim letom 2008/2009 se bodo kvote na letni ravni povečevale za 1 % vse do njihove popolne odprave leta 2015.

Prelevmani na sladkor se nanašajo na sklad za prestrukturiranje sektorja sladkorja, pri čemer se je z reformo sektorja sladkorja znižala notranja cena sladkorja, da bi se zmanjšala vrzel med ceno EU in mednarodno ceno. Sklad za prestrukturiranje je bil vzpostavljen za spodbujanje manj konkurenčnih proizvajalcev sladkorja, da zapustijo trg, financira pa se iz lastnih sredstev, to je prihodkov, ki izhajajo iz začasnega davka, zaračunanega proizvajalcem sladkorja, ki se obravnavajo kot namenski prejemki. Plačila po tem sistemu se bodo nadaljevala do septembra 2012, države članice pa so do 31. decembra 2009 že prijavile vse prihodke v zvezi s skladom za prestrukturiranje sladkorja.

3.2.3 *Izterjava stroškov*

Ta postavka pomeni naloge za izterjavo, ki jih izda Komisija, in odbitek od poznejših plačil, ki se vknjižijo v njen računovodski sistem, za izterjavo odhodkov, predhodno plačanih iz splošnega proračuna, in sicer na podlagi kontrol, zaključenih revizij ali analiz upravičenosti, skupaj z nalogi za izterjavo, ki jih izdajo države članice upravičencem do odhodkov EKJS. Vključuje tudi spremembo ocen kratkoročno nezaračunanih prihodkov od konca prejšnjega leta do tekočega leta. V tej postavki pa niso prikazane vse izterjave glede odhodkov EU, zlasti za bistvena področja porabe strukturnih ukrepov, pri katerih so vzpostavljeni posebni mehanizmi za zagotavljanje vračanja neupravičenih denarnih sredstev, s tem da večina teh mehanizmov ne vključuje izdajanja nalogov za izterjavo. Tudi izterjava zneskov predhodnega financiranja se v skladu z računovodskimi pravili EU ne šteje med prihodke.

Glavni znesek v višini 1 066 milijonov EUR je povezan z deljenim upravljanjem in je sestavljen iz zneska 453 milijonov EUR za Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS) ter zneska 613 milijonov EUR za strukturne ukrepe.

(a) *Kmetijstvo: Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS)*

V okviru kmetijstva znašajo zneski, knjiženi kot letni prihodki pod to postavko, 453 milijonov EUR, in sicer so to:

- popravki zaradi skladnosti, ki so bili sprejeti med letom, v višini 347 milijonov EUR,
- goljufije in nepravilnosti v višini 106 milijonov EUR: povračila, ki so jih prijavile države članice in izterjale med letom, in sicer v višini 163 milijonov EUR, od česar se odšteje zmanjšanje neporavnanih zneskov, ki so jih v zvezi z goljufijami in nepravilnostmi prijavile države članice in naj bi se izterjali ob koncu leta, v višini 57 milijonov EUR (627 milijonov EUR ob koncu leta 2009 v primerjavi s 684 milijoni EUR ob koncu leta 2008) – glej tudi pojasnilo 2.10.2.

Na dan 31. decembra 2009 je znesek odhodkov EKJS, ki se lahko v prihodnje popravi na podlagi revizij, ki še niso bile zaključene, skupaj znašal 2,8 milijarde EUR (glej pojasnilo 6.4.1).

(b) *Strukturni ukrepi*

Izterjava odhodkov v okviru strukturnih ukrepov, vključenih v to postavko, je znašala 613 milijonov EUR (leta 2008: 349 milijonov EUR). Ta podpostavka vključuje naloge za izterjavo, ki jih je Komisija izdala za izterjavo neupravičenih odhodkov iz prejšnjih let, in sicer v višini 406 milijonov EUR, ter spremembo (povečanje) kratkoročno nezaračunanih prihodkov ob koncu leta v višini 206 milijonov EUR.

Nalogi za izterjavo se izdajo samo v primeru:

- uradnih odločitev Komisije o finančnih popravkih na podlagi odkritja nepravilnih odhodkov pri zneskih iz zahtevkov držav članic,
- popravkov ob zaključku programa, na podlagi katerih se zmanjša prispevek EU, kadar država članica ne prijavi dovolj upravičenih odhodkov, da bi utemeljila celoten znesek predhodnega financiranja, vmesna plačila pa so že bila opravljena; taki posli se lahko opravijo brez uradne odločitve Komisije, če se država članica z njimi strinja,
- vračila izterjanih zneskov po zaključku programa na podlagi zaključenega sodnega postopka, ki je ob zaključku programa še potekal.

Drugi nalogi za izterjavo, izdani v okviru strukturnih ukrepov, se nanašajo na izterjavo zneskov predhodnega financiranja. Ti zneski niso prikazani kot prihodki, temveč so knjiženi v dobro postavke za predhodno financiranje v bilanci stanja.

Na dan 31. decembra 2009 je znesek morebitnih finančnih popravkov, ki so še v postopku potrjevanja, ocenjen na 1,1 milijarde EUR – za več informacij glej pojasnilo 6.4.2.

3.2.4 *Prihodki iz upravnega poslovanja*

Ti prihodki izhajajo v glavnem iz odbitkov od plač osebja in vključujejo predvsem dva zneska – pokojninske prispevke in davke od dohodka.

3.2.5 *Razni prihodki iz poslovanja*

Znesek v višini 376 milijonov EUR (leta 2008: 321 milijonov EUR) se nanaša na zneske, prejete od držav pristopnic. Glavni razlog za povečanje raznih prihodkov iz poslovanja v primerjavi z lanskim letom je povečanje pozitivnih tečajnih razlik (glej spodaj). To se je nekoliko izravnalo z zmanjšanjem starih zneskov predhodnega financiranja, ki so prvič vključeni v bilanco stanja, s protiknjizbo v tej postavki (5 milijonov EUR v primerjavi z 241 milijoni EUR leta 2008).

V to postavko so vključene tudi pozitivne tečajne razlike, razen pri finančnih dejavnostih, ki so obravnavane v pojasnilu 3.5 spodaj. Te pozitivne tečajne razlike izhajajo iz vsakodnevnih dejavnosti in z njimi povezanih poslov, opravljenih v drugih valutah kot v eurih, ter iz revalorizacije ob koncu leta, ki je potrebna za pripravo zaključnega računa. Pozitivne tečajne razlike vključujejo iztržene in neiztržene dobičke.

Z vidika neto pozicije je bil to leto ustvarjen neto dobiček iz naslova tečajnih razlik v višini 185 milijonov EUR (leta 2008: neto izguba v višini 504 milijonov EUR). Ta znesek je razdeljen med realizirane in nerealizirane zneske, skoraj vse zneske pa je obračunala Komisija.

Neto nerealizirane pozitivne tečajne razlike:

Neto dobiček v višini 132 milijonov EUR je posledica revalorizacije odprtih pozicij v tujih valutah ob koncu leta. Večina dobička (87 milijonov EUR) je povezana z valutama GBP in SEK, ki sta leta 2009 pridobili vrednost v razmerju do EUR.

Komisija ima ob koncu leta na bančnih računih lastnih sredstev znatna sredstva v tujih valutah, vključno z GBP in SEK. V skladu z Uredbo Sveta št. 1150/2000 ima ta sredstva Komisija na svojih računih lastnih sredstev, kamor jih vplačujejo države članice, črpa pa jih v obsegu, potrebnem za kritje svojih denarnih potreb, ki izhajajo iz izvrševanja proračuna.

Neto realizirane pozitivne tečajne razlike:

Večji del celotnega dobička iz naslova tečajnih razlik, ki znaša 53 milijonov EUR, izhaja iz računovodskih transakcij v zvezi z lastnimi sredstvi, ki so jih države, ki niso članice euroobmočja, plačale v drugih nacionalnih valutah kot v EUR, in je posledica razlike med računovodskim menjalnim tečajem, po katerem Komisija obračuna te zneske, ko jih prejme, in tržnimi menjalnimi tečaji, po katerih so zneski preračunani v eure, preden se porabijo za kritje plačil Komisije. Računovodski menjalni tečaj za kateri koli mesec se določi na podlagi tržnih menjalnih tečajev, ki so veljali na predzadnji dan v mesecu pred tem. Lastna sredstva se obračunajo po takih menjalnih tečajih, ko so prejeta, in se pozneje preračunajo v EUR po tržnih menjalnih tečajih.

Leta 2009 se je vrednost več evropskih valut, vključno z GBP in RON, pomembno povečala. Zaradi tega so bili tržni menjalni tečaji, ki so bili v nekaterih obdobjih uporabljeni za preračunavanje lastnih sredstev Komisije v teh valutah, redno višji od računovodskih tečajev, po katerih so bili obračunani ob prejemu. Preostali del razlike je povezan z drugimi računovodskimi transakcijami, vključno s plačili, ki jih Komisija izvršuje v drugih valutah kot v EUR.

Sprememba v tečajnih razlikah med letoma 2008 in 2009 iz neto izgube v neto dobiček je posledica pomembne spremembe menjalnih tečajev v navedenih letih. Leta 2008 je več evropskih valut znatno izgubljalo vrednost v razmerju do EUR, medtem ko se je leta 2009 to gibanje delno obrnilo.

3.3 UPRAVNI ODHODKI*v mio. EUR*

	2009	2008
Odhodki za osebje	4 898	4 563
Amortizacija in izgube zaradi oslabitve	436	330
Drugi upravni odhodki	2 799	2 827
Skupaj	8 133	7 720

To so upravni odhodki, ki so nastali v okviru dejavnosti EU ter zajemajo stroške osebja, stroške amortizacije in druge stroške, povezane z delovanjem institucij in agencij (kot so stroški najema, stroški vzdrževanja, zaloge, stroški usposabljanj ipd.).

3.4 ODHODKI IZ POSLOVANJA*v mio. EUR*

	Pojasnilo	2009	2008
Poglavitni odhodki iz poslovanja:	3.4.1		
Neposredno centralizirano upravljanje		8 744	7 998
Posredno centralizirano upravljanje		3 605	3 077
Decentralizirano upravljanje		137	1 278
Deljeno upravljanje		89 681	81 839
Skupno upravljanje		1 655	1 188
Skupaj		103 822	95 380
Drugi odhodki iz poslovanja:	3.4.2		
Popravki/rezervacije		199	278
Negativne tečajne razlike		432	773
Drugo		481	783
Skupaj		1 112	1 834
Skupaj		104 934	97 214

3.4.1 Poglavitni odhodki iz poslovanja

Odhodki Evropske unije iz poslovanja zajemajo vse različne razdelke finančnega okvira in imajo različne oblike, odvisno od tega, kako se denar izplača in upravlja. Večina odhodkov, in sicer 86 %, je zajetih v postavki „deljeno upravljanje“, ki vključuje prenos nalog na države članice in zajema področja, kot je poraba EKJS, ter ukrepe, financirane v okviru različnih strukturnih ukrepov (Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada, Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, Kohezijskega sklada in Evropskega sklada za ribištvo).

Povečanje v letu 2009 je mogoče pripisati predvsem strukturnim ukrepom za programsko obdobje 2007–2013. Po počasnem zagonu v prvih letih so ti programi leta 2009 dosegli običajno raven, ukrepi za obdobje 2000–2006 pa se zaključujejo.

3.4.2 Drugi odhodki iz poslovanja

Negativne tečajne razlike, razen pri finančnih dejavnostih, ki so obravnavane v pojasnilu 3.6 spodaj, nastanejo pri vsakodnevnih dejavnostih in z njimi povezanih poslih, opravljenih v drugih valutah kot v eurih, ter pri revalorizaciji ob koncu leta, ki je potrebna za pripravo zaključnega računa, ter so realizirane in nerealizirane.

3.5 PRIHODKI IZ FINANČNIH POSLOV

v mio. EUR

	2009	2008
Prihodki od dividend (iz skladov tveganega kapitala)	14	22
Prihodki od obresti:		
Na predhodno financiranje	59	50
Na zamude pri plačilu	132	26
Na zamenjave (swaps)	2	13
Na za prodajo razpoložljiva sredstva	100	102
Na dana posojila	265	105
Na denarna sredstva in njihove ustreznike	158	349
Drugo	3	3
Skupaj	719	648
Drugi prihodki iz finančnih poslov:		
Iztrženi dobiček od prodaje finančnih sredstev	10	4
Drugo	76	11
Skupaj	86	15
Popravki sedanje vrednosti	10	3
Pozitivne tečajne razlike	6	10
Skupaj	835	698

3.6 ODHODKI ZA FINANČNE POSLE

v mio. EUR

	2009	2008
Odhodki od obresti:		
Na najeme	95	91
Na zamenjave (swaps)	2	10
Na najeta posojila	248	90

v mio. EUR

	2009	2008
Drugo	20	9
Skupaj	365	200
Drugi odhodki za finančne posle:		
Popravki finančnih rezervacij	39	12
Finančni stroški proračunskih instrumentov	73	50
Iztržena izguba pri prodaji finančnih sredstev	0	8
Izguba zaradi oslabitve finančnih sredstev	15	11
Drugo	57	56
Skupaj	184	137
Popravki sedanje vrednosti	0	118
Negativne tečajne razlike	45	12
Skupaj	594	467

3.7 DELEŽ ČISTEGA PRESEŽKA/(PRIMANJKLJAJA) PRIDRUŽENIH SUBJEKTOV IN SKUPNIH PODJETIJ

EU na podlagi kapitalske metode obračunavanja v svoj izkaz poslovnega izida vključi svoj delež čistega presežka/primanjkljaja pridruženih subjektov in skupnih podjetij (glej tudi pojasnili 2.3.1 in 2.3.2).

3.8 POROČANJE PO ODSEKIH

Poročilo po odsekih vsebuje razdelitev prihodkov in odhodkov iz poslovanja znotraj Komisije po področjih na podlagi proračunske strukture po dejavnostih. Ta področja so za namene predstavitve računovodskih izkazov razvrščena v tri večje skupine – „dejavnosti znotraj Evropske unije“, „dejavnosti zunaj Evropske unije“ ter „storitve in drugo“.

Največja izmed teh skupin so „dejavnosti znotraj Evropske unije“, saj pokrivajo številna področja znotraj Evropske unije. „Dejavnosti zunaj Evropske unije“ zadevajo politike, ki se izvajajo zunaj EU, kot sta trgovina in pomoč. „Storitve in drugo“ so notranje in horizontalne dejavnosti, potrebne za delovanje institucij in organov EU.

Agencije, ki so vključene v konsolidacijo, so priključene različnim področjem. Druge institucije razen Komisije so združene v posebno področje. Za posamezna področja so prikazani bruto zneski pred konsolidacijskimi izločitvami, konsolidacijske izločitve pa so izračunane skupaj v enem stolpcu.

Poudariti je treba, da lastna sredstva in prispevki niso razdeljeni med različne dejavnosti, saj jih obračunavajo, zbirajo in upravljajo osrednje službe Komisije. Tukaj so prikazani, da bi se omogočila primerjava čistega izida s tistim iz izkaza poslovnega izida.

POROČANJE PO ODSEKIH – POVZETEK

v mio. EUR

	Dejavnosti znotraj EU	Dejavnosti zunaj EU	Storitve in drugo	ESPJ v likvidaciji	Druge institucije	Konsolidacijske izločitve	Skupaj
Drugi prihodki iz poslovanja:							
Globe	2 648	0	0	0	0	0	2 648
Kmetijski prelevmani	705	0	0	0	0	0	705
Izterjava stroškov	1 110	64	2	0	0	0	1 176
Prihodki iz upravnega poslovanja	79	37	840	0	377	(125)	1 208
Drugi prihodki iz poslovanja	1 930	81	707	2	1	(926)	1 795
DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	6 472	182	1 549	2	378	(1 051)	7 532
Upravni odhodki:							
Odhodki za osebje	(1 732)	(737)	(1 151)	0	(1 287)	9	(4 898)
Odhodki, povezani z neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(70)	(18)	(118)	0	(230)	0	(436)
Drugi upravni odhodki	(658)	(311)	(853)	0	(1 225)	248	(2 799)
	(2 460)	(1 066)	(2 122)	0	(2 742)	257	(8 133)
Odhodki iz poslovanja:							
Neposredno centralizirano upravljanje	(6 279)	(2 843)	(278)	0	0	656	(8 744)
Posredno centralizirano upravljanje	(2 971)	(616)	(4)	0	0	(14)	(3 605)
Decentralizirano upravljanje	(32)	(105)	0	0	0	0	(137)
Deljeno upravljanje	(89 546)	(9)	(126)	0	0	0	(89 681)
Skupno upravljanje	(368)	(1 287)	0	0	0	0	(1 655)
Drugi odhodki iz poslovanja	(726)	(9)	(468)	(61)	0	152	(1 112)
	(99 922)	(4 869)	(876)	(61)	0	794	(104 934)
ODHODKI IZ POSLOVANJA SKUPAJ	(102 382)	(5 935)	(2 998)	(61)	(2 742)	1 051	(113 067)
ČISTI ODHODKI IZ POSLOVANJA	(95 910)	(5 753)	(1 449)	(59)	(2 364)	0	(105 535)
Prihodki iz lastnih sredstev in prispevkov							110 537
Presežek iz poslovanja							5 002
Čisti finančni prihodki							241
Gibanje obveznosti iz naslova prejemkov zaposlenih							(683)
Delež rezultatov pridruženih subjektov/skupnih podjetij							(103)
Poslovni izid za zadevno leto							4 457

POROČANJE PO ODSEKIH – DEJAVNOSTI ZNOTRAJ EU

v mio. EUR

	Gospodarske in finančne zadeve	Podjetništvo in industrija	Konkurenca	Zaposlovanje	Kmetijstvo	Promet in energetika	Okolje	Raziskave	Informacijska družba
Drugi prihodki iz poslovanja:									
Globe	0	8	2 626	0	0	2	10	0	0
Kmetijski prelevmani	0	0	0	0	705	0	0	0	0
Izterjava stroškov	3	5	0	60	492	3	1	6	12
Prihodki iz upravnega poslovanja	0	9	0	0	0	17	0	1	4
Drugi prihodki iz poslovanja	7	261	0	33	84	203	35	513	5
DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	10	283	2 626	93	1 281	225	46	520	21
Upravni odhodki:	(53)	(243)	(74)	(102)	(108)	(265)	(100)	(292)	(127)
Odhodki za osebe	(46)	(161)	(68)	(75)	(88)	(178)	(74)	(197)	(96)
Odhodki, povezani z neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	(15)	0	(1)	0	(9)	(1)	(2)	0
Drugi upravni odhodki	(7)	(67)	(6)	(26)	(20)	(78)	(25)	(93)	(31)
Odhodki iz poslovanja:	(35)	(358)	(16)	(8 153)	(55 539)	(1 726)	(192)	(3 646)	(1 220)
Neposredno centralizirano upravljanje	(35)	(159)	0	(182)	(43)	(607)	(173)	(2 647)	(1 108)
Posredno centralizirano upravljanje	0	(39)	0	0	0	(667)	(4)	(922)	(103)
Decentralizirano upravljanje	0	0	0	(3)	(8)	(11)	0	0	0
Deljeno upravljanje	0	0	0	(7 952)	(55 427)	0	0	0	0
Skupno upravljanje	0	(68)	0	0	0	(285)	0	0	0
Drugi odhodki iz poslovanja	0	(92)	(16)	(16)	(61)	(156)	(15)	(77)	(9)
ODHODKI IZ POSLOVANJA SKUPAJ	(88)	(601)	(90)	(8 255)	(55 647)	(1 991)	(292)	(3 938)	(1 347)
ČISTI ODHODKI IZ POSLOVANJA	(78)	(318)	2 536	(8 162)	(54 366)	(1 766)	(246)	(3 418)	(1 326)
	Skupno raziskovalno središče	Ribištvo	Notranji trg	Regionalna politika	Obdavčenje in carine	Izobraževanje in kultura	Varstvo potrošnikov in zdravja	Pravica, svoboda in varnost	Dejavnosti znotraj EU skupaj
Drugi prihodki iz poslovanja:									
Globe	0	0	2	0	0	0	0	0	2 648
Kmetijski prelevmani	0	0	0	0	0	0	0	0	705
Izterjava stroškov	0	23	0	497	0	4	1	3	1 110
Prihodki iz upravnega poslovanja	45	0	0	0	0	1	1	1	79
Drugi prihodki iz poslovanja	159	8	190	(1)	1	156	136	140	1 930

	Skupno raziskovalno središče	Ribištvo	Notranji trg	Regionalna politika	Obdavčenje in carine	Izobraževanje in kultura	Varstvo potrošnikov in zdravja	Pravica, svoboda in varnost	Dejavnosti znotraj EU skupaj
DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	204	31	192	496	1	161	138	144	6 472
Upravni odhodki:	(308)	(39)	(161)	(69)	(49)	(177)	(177)	(116)	(2 460)
Odhodki za osebe	(226)	(32)	(105)	(55)	(40)	(88)	(120)	(83)	(1 732)
Odhodki, povezani z neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(28)	0	(4)	0	(2)	(1)	(4)	(3)	(70)
Drugi upravni odhodki	(54)	(7)	(52)	(14)	(7)	(88)	(53)	(30)	(658)
Odhodki iz poslovanja:	(143)	(544)	(36)	(25 789)	(65)	(1 341)	(495)	(624)	(99 922)
Neposredno centralizirano upravljanje	(29)	(282)	(7)	(37)	(65)	(157)	(395)	(353)	(6 279)
Posredno centralizirano upravljanje	0	0	0	(17)	0	(1 179)	(40)	0	(2 971)
Decentralizirano upravljanje	0	0	0	(10)	0	0	0	0	(32)
Deljeno upravljanje	0	(260)	0	(25 710)	0	0	0	(197)	(89 546)
Skupno upravljanje	0	0	0	(15)	0	0	0	0	(368)
Drugi odhodki iz poslovanja	(114)	(2)	(29)	0	0	(5)	(60)	(74)	(726)
ODHODKI IZ POSLOVANJA SKUPAJ	(451)	(583)	(197)	(25 858)	(114)	(1 518)	(672)	(740)	(102 382)
ČISTI ODHODKI IZ POSLOVANJA	(247)	(552)	(5)	(25 362)	(113)	(1 357)	(534)	(596)	(95 910)

POROČANJE PO ODSEKIH – DEJAVNOSTI ZUNAJ EU

v mio. EUR

	Zunanje zadeve	Trgovina	Razvoj	Širitev	Humanitarna pomoč	Dejavnosti zunaj EU skupaj
Drugi prihodki iz poslovanja:						
Izterjava stroškov	14	0	9	39	2	64
Prihodki iz upravnega poslovanja	37	0	0	0	0	37
Drugi prihodki iz poslovanja	81	0	(1)	1	0	81
DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	132	0	8	40	2	182
Upravni odhodki:	(799)	(50)	(146)	(45)	(26)	(1 066)
Odhodki za osebe	(511)	(45)	(129)	(36)	(16)	(737)
Odhodki, povezani z neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(18)	0	0	0	0	(18)
Drugi upravni odhodki	(270)	(5)	(17)	(9)	(10)	(311)
Odhodki iz poslovanja:	(2 924)	(12)	(939)	(142)	(852)	(4 869)

v mio. EUR

	Zunanje zadeve	Trgovina	Razvoj	Širitev	Humanitarna pomoč	Dejavnosti zunaj EU skupaj
Neposredno centralizirano upravljanje	(1 514)	(6)	(610)	(296)	(417)	(2 843)
Posredno centralizirano upravljanje	(563)	0	(1)	(52)	0	(616)
Decentralizirano upravljanje	(185)	0	(122)	202	0	(105)
Deljeno upravljanje	(26)	0	17	0	0	(9)
Skupno upravljanje	(634)	(6)	(218)	6	(435)	(1 287)
Drugi odhodki iz poslovanja	(2)	0	(5)	(2)	0	(9)
ODHODKI IZ POSLOVANJA SKUPAJ	(3 723)	(62)	(1 085)	(187)	(878)	(5 935)
ČISTI ODHODKI IZ POSLOVANJA	(3 591)	(62)	(1 077)	(147)	(876)	(5 753)

POROČANJE PO ODSEKIH – STORITVE IN DRUGO

v mio. EUR

	Tisk in komunikacije	Evropski urad za boj proti goljufijam	Usklajevanje	Osebe in uprava	Statistični urad Evropskih skupnosti	Proračun	Revizija	Jeziki	Drugo	Storitve in drugo skupaj
Drugi prihodki iz poslovanja:										
Izterjava stroškov	1	0	0	1	0	0	0	0	0	2
Prihodki iz upravnega poslovanja	0	6	0	692	0	50	0	92	0	840
Drugi prihodki iz poslovanja	(2)	0	6	54	(1)	(2)	0	47	605	707
DRUGI PRIHODKI IZ POSLOVANJA	(1)	6	6	747	(1)	48	0	139	605	1 549
Upravni odhodki:	(96)	(49)	(148)	(1 360)	(65)	(51)	(8)	(380)	35	(2 122)
Odhodki za osebe	(61)	(36)	(129)	(564)	(60)	(38)	(8)	(290)	35	(1 151)
Odhodki, povezani z neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(2)	0	0	(116)	0	0	0	0	0	(118)
Drugi upravni odhodki	(33)	(13)	(19)	(680)	(5)	(13)	0	(90)	0	(853)
Odhodki iz poslovanja:	(98)	(13)	0	(36)	(30)	(261)	0	(14)	(424)	(876)
Neposredno centralizirano upravljanje	(94)	(13)	0	(32)	(29)	(109)	0	(1)	0	(278)
Posredno centralizirano upravljanje	(4)	0	0	0	0	0	0	0	0	(4)
Deljeno upravljanje	0	0	0	0	0	(126)	0	0	0	(126)
Drugi odhodki iz poslovanja	0	0	0	(4)	(1)	(26)	0	(13)	(424)	(468)
ODHODKI IZ POSLOVANJA SKUPAJ	(194)	(62)	(148)	(1 396)	(95)	(312)	(8)	(394)	(389)	(2 998)
ČISTI ODHODKI IZ POSLOVANJA	(195)	(56)	(142)	(649)	(96)	(264)	(8)	(255)	216	(1 449)

4. POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV

4.1 NAMEN IN PRIPRAVA IZKAZA DENARNIH TOKOV

Podatki o denarnih tokovih se uporabljajo kot osnova za oceno sposobnosti EU, da ustvari denarna sredstva in njihove ustrezničke, ter za oceno njenih potreb po porabi teh denarnih sredstev.

Izkaz denarnih tokov je pripravljen po posredni metodi. To pomeni, da se čisti presežek ali primanjkljaj za zadevno proračunsko leto popravi glede na vpliv nedenarnih poslov, morebitne časovne razmejitev preteklih ali prihodnjih denarnih prejemkov ali plačil iz poslovanja in prihodkovne ali odhodkovne postavke, povezane z denarnimi tokovi pri naložbenju. Denarni tokovi, ki nastanejo pri poslih v tuji valuti, se izkazujejo v predstavitveni valuti EU (euro); znesek v tuji valuti se preračuna po menjalnem tečaju med eurom in to tujo valuto na dan nastanka denarnega toka.

Razpredelnica z izkazom denarnih tokov prikazuje denarne tokove v zadevnem obdobju, in sicer razčlenjeno na denarne tokove pri poslovanju in naložbenju (EU nima dejavnosti financiranja).

4.2 POSLOVANJE

Poslovanje zajema dejavnosti EU, ki ne vključujejo naložbenja. To pomeni večino izvajanih dejavnosti. Posojila, odobrena upravičencem (in z njimi povezana najeta posojila, če obstajajo), ne štejejo kot naložbenje (ali financiranje), saj so del splošnih ciljev in s tem vsakodnevnih poslov EU. Poslovanje vključuje tudi naložbe, kot so EIS, EBOR in skladi tveganega kapitala. Dejansko je cilj teh dejavnosti prispevati k doseganju rezultatov, za katere si prizadevajo politike.

4.3 NALOŽBENJE

Naložbenje je pridobitev in odtujitev neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ter drugih naložb, ki niso vključene med denarne ustrezničke. Ne vključuje posojil, odobrenih upravičencem. Cilj tega dela je prikazati dejanske naložbe EU.

Treba je omeniti, da znesek 8 910 milijonov EUR saldov denarnih sredstev in njihovih ustreznikov pri Komisiji ni na razpolago za uporabo EU. To so denarna sredstva, prejeta kot plačila naloženih glob, kadar se je druga stranka pritožila zoper naloženo globo. Ti zneski so jasno razkriti kot „denarna sredstva z omejitvami“ v pojasnilu 2.11 zgoraj.

5. POGOJNA SREDSTVA IN OBVEZNOSTI TER DRUGA RAZKRITJA

POGOJNA SREDSTVA

<i>v mio. EUR</i>			
	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
Prejeta jamstva	5.1	279	260
Pogojna sredstva, povezana s primeri goljufij in nepravilnosti	5.2	1 944	2 010
Še nepotrjeni finančni popravki (v pričakovanju končne odločitve)	5.3	0	4 390
Druga pogojna sredstva	5.4	18	43
Pogojna sredstva skupaj		2 241	6 703

POGOJNE OBVEZNOSTI

v mio. EUR

Pogojne obveznosti	Pojasnilo	31.12.2009	31.12.2008
Dana jamstva	5.5	19 330	17 510
Globe – pritožbe, vložene pri Sodišču	5.6	11 969	10 198
EKJS – postopki pred izrekom sodbe	5.7	1 945	1 609
Zneski, povezani s pravnimi zadevami in drugimi spori	5.8	416	281
Druge pogojne obveznosti	5.9	12	18
Pogojne obveznosti skupaj		33 672	29 616

Vse pogojne obveznosti bi v primeru, da bi zapadle v plačilo, financiral proračun EU v prihodnjih letih. Proračun EU financirajo države članice.

POGOJNA SREDSTVA

5.1 PREJETA JAMSTVA

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Garancije za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti	252	239
Drugo	27	21
Skupaj	279	260

Včasih se zahtevajo garancije za dobro izvedbo pogodbenih obveznosti za zagotovitev, da upravičenci do financiranja EU izpolnijo obveznosti iz svojih pogodb z EU.

5.2 GOLJUFIJE IN NEPRAVILNOSTI

Spodnja razpredelnica prikazuje potencialni znesek izterjav, ki jih lahko opravijo države članice na podlagi odkritja nepravilnih zahtevkov v okviru strukturnih skladov. Razpredelnica temelji na uradnih poročilih, ki so jih predložile države članice v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 1681/94, zneski v njej pa so razčlenjeni po državah članicah.

Pogojna sredstva: primeri goljufij in nepravilnosti

v mio. EUR

Država članica	31.12.2009	31.12.2008
Avstrija	8	13
Belgija	2	16
Češka	13	13
Danska	2	10
Estonija	3	2
Finska	2	3
Francija	15	12
Nemčija	468	581
Grčija	25	62
Madžarska	6	5

v mio. EUR

Država članica	31.12.2009	31.12.2008
Irska	1	1
Italija	436	441
Latvija	5	4
Litva	5	2
Malta	1	1
Nizozemska	15	14
Poljska	18	13
Portugalska	82	114
Slovaška	39	9
Slovenija	7	1
Španija	277	279
Švedska	2	2
Združeno kraljestvo	347	257
Skupaj	1 779	1 855

Zneski, navedeni v tej razpredelnici, pomenijo prej teoretične najvišje zneske kot pa zneske, ki bodo dejansko dani na razpolago proračunu EU, in sicer iz naslednjih razlogov:

- države članice ne poročajo vedno o rezultatih svojih postopkov izterjave;
- čeprav morajo države članice Komisijo obvestiti o verjetnosti izterjave, je nemogoče natančno določiti, kolikšen delež zneskov, ki jih je treba še izterjati, bo dejansko izterjan. Nacionalne zakonodaje včasih določajo 30-letni zastaralni rok, kar lahko pripravi nacionalne organe do tega, da odlagajo odpis dolga, tudi če so možnosti za izterjavo zgolj teoretične. Za strukturne ukrepe morajo zdaj države članice Komisiji vsako leto poslati poročilo o zneskih, ki čakajo na izterjavo (člen 8 Uredbe (ES) št. 438/2001), da bi se prikazala natančnejša slika dejanskega stanja;
- tudi če zadevna država članica sproži postopek izterjave pravočasno, pozitiven izid ni zagotovljen. To še zlasti velja, kadar se nalogi za izterjavo izpodbijajo pred sodišči;
- individualni projekti se sofinancirajo kot del večletnih programov. Dokler se večletni program ne zaključi, ni mogoče določiti natančnega zneska za izterjavo, ker se lahko sredstva, porabljena za nepravilne odhodke, v nekaterih okoliščinah prerazporedijo na druge, zakonite projekte in ker se lahko posledična obročna plačila, zlasti končna plačila, včasih uporabijo kot sredstvo za popravek prejšnjih nepravilnih odhodkov. Zneski v teh razpredelnicah so začasni zneski, ki temeljijo na poročilih, prejetih in obdelanih do konca februarja 2010. Ti zneski se lahko še spremenijo v skladu z nadaljnjimi zapoznelimi poročili.

Možnosti izterjave v posameznih primerih ni mogoče dovolj natančno oceniti na podlagi podatkov, ki so jih poslale države članice. Glavna gibanja od leta 2008 se navezujejo na povečanja v zvezi z državami „EU-10“. Kohezijska politika se je začela polno izvajati leta 2004, vse odtlej pa je zaradi večje stopnje izvajanja in okrepljenih kontrol sofinanciranih dejavnosti naraščalo tudi število prijavljenih nepravilnosti. Druga pomembna razlika v zvezi z letom 2008 se navezuje na Združeno kraljestvo, ki po obširnih revizijah financiranih dejavnosti poroča o vse večjem številu nepravilnosti.

V tej postavki je vključenih tudi 165 milijonov EUR v zvezi z EKJS (leta 2008: 153 milijonov EUR). Države članice so Komisiji sporočile zneske, vključene v njihove knjige terjatev, in tudi zneske, ki so bili šele v začetni fazi preverjanja. V tej postavki so torej razkriti ti začasni zneski.

5.3 ŠE NEPOTRJENI FINANČNI POPRAVKI (V PRIČAKOVANJU KONČNE ODLOČITVE)

Podatki, ki zadevajo izterjavo odhodkov EU, so skupaj z informacijami, ki so s tem povezane, razkriti v pojasnilu 6 k tem računovodskim izkazom.

5.4 DRUGA POGOJNA SREDSTVA

V tej postavki so vključeni drugi manjši zneski pogojnih sredstev, ki jih ni mogoče razvrstiti v zgornje postavke.

POGOJNE OBVEZNOSTI

5.5 DANA JAMSTVA

5.5.1 Za posojila, ki jih je odobrila Evropska investicijska banka (EIB) iz svojih lastnih sredstev

v mio. EUR

	Delitev tveganja 31.12.2009	Nedelitev tveganja 31.12.2009		Neporavnano 31.12.2009 Skupaj	Neporavnano 31.12.2008
		javni organ	zasebno podjetje		
Jamstvo v višini 65 %	3 127	9 126	2 692	14 945	12 429
Jamstvo v višini 70 %	109	1 981	506	2 596	2 908
Jamstvo v višini 75 %	0	617	233	850	1 049
Jamstvo v višini 100 %	0	625	196	821	1 008
Skupaj	3 236	12 349	3 627	19 212	17 394

Proračun EU jamči za posojila, ki jih je EIB podpisala in odobrila iz svojih lastnih sredstev tretjim državam na dan 31. decembra 2009 (vključno s posojili, odobrenimi državam članicam pred pristopom). Vendar je to jamstvo EU omejeno na odstotek najvišjega zneska odobrenih kreditnih linij: 65 %, 70 %, 75 % ali 100 %. Kadar ta najvišji znesek ni dosežen, jamstvo EU krije celoten znesek. Na dan 31. decembra 2009 je neporavnani znesek skupaj znašal 19 212 milijonov EUR, kar je torej največji možni znesek, na katerega je omejeno tveganje EU.

Za posojila, ki jih krije jamstvo proračuna EU, dobi EIB tudi jamstva tretjih oseb (držav, javnih ali zasebnih finančnih ustanov); v teh primerih je Komisija sekundarni porok. Jamstvo proračuna EU krije le politično tveganje jamstev, zagotovljenih v okviru „delitve tveganja“. Druga tveganja krije EIB, če primarni porok ne spoštuje danih zavez. Za jamstva, zagotovljena v okviru „nedelitve tveganja“ (non-risk sharing), vsa tveganja, če primarni porok ne spoštuje danih zavez, krije proračun EU. Če je primarni porok javni organ, so ta tveganja praviloma omejena na politično tveganje, ko pa jamstvo da institucija ali zasebna družba, je verjetno, da bo moral proračun EU kriti tudi gospodarsko tveganje.

5.5.2 Druga dana jamstva

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Sklad za financiranje na osnovi delitve tveganja (RSFF)	94	48
MEDA: jamstva za Maroko	17	66

v mio. EUR

	31.12.2009	31.12.2008
Instrument za posojilna jamstva za projekte TEN-T	6	1
Drugo	1	1
Skupaj	118	116

Prispevek Komisije v okviru Sklada za financiranje na osnovi delitve tveganja (The Risk Sharing Finance Facility, RSFF) se uporabi za rezervacije za finančna tveganja za posojila in jamstva, ki jih EIB zagotovi upravičenim raziskovalnim projektom. Skupni predvideni proračun Komisije za obdobje 2007–2013 znaša do 1 milijarde EUR, od tega do 800 milijonov EUR izhaja iz posebnega programa „Sodelovanje“, do 200 milijonov EUR pa iz posebnega programa „Zmogljivosti“. EIB se je zavezala, da bo zagotovila enak znesek. Znesek v višini 94 milijonov EUR je Komisija blokirala kot „razporeditev kapitala“. V to razporeditev kapitala so vključene nepričakovane izgube iz posojil in jamstev, ki jih je EIB dala v okviru RSFF. To je največja izguba, ki jo Komisija lahko utrpi v primeru neizpolnjevanja obveznosti iz naslova odobrenih posojil ali jamstev. Je najvišji znesek jamstva, ki ga Komisija da v okviru RSFF, in se tako šteje kot pogojna obveznost EU.

V okviru programa MEDA je Komisija ustvarila jamstveni mehanizem na podlagi posebnega sklada, katerega upravičenki bosta maroški organizaciji Caisse Centrale de Garantie in Fonds Dar Ad-Damane. Na dan 31. decembra 2009 je pod jamstvo Komisije spadalo 17 milijonov EUR.

Instrument za posojilna jamstva za projekte TEN-T (LGTT) (2007-2013) je namenjen izdajanju jamstev za blažitev prihodkovnih tveganj v začetni fazi izvajanja projektov vseevropskega prometnega omrežja. Jamstvo naj bi zlasti v celoti krilo stand-by kreditne linije, ki bi se lahko črpale, kadar denarni tokovi projekta ne bi zadostovali za servisiranje prednostnega dolga. Ta instrument bo skupen finančni proizvod Komisije in EIB, dodeljenih pa mu bo 500 milijonov EUR iz proračuna EU. EIB bo dodelila dodatnih 500 milijonov EUR, tako da bo celotni znesek, ki bo na razpolago, znašal 1 milijardo EUR. Znesek, vključen v tej postavki, to je 6 milijonov EUR, je prispevek k oblikovanju rezervacij za nepričakovane izgube v zvezi s poslovanjem LGTT.

5.6 GLOBE

Ti zneski se nanašajo na globe, ki jih je Komisija naložila za kršitev pravil konkurence in so bile začasno plačane ter je bila zoper njih vložena pritožba oziroma še ni znano, ali bo pritožba vložena. Pogojna obveznost se ohrani, dokler sodba Sodišča EU o zadevi ne postane pravnomočna. Natečene obresti na začasna plačila (460 milijonov EUR) so vključene v poslovni izid za zadevno leto in tudi kot pogojna obveznost, da se prikaže negotovost upravičenosti Komisije do teh zneskov.

5.7 EKJS – POSTOPKI PRED IZREKOM SODBE

To so pogojne obveznosti do držav članic, povezane s sklepi o skladnosti pri EKJS pred izrekom sodbe Sodišča EU. Določitev končnega zneska obveznosti in leta, v katerem bo učinek uspešnih pritožb bremenil proračun, je odvisna od trajanja postopka pred Sodiščem EU. Zneski, ki jih bo po ocenah verjetno treba plačati, so vključeni v bilanco stanja kot dolgoročne rezervacije – glej pojasnilo 2.13.

5.8 ZNESKI, POVEZANI S PRAVNIMI ZADEVAMI IN DRUGIMI SPORI

Ta postavka se nanaša na odškodninske tožbe, ki so trenutno vložene proti EU, druge pravne spore in ocenjene pravne stroške.

Zneski so povezani s spori, ki vključujejo dobavitelje, pogodbene izvajalce in nekdanje osebe. Treba je omeniti, da mora v odškodninski tožbi v skladu s členom 288 Pogodbe ES tožnik dokazati, da je institucija dovolj resno kršila pravno pravilo, ki podeljuje pravice posameznikom, da je tožnik utrpel dejansko škodo in da obstaja neposredna vzročna zveza med nezakonitim dejanjem in škodo.

5.9 DRUGE POGOJNE OBVEZNOSTI

V tej postavki so vključeni drugi manjši zneski pogojnih obveznosti, ki jih ni mogoče razvrstiti v zgornje postavke.

DRUGA POMEMBNA RAZKRITJA

5.10 FINANČNE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z NEČRANIMI OBVEZNOSTMI

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Finančne dejavnosti, povezane z nečrpanimi obveznostmi	5 733	4 885

To so sporazumi o danem posojilu ali o kapitalski naložbi, ki jih je sklenila Komisija (in jih ne krijejo neporavnane obveznosti), vendar druga stranka teh sredstev do konca leta še ni črpala. Glavni zneski se navezujejo na sporazume o plačilnobilančnem posojilu, ki so bili podpisani v letih 2008 in 2009, vendar zneski do konca leta še niso bili izplačani (5,4 milijarde EUR na dan 31. decembra 2009).

5.11 PREVZETE PRORAČUNSKÉ OBVEZNOSTI, KI ŠE NISO BILE PLAČANE

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Prevzete proračunske obveznosti, ki še niso bile plačane	1 34 689	120 023

Pri neporavnanih proračunskih obveznostih gre za znesek že prevzetih obveznosti, ki še niso bile niti plačane niti sproščene. Neporavnane proračunske obveznosti so običajna posledica obstoja večletnih programov. Na dan 31. decembra 2009 so znašale skupaj 177 272 milijonov EUR. Zgornji skupni znesek je znesek teh neporavnanih proračunskih obveznosti, zmanjšan za z njimi povezane zneske, ki so bili vključeni kot odhodki v izkaz poslovnega izida za leto 2009.

5.12 POMEMBNE PRAVNE OBVEZNOSTI

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
Strukturni ukrepi	275 761	332 995
Protokoli s sredozemskimi državami	263	263
Sporazumi o ribolovu	249	401
Program Galileo	1 517	2 023
Program GMES	556	624
TEN-T	4 289	4 571
Druge pogodbene obveznosti	1 325	983
Skupaj	283 960	341 860

Te obveznosti so nastale, ker se je EU odločila, da bo prevzela dolgoročne pravne obveznosti v zvezi z zneski, ki jih še niso krile odobritve za prevzem obveznosti v proračunu. Lahko so povezane z večletnimi programi, kot so programi strukturnih ukrepov, ali pa z zneski, ki se jih je Evropska unija zavezala plačati v prihodnosti v okviru upravnih pogodb, obstoječih na datum bilance stanja (npr. pogodbe v zvezi z zagotavljanjem storitev na področju varovanja, čiščenja ipd., pa tudi pogodbene obveznosti glede posebnih projektov, kot so gradbena dela). Nekateri večletni programi ne vsebujejo obveznosti, ki zahtevajo vključitev v to postavko, ker so odhodki v prihodnjih letih odvisni od letnih odločitev proračunskega organa ali sprememb zadevnih pravil.

5.12.1 Strukturni ukrepi

Spodnja razpredelnica prikazuje primerjavo med pravnimi obveznostmi, za katere obveznosti v breme proračuna še niso bile prevzete, in najvišjim zneskom obveznosti v povezavi z zneski, predvidenimi v finančnem okviru za obdobje 2007–2013. Strukturni ukrepi pomenijo pomoč, načrtovano za obdobje 2007–2013. Oblika in cilji obdobja finančnega okvira, ki se je začelo leta 2007, se razlikujejo od oblike in ciljev iz prejšnjega obdobja.

v mio. EUR

	Zneski finančnega okvira 2007–2013 (A)	Sklenjene pravne obveznosti (B)	Proračunske obveznosti 2007–2009 (C)	Pravne obveznosti, zmanjšane za proračunske obveznosti (=B–C)	Najvišji znesek obveznosti (=A–C)
Skladi kohezijske politike	346 543	346 136	140 318	205 818	206 225
Naravni viri	100 624	98 388	39 533	58 855	61 091
Instrument za predpristopno pomoč	10 958	5 195	2 513	2 682	8 445
Skupaj	458 125	449 719	182 364	267 355	275 761

5.12.2 Protokoli s sredozemskimi državami

Te obveznosti skupaj znašajo 263 milijonov EUR in so povezane s finančnimi protokoli, ki so bili sklenjeni s sredozemskimi državami nečlanicami. Znesek, vključen v to postavko, je razlika med skupnim zneskom iz podpisanih protokolov in zneskom obveznosti v breme proračuna, vknjiženih v zaključni račun. Ti protokoli so mednarodne pogodbe, ki ne morejo biti razveljavljene brez soglasja obeh pogodbenic, čeprav postopek njihove razveljavitve poteka.

5.12.3 Sporazumi o ribolovu

Te obveznosti so bile prevzete s tretjimi državami in so namenjene ukrepom v okviru mednarodnih sporazumov o ribolovu ter skupaj znašajo 249 milijonov EUR.

5.12.4 Program Galileo

Galileo je globalni navigacijski satelitski sistem (GNSS), ki ga trenutno razvijata Evropska unija in Evropska vesoljska agencija (ESA). Program Galileo se zdaj v celoti financira iz proračuna EU, upravlja pa ga Komisija v imenu EU. Prva faza programa, to je faza validacije v orbiti, naj bi bila zaključena v letu 2012, pri čemer bodo ustvarjena sredstva prenesena na Komisijo.

Treba je omeniti, da je Komisija do konca leta 2009 in vključno s prej navedeno naložbo v skupno podjetje Galileo plačala 1 028 milijonov EUR za fazo validacije v orbiti programa Galileo. Ker je ta program trenutno še v raziskovalni fazi, je bil porabljeni denar v skladu z računovodskimi pravili EU prikazan kot odhodki, pripoznala se niso nobena neopredmetena dolgoročna sredstva. Skupen (okvirni) prispevek Komisije, ki je predviden za naslednjo fazo programa Galileo (obdobje 2008–2013), znaša 2 645 milijonov EUR.

5.12.5 Program GMES

Komisija je z Evropsko vesoljsko agencijo sklenila pogodbo o izvajanju vesoljske komponente v okviru Globalnega spremljanja okolja in varnosti (GMES) za obdobje 2008–2013. Skupni okvirni znesek za navedeno obdobje znaša 624 milijonov EUR. Leta 2009 je bilo Evropski vesoljski agenciji plačanih 68 milijonov EUR.

5.12.6 Prevzete obveznosti za projekte TEN-T

Ta znesek se navezuje na subvencije na področju vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T) za obdobje 2007–2013. Program se uporablja za projekte, ki so bili izbrani za razvoj vseevropskega prometnega omrežja, da bi se podprli infrastrukturni projekti ter projekti na področju raziskav in inovacij, s čimer bi se spodbujalo vključevanje novih tehnologij in inovativnih procesov pri uporabi nove prometne infrastrukture. Skupni okvirni znesek za ta program znaša 8 013 milijonov EUR.

5.12.7 Druge pogodbene obveznosti

Vključeni zneski ustrezajo prevzetim obveznostim, ki jih je treba še plačati v obdobju veljavnosti pogodb. V to postavko je vključena neporavnana pogodbena obveznost v višini 117 milijonov EUR v zvezi s pogodbami Sveta o nepremičninah in 441 milijonov EUR v zvezi s pogodbami Parlamenta o nepremičninah. Druga pomembna zneska v tej postavki sta 480 milijonov EUR v zvezi z dogovori o javnih naročilih med agencijo Fuzija za energijo (Evropsko skupno podjetje za ITER in razvoj fuzijske energije) in Mednarodno organizacijo za fuzijsko energijo ITER ter 165 milijonov EUR v zvezi z dogovori o javnih naročilih, podpisanimi med agencijo Fuzija za energijo, japonsko agencijo za atomsko energijo (JAEA) in Mednarodno organizacijo za fuzijsko energijo ITER.

5.13 PRISPEVKI ZA POVEZANE ORGANIZACIJE

Ta znesek pomeni neporavnana plačila nevpoklicanega kapitala, ki ga je vpisala Komisija.

5.13.1 Nevpoklicani kapital: EBOR

v mio. EUR

EBRD	Kapital EBOR skupaj	Kapital, ki ga je vpisala Komisija
Kapital	19 794	600
Vplačano	(5 198)	(157)
Nevpoklicano	14 596	443

5.13.2 Nevpoklicani kapital: EIS

v mio. EUR

EIS	Kapital EIS skupaj	Kapital, ki ga je vpisala Komisija
Kapital	2 940	861
Vplačano	(588)	(172)
Nevpoklicano	2 352	689

Po tem, ko je EIS leta 2007 izdal 1 000 novih delnic, je EU leta 2009 vpisala dodatnih 75 delnic z nominalno vrednostjo 1 milijon EUR na delnico, pri čemer je 20 % nominalnega zneska in premijo plačala leta 2009. Udeležba EU je omejena na 900 delnic (900 milijonov EUR). Glej tudi pojasnilo 2.3.1.

5.14 OBVEZNOSTI IZ POSLOVNEGA NAJEMA

v mio. EUR

Opis	Prihodnji zneski, ki jih bo treba plačati			
	< 1 leto	1–5 let	> 5 let	skupaj
Zgradbe	334	1 236	842	2 412
Informacijski materiali in druga oprema	6	7	0	13
Skupaj	340	1 243	842	2 425

Ta postavka zajema zgradbe in drugo opremo, ki so najete po pogodbah o poslovnem najemu in ne izpolnjujejo pogojev za vključitev na strani sredstev v bilanci stanja. Navedeni zneski ustrezajo obveznostim, ki jih je treba še plačati v obdobju veljavnosti pogodb.

Znesek 364 milijonov EUR je bil leta 2009 pripoznan kot odhodek v izkazu poslovnega izida glede poslovnih najemov.

6. FINANČNI POPRAVKI IN IZTERJANII ZNESKI NA PODLAGI ODKRITIH NEPRAVILNOSTI

Pri izvajanju proračuna EU je treba zagotoviti preprečevanje, odkrivanje ter popravljanje nepravilnosti in goljufij. To pojasnilo daje pregled različnih postopkov, predvidenih v veljavni zakonodaji za postopek obravnavanja nepravilnosti, ki jih odkrijejo Komisija in države članice, ter najboljšo oceno skupnih zadevnih zneskov. Gre za zadnjo fazo delovanja kontrolnih sistemov, ki je bistvena za zagotovitev dobrega finančnega poslovanja.

6.1 UVOD

6.1.1 *Pregled postopka finančnih popravkov in izterjav po vrstah upravljanja*

Izterjave in finančni popravki se lahko izvajajo na podlagi kontrol in revizij v kateri koli fazi kontrolnega sistema, torej na podlagi revizij na ravni EU (Komisija, Evropsko računsko sodišče, urad OLAF) ali na podlagi revizij v državah članicah v primeru deljenega upravljanja. Čeprav se nepravilnosti lahko pojavijo v kateri koli fazi projekta, se lahko odkrijejo šele v zadnji fazi, ko upravičenec predloži končni zahtevek, ki se navadno preveri na kraju samem in/ali ga potrdi neodvisen revizor. Vendar je treba na podlagi ustreznih sektorske zakonodaje razlikovati med izterjavami in finančnimi popravki, pri čemer je treba upoštevati razlike med vrstami upravljanja.

Izterjave

V skladu s členom 71(3) finančne uredbe se nepravilno plačani zneski izterjajo. Izterjava v tem kontekstu je dejanska izterjava denarnih sredstev, ki jo opravijo Komisija ali države članice zaradi odkritih neupravičenih ali nepravilnih odhodkov.

Finančni popravki

Kakor je določeno v ustrezni sektorski zakonodaji za veliko področij odhodkov EU (predvsem v okviru deljenega upravljanja), se nepravilnosti popravljajo z uporabo mehanizma finančnih popravkov. Namen finančnih popravkov, ki jih izvedejo Komisija ali države članice, je ponovna vzpostavitev stanja, ko 100 % odhodkov, prijavljenih za financiranje ali sofinanciranje (kohezijska politika), izpolnjuje merila iz veljavnih nacionalnih pravil in predpisov ter pravil in predpisov EU.

V okviru deljenega upravljanja so za izvajanje potrebnih finančnih popravkov glede posameznih ali sistematičnih nepravilnosti, odkritih v operativnih programih, v prvi vrsti odgovorne države članice. Komisija je odgovorna za zagotavljanje, da so sistemi, ki so jih vzpostavili nacionalni organi, učinkoviti, in če niso, državam članicam naloži finančne popravke.

Ko so neupravičena plačila upravičencem ugotovljena na podlagi kontrol EU, so finančni popravki prvi korak v dejanskem postopku izterjave, saj veljavna zakonodaja od držav članic zahteva, da ukrepajo glede naloženih finančnih popravkov in same izterjajo denarna sredstva od končnih upravičencev. Pri revizijah, ki jih opravijo nacionalni organi, za države članice prav tako velja pravna obveznost, da opravijo izterjave na ravni končnega upravičenca.

V nadaljevanju sledi povzetek različnih postopkov na področju dejavnosti izterjave in finančnih popravkov po vrsti upravljanja ter njihov vpliv na zaključni račun EU.

6.1.2 *Neposredno upravljanje*

Kadar Komisija neposredno upravlja proračun, se neupravičeni odhodki bodisi izterjajo od upravičenca, bodisi odštejejo od naslednjega izkaza stroškov. Če upravičenci sami odštejejo neupravičeni znesek, preden predložijo izkaz stroškov, ta podatek ni zajet v računovodskem sistemu. To je zelo pogost primer, saj mora večina upravičencev Komisiji predložiti potrjeni ali revidirani končni izkaz stroškov, preden lahko prejmejo končno plačilo. V tem potrjenem izkazu morajo biti popravljene vse opažene nepravilnosti.

6.1.3 Deljeno upravljanje

Približno 80 % proračuna EU upravljajo skupaj Evropska komisija in države članice, sem pa spadajo predvsem odhodki na področju kmetijstva in razvoja podeželja, kohezijske politike ter ribištva.

Za odhodke v okviru deljenega upravljanja so naloge in odgovornosti v zvezi z izvajanjem prenesene na države članice, ki so v prvi vrsti odgovorne za odkrivanje in popravljanje nepravilnosti, ki jih storijo upravičenci, in posledično za zagotavljanje pravilnosti odhodkov, prijavljenih Komisiji. Države članice torej izvedejo finančne popravke in so v primeru, da na podlagi lastnih revizij ali kontrol EU odkrijejo neupravičena plačila upravičencem, pravno zavezane začeti postopek izterjave proti zadevnim upravičencem.

Evropska komisija ima splošno nadzorno vlogo: preverja učinkovitost delovanja upravljaljskih in kontrolnih sistemov držav članic in po potrebi sprejme popravne ukrepe, da lahko prevzame svojo odgovornost za izvrševanje proračuna (člen 53b(4) finančne uredbe). Komisija lahko tudi sprejme formalno odločitev, da za državo članico uporabi finančne popravke, če sama država članica ni izvedla zahtevanih popravkov ali če imajo upravljaljski in kontrolni sistemi hude pomanjkljivosti, ki lahko povzročijo sistemske nepravilnosti.

Komisija naloži finančne popravke v zvezi s posameznimi odkritimi nepravilnostmi, vendar ima tudi pooblastila za uporabo ekstrapoliranih ali pavšalnih popravkov. Ekstrapolacija se uporablja, kadar so na voljo rezultati, pridobljeni iz reprezentativnega vzorca v zvezi s sistemsko nepravilnostjo. Pavšalni popravki se uporabljajo pri posameznih kršitvah ali sistemskih nepravilnostih, kadar finančnega učinka ni mogoče natančno količinsko določiti in kadar bi bili administrativni stroški določanja natančnega zneska nesorazmerni. V obeh primerih, tudi če izterjave od upravičencev niso mogoče, so ti popravki pomemben instrument za izboljšanje pomanjkljivosti v sistemih držav članic in torej za preprečevanje ali odkrivanje in izterjavo nepravilnih plačil upravičencem.

6.1.4 Druge vrste upravljanja

Za odhodke v okviru decentraliziranega upravljanja in neposrednega centraliziranega upravljanja je odgovornost za izterjavo nepravilno plačanih zneskov prenesena na države članice, tretje države ali agencije. Korektivni mehanizmi za odhodke v okviru skupnega upravljanja so določeni v sporazumih, ki so bili sklenjeni z mednarodnimi organizacijami. Podobno kot pri deljenem upravljanju lahko Komisija v primerih nepravilne uporabe pravil glede shem odhodkov EU izvede finančne popravke.

6.1.5 Povzetek izterjav in finančnih popravkov v letu 2009

Povzetek izterjav in finančnih popravkov, potrjenih/sprejetih v letu 2009

v mio. EUR			
Finančni popravki	Pojasnilo	2009	2008
EKUS/EKJS/EKSRP	6.2.2	462	917
Kohezijska politika (dejavnosti organov EU)			
— programi za obdobje 1994–1999	6.2.4	521	414
— programi za obdobje 2000–2006	6.2.4	1 890	1 173
— Vmesni seštevki Kohezijska politika		2 411	1 587
Finančni popravki skupaj		2 873	2 504

v mio. EUR

Izterjave	Pojasnilo	2009	2008
EKUS/EKJS/EKSRP (odkrile DČ)	6.3	163	360
Kohezijska politika (dejavnosti organov EU)	6.3	102	31
Druge vrste upravljanja	6.3	181	72
Izterjave skupaj		446	463
Zaščita proračuna EU skupaj		3 319	2 967

Ta razpredelnica ne vključuje izterjav in odtegnitev, ki so jih na področju kohezijske politike izvedle države članice na podlagi svojih kontrol. Čeprav so države članice obvezane Komisiji predložiti podatke o odtegnitvah in izterjavah, pa jih zakonodaja za programe za obdobje 2000–2006 ne zavezuje, da posebej označijo izterjave, ki izhajajo iz njihovih kontrol. Zaradi tega, pa tudi da bi se preprečilo prekrivanje s finančnimi popravki, izterjave in odtegnitve, ki jih opravijo države članice (leta 2009: 1 233 milijonov EUR), niso vključene (glej pojasnilo 6.5).

Povzetek izterjav in finančnih popravkov, izvedenih v letu 2009

v mio. EUR

Finančni popravki	Pojasnilo	Potrjeni leta 2009	Potrjeni pred letom 2009	Skupaj
EKUS/EKJS/ EKSRP	6.2.2	274	429	703
Kohezijska politika				
— programi za obdobje 1994–99	6.2.4	163	137	300
— programi za obdobje 2000–2006	6.2.4	313	96	409
— Vmesni seštevek Kohezijska politika		476	233	709
Finančni popravki skupaj		750	662	1 412

v mio. EUR

Izterjave	Pojasnilo	Potrjene leta 2009	Potrjene pred letom 2009	Skupaj
EKUS/EKJS/EKSRP	6.3.	117	31	148
Kohezijska politika	6.3.	102	0	102
Druge vrste upravljanja	6.3.	147	34	181
Izterjave skupaj		366	65	431
Zaščita proračuna EU skupaj		1 116	727	1 843

6.2 FINANČNI POPRAVKI V OKVIRU DELJENEGA UPRAVLJANJA

Finančni popravki v okviru deljenega upravljanja se izvajajo v treh glavnih korakih:

- (1) znesek je še v postopku potrjevanja s pravnimi in kontradiktornimi postopki („še nepotrjen“ – glej pojasnilo 6.4 spodaj);
- (2) znesek je določen in v zvezi z njim je bila sprejeta končna odločitev („sprejet“ s sklepom Komisije ali „potrjen“, kadar je bil z državami članicami dosežen dogovor v okviru deljenega upravljanja) ter
- (3) znesek je dejansko izterjan v obliki gotovine, ki jo zagotovi država članica (sprejet popravek), ali kot odbitek (odtegnitev/izterjava), ki ga država članica izvede od prihodnjega zahtevka za plačilo („izveden“); za še neizvedene finančne popravke glej pojasnilo 6.2.4.

6.2.1 *Kmetijstvo in razvoj podeželja*

Zadevna zakonodaja predvideva, da v finančne popravke okviru EKJS in EKSRP, ki sta nadomestila Jamstveni oddelek EKUJS, izvaja Komisija s postopkom potrditve obračunov.

Postopek potrditve obračunov

Postopek potrditve obračunov izvaja Komisija. Vključuje letno finančno potrditev obračunov za vsako plačilno agencijo in večletno potrditev skladnosti, ki zajema skladnost odhodkov, ki jih prijavi država članica, s pravili EU. V primeru EKJS se vsi ti zneski knjižijo v izkazu poslovnega izida Komisije kot prihodki. Za EKSRP se lahko zneski, ki jih izterjajo države članice same, pa tudi zneski, ki izhajajo iz letne finančne potrditve obračunov, praviloma ponovno uporabijo za zadevni program.

Finančna potrditev: Komisija sprejme letno odločitev o potrditvi obračuna, s katero se formalno strinja z zaključnimi računi plačilnih agencij na podlagi preverjanj, ki jih izvedejo uprave, ter potrdil in poročil, ki jih izdajo certifikacijski organi.

Potrditev skladnosti je namenjena temu, da se odhodki, ki niso bili izplačani v skladu s pravili EU, izključijo iz financiranja EU. Potrditev skladnosti zato ni mehanizem, s katerim bi se nepravilna plačila izterjala neposredno od končnih upravičencev, temveč močna spodbuda državam članicam, da izboljšujejo svoje upravljalvske in kontrolne sisteme ter s tem preprečujejo ali odkrivajo in izterjajo nepravilna plačila končnim upravičencem. Poleg tega popravek zaradi skladnosti države članice ne razbremeni obveznosti ukrepanja glede ugotovljenih nepravilnosti. Potrditev skladnosti nima letnega značaja, saj zajema odhodke, ki so nastali v več kot enem proračunskem letu.

Finančna potrditev plačil, ki so bila izvršena ob neupoštevanju predpisanih rokov: Upoštevanje rokov za plačila držav članic upravičencem se sistematično preverja trikrat letno v skladu s členom 9 Uredbe št. 883/06. Komisija v primeru neupoštevanja rokov izvede znižanja, pri čemer se upoštevajo nekatera nadomestila za posebne primere in izjemne okoliščine ter sorazmernost. Ti finančni popravki se obravnavajo kot „negativna plačila“ in se v izkazu poslovnega izida knjižijo kot znižanje odhodkov.

6.2.2 *Finančni popravki na področju kmetijstva in razvoja podeželja v letu 2009*

Skupni sprejeti finančni popravki za kmetijstvo in razvoj podeželja v letu 2009

v mio. EUR

	2009	2008
Postopek potrditve obračunov:		
<i>Finančna potrditev in nespoštovani plačilni roki</i>	103	58
<i>Potrditev skladnosti</i>	359	859
Skupaj	462	917

Zgornji zneski zadevajo EKJS, finančni popravki za EKSRP pa so v letu 2009 znašali le okoli 0,4 milijona EUR. Ti zneski so zajeti v izkazu poslovnega izida. Za njihovo razčlenitev po državah članicah glej Prilogo 1.

Razlog za zmanjšanje zneskov v okviru potrditve skladnosti med letoma 2008 in 2009 so neizvedeni sklepi o skladnosti ob koncu leta 2008 v skupnem znesku 368 milijonov EUR.

Izvedeni finančni popravki na področju kmetijstva in razvoja podeželja v letu 2009

<i>v mio. EUR</i>	
	Izvedba v letu 2009
Postopek potrditve obračunov:	
<i>Finančna potrditev in nespoštovani plačilni roki</i>	103
<i>Potrditev skladnosti</i>	600
Skupaj	703

Za razčlenitev zgornjih zneskov po državah članicah glej Prilogo 2.

6.2.3 Kohezijska politika

V zakonodaji na področju kohezijske politike je predvideno, da ukrepe za izvedbo finančnih popravkov sprejmejo države članice in Komisija.

- Države članice lahko izvedejo finančni popravek na dva načina. Lahko:
 - nemudoma umaknejo odhodke iz programa, tako da jih odštejejo od naslednje izjave o odhodkih, ki je predložena Komisiji, s čimer se takoj sprostijo sredstva EU za financiranje drugih dejavnosti, ali pa
 - odhodke začasno pustijo v programu do zaključka postopka za izterjavo neupravičeno plačanega zneska od upravičencev. Izterjava se opravi s pridobitvijo povračila zadevnih zneskov ali z odbitkom zadevnih zneskov od nadaljnjih plačil istemu upravičencu. Za več informacij o teh izterjavah glej pojasnilo 6.5 spodaj.
 - Države članice morajo Komisiji predložiti podatke o finančnih popravkih v obliki zneskov, ki so bili odtegnjeni iz sofinanciranja, ter izterjanih zneskov. Navedena sklopa podatkov sta ločena in se dopolnjujeta, saj se med odtegnitve vključijo le odhodki, ki so bili odtegnjeni, ne da bi se čakalo na izid postopka izterjave, med izterjave pa se vključijo le odhodki, ki prvotno niso bili odtegnjeni, temveč so ostali v prijavljenih odhodkih do izterjave, in sicer ko je izterjava izvedena. Države članice niso obvezane posebej označevati popravkov, ki so posledica dejavnosti organov EU, in tistih, ki so posledica njihovih lastnih revizijskih dejavnosti. Ta zahteva glede poročanja je bila uvedena šele za programsko obdobje 2007–2013.
- Finančni popravki na podlagi revizij in kontrol EU se izvedejo na naslednji način:
 - če se država članica strinja z izvedbo popravka na podlagi kontrole ali revizije EU, lahko odtegne že prijavljene nepravilne odhodke v naslednjem zahtevku za plačilo (ki je kumulativen za vsak program ali projekt kohezijskega sklada posebej) in ponovno uporabi sredstva EU, ki so bila sproščena, za druge upravičene odhodke v okviru zadevnega programa, vendar ne v zvezi z dejavnostjo, na katero se je popravek nanašal.
 - Komisija za izvedbo finančnih popravkov izda nalog za izterjavo:
 - po sprejetju formalnih odločitev o finančnih popravkih,
 - ob zaključku programa ter
 - po zaključku programa, ko so države članice izterjale zneske od upravičencev.

V takih primerih nalogi za izterjavo vplivajo na zaključni račun Komisije.

- Komisija pri drugih finančnih popravkih ne izda naloga za izterjavo, predvsem če države članice sprejmejo in izvedejo finančni popravek. V tem primeru ta podatek ni zajet v računovodskem sistemu Komisije.

6.2.4 Finančni popravki na področju kohezijske politike v letu 2009

Opozoriti je treba, da spodnja razpredelnica ne vključuje rezultatov preverjanj, ki so jih izvedle same države članice glede odhodkov za strukturne ukrepe.

Potrjeni finančni popravki v letu 2009

	v mio. EUR					
	ESRR	KS	ESS	FIUR	EKUJS Usmerjevalni oddelek	Skupaj
Finančni popravki 1994–99:						
Izvedeni	87	10	21	41	4	163
Še neizvedeni	358	0	0	0	0	358
Vmesni seštevek za obdobje 1994–99	445	10	21	41	4	521
Finančni popravki 2000–2006:						
Izvedeni	82	63	141	2	25	313
Še neizvedeni	1 534	13	18	3	9	1 577
Vmesni seštevek za obdobje 2000–2006	1 616	76	159	5	34	1 890
Finančni popravki skupaj za leto 2009	2 061	86	180	46	38	2 411
<i>Finančni popravki skupaj za leto 2008</i>	949	92	522	19	5	1 587

OPOMBA: podatki o potrjenih finančnih popravkih v letu 2009 vključujejo finančne popravke v višini 90 milijonov EUR, ki so bili sprejeti/potrjeni leta 2008 in pred tem še niso bili vključeni v zaključni račun.

Povečanje zneskov, potrjenih med letoma 2008 in 2009 za ESRR, je posledica strogih ukrepov, izvedenih na podlagi Akcijskega načrta za krepitev nadzorne vloge Komisije v okviru deljenega upravljanja strukturnih ukrepov (COM(2010) 52), in sprejetja večjega finančnega popravka za Španijo novembra 2009.

Zmanjšanje potrjenih zneskov v zvezi z ESS v letu 2009 v primerjavi z zneski za leto 2008 je posledica izvajanja prej navedenega akcijskega načrta Komisije v letu 2008, da bi se pospešili postopki odločanja o še nepotrjenih finančnih popravkih, zaradi česar se je znižalo število popravkov, ki jih je bilo treba sprejeti za leto 2009. Treba je opomniti, da je izvedba finančnih popravkov za ESS v letu 2008 znašala 518 milijonov EUR od skupno 522 milijonov EUR finančnih popravkov, potrjenih v navedenem letu.

Zneski v predhodnih razpredelnicah so določeni na podlagi nastanka poslovnega dogodka, kar pomeni, da so bili nekateri teh zneskov že izvedeni v letu 2009 (709 milijonov EUR za vse sklade), medtem ko bodo preostali izvedeni v naslednjih letih.

Potrjeni finančni popravki – kumulativni zneski

	v mio. EUR		
	Obdobje 2000–2006	Obdobje 1994–1999	Skupaj
	31.12.2009	31.12.2009	31.12.2009
Kohezijski sklad	233	273	506
ESRR	3 797	1 633	5 430

v mio. EUR

	Obdobje 2000–2006	Obdobje 1994–1999	Skupaj
	31.12.2009	31.12.2009	31.12.2009
ESS	1 130	392	1 522
FIUR	7	97	104
Usmerjevalni oddelek EKUJS	36	121	157
Skupaj	5 203	2 516	7 719

Za razčlenitev zgornjih zneskov po državah članicah glej Prilogo 3.

Finančni popravki, potrjeni na dan 31. decembra 2009, ki še niso bili izvedeni na dan 31. decembra 2009 (kumulativni zneski)

Izterjava ali finančni popravek je „še neizveden“, kadar je bil sprejet ali potrjen, vendar znesek še ni bil izterjan, odštet ali odtegnjen.

v mio. EUR

Še neizvedeni na dan 31.12.2009	ESRR	KS	ESS	FIUR	EKUJS Usmerjevalni oddelek	Skupaj
Finančni popravki 1994–99:	359	11	1	0	0	371
Finančni popravki 2000–2006:	1 904	23	22	3	9	1 961
Skupaj še neizvedeni na dan 31.12.2009	2 263	34	23	3	9	2 332

Nizka stopnja izvedbe sklepov leta 2009 je povezana z ESRR.

Kar zadeva programsko obdobje 1994–1999, se večina finančnih popravkov, ki še niso bili izvedeni v letu 2009, nanaša na odločitve o finančnih popravkih, sprejete v zadnjem četrtletju leta 2009. Izvedba bo potekala v prvem četrtletju leta 2010.

Kar zadeva programsko obdobje 2000–2006, lahko država članica, če se strinja z izvedbo popravka na podlagi kontrole EU, za izvedbo tega finančnega popravka odtegne znesek nepravilnih odhodkov v naslednji izjavi o odhodkih in ga nadomesti z drugimi upravičenimi odhodki v okviru istega programa. Ker je bil prag za plačila dosežen za večino programov ESRR in projektov kohezijskega sklada (2000–2006), bo odbitek neupravičenih odhodkov zajet le v zaključni dokumentaciji (končna potrditev odhodkov, izjava o zaključku in končno poročilo o izvajanju), ki jo morajo države članice predložiti v naslednjih mesecih.

Izvedeni finančni popravki v letu 2009 (potrjeni v letu 2009 in v predhodnih letih)

v mio. EUR

	ESRR	KS	ESS	FIUR	EKUJS Usmerjevalni oddelek	Skupaj
Finančni popravki 1994–99:						
Potrjeni leta 2009	87	10	21	40	5	163
Potrjeni v prejšnjih letih	131	0	0	6	0	137
Vmesni seštevek 1994–99	218	10	21	46	5	300
Finančni popravki 2000–2006:						
Potrjeni leta 2009	82	63	141	2	25	313

v mio. EUR

	ESRR	KS	ESS	FIUR	EKUJS Usmerjevalni oddelek	Skupaj
Potrjeni v prejšnjih letih	34	16	44	2	0	96
Vmesni seštevek 2000–2006	116	79	185	4	25	409
Finančni popravki skupaj, izvedeni v letu 2009	334	89	206	50	30	709

Za razčlenitev zgornjih zneskov po državah članicah glej Prilogo 4.

6.3 IZTERJAVE, KI JIH OPRAVIJO KOMISIJA ALI DRŽAVE ČLANICE

Ta postavka zajema izterjavo neupravičeno plačanih zneskov zaradi napak ali nepravilnosti, ki jih odkrijejo Komisija, države članice, Evropsko računsko sodišče ali urad OLAF.

Potrjene izterjave v letu 2009

v mio. EUR

	2009	2008
Deljeno upravljanje		
Kmetijstvo: EKUJS/EKJS	163	360
Kohezijska politika	102	31
Vmesni seštevek	265	391
Druge vrste upravljanja:		
— zunanji ukrepi	81	32
— notranje politike	100	40
Vmesni seštevek	181	72
Skupaj	446	463

Izterjave, izvedene v letu 2009

v mio. EUR

	Potrjene v letu 2009	Potrjene pred letom 2009	Skupaj
Deljeno upravljanje			
Kmetijstvo: EKUJS/EKJS	117	31	148
Kohezijska politika	102	0	102
Vmesni seštevek	219	31	250
Druge vrste upravljanja			
— zunanji ukrepi	60	21	81
— notranje politike	87	13	100
Vmesni seštevek	147	34	181
Skupaj	366	65	431

6.3.1 Kmetijstvo: Izterjava na podlagi nepravilnosti, ki jih odkrijejo države članice

Države članice morajo v skladu z nacionalnimi pravili in postopki določiti in izterjati zneske, izgubljene zaradi nepravilnosti. Če zneske za ukrepe, ki se financirajo iz EKJS, od upravičencev uspešno izterjajo, jih knjižijo v dobro Komisiji in zadevni zneski se v izkazu poslovnega izida knjižijo kot prihodek. Kar zadeva

EKSRP, se izterjani zneski odštejejo od naslednjega zahtevka za plačilo in zato se zadevna vsota lahko ponovno uporabi za program. Če država članica ne izvaja izterjave ali svojih ukrepov ne izvaja dosledno, lahko Komisija sklene, da bo ukrepala na podlagi postopka potrditve skladnosti in od zadevne države članice zahtevala finančni popravek.

Zmanjšanje prihodkov iz naslova nepravilnosti je večinoma posledica pozitivnih vplivov učinkovitejših kontrolnih sistemov v državah članicah, vključno z učinkom pravila 50 % (člen 32(5) Uredbe Sveta (ES) št. 1290/2005).

6.3.2 Kohezijska politika

Države članice so v prvi vrsti odgovorne za preprečevanje, odkrivanje in popravljanje nepravilnosti ter izterjavo neupravičeno plačanih zneskov, po potrebi skupaj z zamudnimi obrestmi. Zneski izterjav, ki so jih izvedle države članice, niso vključeni v zgornji razpredelnici (glej pojasnilo 6.5). Znesek izterjav, vključenih v tej postavki, zadeva izterjave, ki jih je neposredno opravila Komisija.

6.3.3 Druge vrste upravljanja

Izterjave nepravilnosti, odkritih v okviru drugih vrst upravljanja, se opravijo na podlagi izdaje naloga za izterjavo ali z odbitkom pri naslednjem plačilu. Če se od upravičenca zahteva, da pošlje popravljene končni izkaz stroškov, znesek nepravilnosti ni nujno zajet v računovodskem sistemu Komisije.

6.4 ŠE NEPOTRJENI FINANČNI POPRAVKI NA PODLAGI KONTROL EU

6.4.1 Kmetijstvo

v mio. EUR

	Še nepotrjeni finančni popravki na dan 31.12.2008	Novi še nepotrjeni finančni popravki v letu 2009	Sprejeti finančni popravki v letu 2009	Prilagoditve sprejetih ali še nepotrjenih finančnih popravkov na dan 31.12.2008	Še nepotrjeni finančni popravki na dan 31.12.2009
EKUJS	1 733	657	- 317	690	2 763

Komisija vsako leto določi ukrepe in države članice, ki bodo revidirane glede skladnosti na podlagi letne analize tveganja, opravljene na celotnem področju kmetijskih odhodkov. Postopek potrditve skladnosti traja nekaj let; do konca leta 2009 so bile dejavnosti potrjevanja skladnosti glede odhodkov, nastalih pred letom 2003, večinoma zaključene. Revizije za obdobje med letoma 2003 in 2009 še vedno potekajo.

Komisija lahko v skladu s svojimi računovodskimi politikami in splošno sprejetimi računovodskimi načeli pri pripravi zaključnega računa uporabi ocene. To je storila pri znesku odhodkov, ki bo verjetno izključen iz financiranja EU s prihodnjimi sklepi o skladnosti. Ta ocena upošteva najzanesljiveše razpoložljive informacije. Popravki za EKJS se sprejemajo po proračunskem letu odhodka, zato je mogoče izračunati povprečno stopnjo popravkov na zaključeno proračunsko leto in ekstrapolirati ta odstotek na zadnjih nekaj proračunskih let, v zvezi s katerimi kontrole še potekajo. Zanesljivost te ocene se izmeri na podlagi primerjave z zneski „še nepotrjenih popravkov“ za leta, za katera so ti podatki na razpolago, in preveri glede na rezultate revizij skladnosti, izvedenih v zadevnem letu. Poleg tega je treba omeniti, da je povprečna stopnja popravkov na zaključeno proračunsko leto sorazmerno stabilna ter se giblje med 1,1 % in 1,9 %.

Znesek v višini 2 763 milijonov EUR je ocena zneska, ki bo prejet na podlagi prihodnjih sklepov o skladnosti v zvezi z revizijami, ki zajemajo odhodke med letoma 2003 in 2009. Od tega je 2,1 milijarde EUR še nepotrjenih finančnih popravkov, za katere je znesek izračunan na podlagi še nedokončanih revizij (in se večinoma nanašajo na odhodke med letoma 2003 in 2007).

Povečanje v zgornji oceni je posledica povečanja povprečne stopnje popravkov v razmerju do odhodkov, in sicer z 1,1 % na 1,5 % v primerjavi z leti poprej. Zadnji razpoložljivi podatki o „še nepotrjenih popravkih“ za leta 2003, 2004, 2005, 2006 in 2007 potrjujejo to stopnjo in kažejo celo višjo povprečno stopnjo popravkov od 1,5 %. Finančne posledice uvedbe sheme enotnega plačila leta 2005 je na tej stopnji težko predvideti. Po eni strani je mogoče domnevati, da bo v številnih primerih manj popravkov, po drugi strani pa imajo lahko pavšalni popravki za ukrepe sheme enotnega plačila večji učinek s finančnega vidika. Ker ti zneski še niso dokončni, v bilanci stanja niso pripoznani.

6.4.2 Strukturni ukrepi

v mio. EUR

	Še nepotrjeni finančni popravki na dan 31.12.2008	Novi še nepotrjeni finančni popravki v letu 2009	Potrjeni finančni popravki v letu 2009	Prilagoditve potrjenih ali še nepotrjenih finančnih popravkov na dan 31.12.2008	Še nepotrjeni finančni popravki na dan 31.12.2009
Strukturni skladi in Kohezijski sklad (programi 1994–1999 in programi 2000–2006)					
ESRR	1 771	89	– 1 087	– 343	430
Kohezijski sklad	178	98	– 80	– 47	149
ESS	630	2	– 56	– 250	326
FIUR	35	0	– 33	0	2
Usmerjevalni oddelek EKUJS + EKSRR	4	221	– 38	4	191
Skupaj	2 618	410	– 1 294	– 636	1 098

Zgornji znesek temelji na revizijskih ugotovitvah Komisije in Računskega sodišča ali urada OLAF, glede vseh pa zadevni GD ukrepajo s formalnopravnimi postopki ter tekočimi kontradiktornimi postopki z zadevnimi državami članicami. To je najboljša ocena, ki upošteva dejansko stanje pri ukrepanju na podlagi revizij in izdanih dopisov o končnih stališčih (ali dopisov pred začasnim prenehanjem plačil) na dan 31. decembra 2009. Ta znesek se lahko spremeni glede na kontradiktorni postopek za začasno prenehanje plačil in finančne popravke, v okviru katerega imajo države članice možnost, da na predložijo dodatne dokaze v podporo svojim zahtevkom.

6.5 DEJAVNOSTI V ZVEZI Z IZTERJAVAMI IN FINANČNIMI POPRAVKI PO DRŽAVAH ČLANICAH NA PODROČJU STRUKTURNIH UKREPOV IN KOHEZIJSKE POLITIKE

Na področju kohezijske politike se popravki, ki jih izvedejo države članice na podlagi lastnih revizij ali revizij EU, ne beležijo v računovodski sistem Komisije, saj lahko države članice te zneske ponovno uporabijo za druge upravičene odhodke. Vendar pa morajo države članice Komisiji zagotoviti najnovejše informacije o odtegnitvah, izterjavah in še neizterjanih plačilih v zvezi s strukturnimi skladi za leto 2009 ter kumulativno za obdobje 2000–2006 in 2007–2013, in sicer za vse štiri sklade (ESRR, ESS, Usmerjevalni oddelek EKUJS in FIUR). Pri tem jim ni treba posebej označiti popravkov, ki so posledica dejavnosti organov EU. Finančni popravki, ki jih izvedejo države članice, zato niso dodani tistim, ki jih izvede Komisija.

Po podatkih, ki so jih države članice v skladu z obveznostjo iz Uredb št. 438/2001 in 448/2001 posredovale za leto 2009, znašajo odtegnitve 986 milijonov EUR in izterjave 247 milijonov EUR, skupna vrednost odtegnitev in izterjav pa je 1 233 milijonov EUR. Ti zneski upoštevajo rezultate prve analize, ki jo je opravila Komisija in je bila podlaga za popravke nekaterih podatkov. Pregledi podatkov držav članic na kraju samem, ki jih je Komisija leta 2009 opravila v devetih državah članicah (leta 2008 v 10 državah članicah), je pokazala, da sistemi beleženja in sporočanja podatkov še niso povsem zanesljivi v vseh državah

članicah, vendar pa obstajajo dokazi, da se njihova kakovost izboljšuje in da je bil v primerjavi s prejšnjimi leti dosežen določen napredek. Poleg tega so podatki nepopolni, zlasti kar zadeva podatke za celotno programsko obdobje, saj nekatere velike države članice še niso sporočile popravkov, ki so jih izvedle v prvih letih programskega obdobja. Vendar pa je bil celo v zvezi s popolnostjo podatkov dosežen napredek v primerjavi s predhodnimi leti in države članice so se strinjale, da zagotovijo popolne podatke ob zaključku.

Kar zadeva finančne popravke za obdobje 2000–2006, obstaja možnost prekrivanja med zneski, sporočenimi na podlagi dejavnosti organov EU (revizije, ki jih opravljata Komisija in Računsko sodišče, ter preiskave urada OLAF), in zneski, ki jih sporočijo države članice na podlagi svojih dejavnosti. To gre pripisati dejstvu, da države članice velik delež finančnih popravkov, ki so posledica dejavnosti organov EU, sprejmejo in izvedejo brez formalne odločitve Komisije, in sicer tako, da zadevne odhodke odtegnejo v svojih izjavah o odhodkih. Ker se od držav članic ne zahteva, da razlikujejo med popravki na podlagi dejavnosti organov EU in popravki, ki jih izvedejo na podlagi svojih lastnih kontrol in revizij, ni mogoče natančno določiti obsega tega prekrivanja. Poleg tega se lahko zgodi, da država članica popravka, ki ga je sprejela, ne izvede nujno v istem letu, zato je morebitno prekrivanje zgolj ocena. Na podlagi primerjave med zneski, ki so jih države članice sporočile za leto 2009, in zneski popravkov na podlagi dejavnosti organov EU, ki so jih države članice sprejele za isto leto, je mogoče sklepati, da prekrivanje ne more biti večje kot 465 milijonov EUR. Prekrivanje za leto 2008 ni moglo presežati 600 milijonov EUR.

Komisija je v programskem obdobju 2007-2013 vključila letno poročanje v svoje informacijske sisteme. To pomeni, da bo podatke prejela v elektronski obliki neposredno od držav članic. Sektorski predpisi od držav članic prav tako zahtevajo, da posebej označijo popravke, ki so jih izvedle na podlagi dejavnosti organov EU, da se prepreči vsakršno prekrivanje.

Pojasnilo 6 – Priloga 1: Skupni finančni popravki in izterjave na področju kmetijstva in razvoja podeželja, sprejeti v letu 2009

Razčlenitev po državah članicah

v mio. EUR

Država članica	Finančna potrditev	Potrditev skladnosti	Prijavljene nepravilnosti	Skupaj
Belgija	0	12	2	15
Bolgarija	0	0	5	5
Češka	0	0	0	1
Danska	0	101	4	104
Nemčija	0	2	15	17
Estonija	0	0	0	0
Irska	-2	3	2	4
Grčija	2	18	1	21
Španija	7	62	38	106
Francija	3	73	35	111
Italija	-3	5	13	15
Ciper	0	0	0	0
Latvija	0	0	0	0
Litva	0	2	1	4
Luksemburg	0	0	0	0
Madžarska	6	13	2	22

v mio. EUR

Država članica	Finančna potrditev	Potrditev skladnosti	Prijavljene nepravilnosti	Skupaj
Malta	0	0	0	0
Nizozemska	1	30	5	36
Avstrija	0	2	1	3
Poljska	0	11	2	13
Portugalska	0	9	8	18
Romunija	5	0	9	14
Slovenija	0	1	0	2
Slovaška	0	0	1	1
Finska	2	0	0	2
Švedska	0	0	2	2
Združeno kraljestvo	83	12	14	109
Sprejeto skupaj	103	359	163	625

OPOMBA: zgornji zneski so zaokroženi na milijon EUR in vrednost 0 pomeni zneske, ki so nižji od 500 000 EUR.

Pojasnilo 6 – Priloga 2: Skupni finančni popravki in izterjave na področju kmetijstva in razvoja podeželja, izvedeni v letu 2009

Razčlenitev po državah članicah

v mio. EUR

Država članica	Finančna potrditev in neupoštevani plačilni roki	Potrditev skladnosti	Nepravilnosti, ki jih prijavijo države članice (povrnjene EU)	Skupaj
Belgija	0	12	2	14
Bolgarija	0	—	1	1
Češka	0	—	0	0
Danska	0	101	4	105
Nemčija	0	1	16	18
Estonija	0	0	0	0
Irska	-2	5	2	5
Grčija	2	189	5	196
Španija	7	23	30	59
Francija	3	46	34	82
Italija	-3	167	13	177
Ciper	—	0	0	1
Latvija	0	0	0	0
Litva	0	0	2	2
Luksemburg	0	—	0	0
Madžarska	6	—	3	9
Malta	—	—	0	0

v mio. EUR

Država članica	Finančna potrditev in neupoštevani plačilni roki	Potrditev skladnosti	Nepravilnosti, ki jih prijavijo države članice (povrnjene EU)	Skupaj
Nizozemska	1	2	6	9
Avstrija	0	—	1	1
Poljska	0	—	2	2
Portugalska	0	0	7	7
Romunija	5	—	7	12
Slovenija	0	1	0	2
Slovaška	0	0	0	0
Finska	2	0	1	2
Švedska	0	12	2	14
Združeno kraljestvo	83	41	9	133
Izvedeno skupaj	103	600	148	851

OPOMBA: zgornji zneski so zaokroženi na milijon EUR in vrednost 0 pomeni znesek, ki so nižji od 500 000 EUR.

Pojasnilo 6 – Priloga 3: Skupni finančni popravki za strukturne ukrepe, potrjeni v letu 2009
Razčlenitev po državah članicah

v mio. EUR

Država članica	Kumulativno 2008	Potrjeni finančni popravki v letu 2009					Skupaj	Kumulativno 2009
		ESRR	KS	ESS	FIUR	Usmerjevalni oddelek EKUJS		
Obdobje 1994–1999	1 995	445	10	21	41	4	521	2 516
Belgija	5	—	—	0	—	—	0	5
Danska	3	0	—	—	—	—	0	3
Nemčija	286	49	—	—	—	4	53	339
Irska	42	0	—	—	—	—	0	42
Grčija	526	—	—	—	—	0	0	526
Španija	244	250	5	17	32	0	304	548
Francija	83	0	—	0	—	—	1	84
Italija	442	63	—	—	—	—	63	505
Luksemburg	1	0	—	4	—	—	4	5
Nizozemska	168	1	—	—	9	—	9	177
Avstrija	2	0	—	—	—	0	0	2
Portugalska	113	19	5	—	—	—	24	137
Finska	1	—	—	0	—	0	0	1
Švedska	1	0	—	—	—	—	0	1
Združeno kraljestvo	77	54	—	—	—	—	54	131
INTERREG	1	9	—	—	—	—	9	10
Obdobje 2000–2006	3 313	1 616	76	159	5	34	1 890	5 203

v mio. EUR

Država članica	Kumulativno 2008	Potrjeni finančni popravki v letu 2009						Kumulativno 2009
		ESRR	KS	ESS	FIUR	Usmerjevalni oddelek EKUJS	Skupaj	
Belgija	5	2	—	3	—	—	5	10
Bolgarija	—	—	2	—	—	—	2	2
Češka	—	—	0	—	—	—	0	0
Danska	—	—	—	0	0	—	0	0
Nemčija	10	0	—	2	—	—	2	12
Estonija	—	0	—	—	—	—	0	0
Irska	26	16	—	—	—	—	16	42
Grčija	867	37	2	14	—	—	53	920
Španija	1 246	1 200	22	24	3	8	1 257	2 503
Francija	249	3	—	9	0	—	12	261
Italija	608	135	—	80	2	—	217	825
Ciper	—	—	—	—	—	—	—	—
Latvija	3	1	—	0	—	—	1	4
Litva	1	—	1	—	—	—	1	2
Luksemburg	—	—	—	2	—	—	2	2
Madžarska	—	4	41	7	—	0	52	52
Malta	—	—	—	—	—	—	—	—
Nizozemska	1	0	—	—	—	1	1	2
Avstrija	—	—	—	—	—	—	—	—
Poljska	37	85	—	12	0	11	108	145
Portugalska	95	31	0	0	—	—	31	126
Romunija	2	—	8	—	—	14	22	24
Slovenija	2	—	—	0	—	—	0	2
Slovaška	1	38	—	—	—	—	38	39
Finska	—	0	—	—	0	0	0	0
Švedska	11	—	—	0	—	—	0	11
Združeno kraljestvo	149	63	—	5	—	—	68	217
INTERREG	—	1	—	—	—	—	1	1
Skupaj potrjeni	5 308	2 061	86	180	46	38	2 411	7 719

OPOMBA: zgornji zneski so zaokroženi na milijon EUR in vrednost 0 pomeni zneske, ki so nižji od 500 000 EUR.

Pojasnilo 6 – Priloga 4: Skupni finančni popravki, izvedeni v letu 2009: strukturni ukrepi
Razčlenitev po državah članicah

v mio. EUR

Država članica	Sklepi, izvedeni v letu 2009					Skupaj
	ESRR	KS	ESS	FIUR	Usmerjevalni oddelek EKUJS	
Obdobje 1994–1999	218	10	21	46	5	300
Belgija	—	—	0	—	—	0
Danska	2	—	—	—	—	2
Nemčija	109	—	—	0	4	113
Irska	0	—	—	0	—	1
Grčija	—	—	—	—	0	0
Španija	3	5	17	32	0	57
Francija	1	—	0	5	—	6
Italija	41	—	—	—	—	41
Luksemburg	0	—	4	—	—	4
Nizozemska	7	—	—	9	—	16
Avstrija	0	—	—	—	0	0
Portugalska	1	5	—	—	—	6
Finska	—	—	0	—	0	0
Švedska	0	—	—	—	—	0
Združeno kraljestvo	52	—	—	—	—	52
INTERREG	2	—	—	—	—	2
Obdobje 2000–2006	116	79	185	4	25	409
Belgija	—	—	3	—	—	3
Bolgarija	—	3	—	—	—	3
Češka	—	0	—	—	—	0
Danska	—	—	—	—	—	—
Nemčija	—	—	—	—	—	—
Estonija	—	0	—	—	—	0
Irska	—	—	—	—	—	—
Grčija	47	5	14	—	—	66
Španija	7	14	38	0	—	59
Francija	1	—	0	—	—	2
Italija	10	—	80	4	—	93
Ciper	—	—	—	—	—	—
Latvija	—	—	0	—	—	0
Litva	—	1	—	—	—	1
Luksemburg	—	—	2	—	—	2
Madžarska	—	40	1	—	0	41

v mio. EUR

Država članica	Sklepi, izvedeni v letu 2009					Skupaj
	ESRR	KS	ESS	FIUR	Usmerjevalni oddelek EKUJS	
Malta	—	—	—	—	—	—
Nizozemska	—	—	—	—	—	—
Avstrija	—	—	—	—	—	—
Poljska	42	—	42	—	11	95
Portugalska	9	9	—	—	—	18
Romunija	—	6	—	—	14	20
Slovenija	—	—	—	—	—	—
Slovaška	—	—	—	—	—	—
Finska	—	—	—	—	0	0
Švedska	—	—	—	—	—	—
Združeno kraljestvo	—	—	5	—	—	5
INTERREG	0	—	—	—	—	0
Skupaj izvedeno	334	89	206	50	30	709

OPOMBA: zgornji zneski so zaokroženi na milijon EUR in vrednost 0 pomeni zneske, ki so nižji od 500 000 EUR.

7. OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ

V nadaljevanju opisana razkritja glede obvladovanja finančnih tveganj Evropske unije (EU) se navezujejo na:

- zakladniško poslovanje Evropske komisije za izvrševanje proračuna EU,
- posojila, ki jih Evropska komisija daje in najema v okviru makrofinančne pomoči, plačilnobilančnih posojil in dejavnosti Euratoma,
- Jamstveni sklad za zunanje ukrepe ter
- posojila, ki jih Evropska unija daje in najema, ter zakladniške posle, ki jih opravlja prek Evropske skupnosti za premog in jeklo (v likvidaciji).

7.1 STRATEGIJE OBVLADOVANJA TVEGANJ

7.1.1 Zakladniško poslovanje

Pravila in načela vodenja zakladniškega poslovanja Komisije so določena v Uredbi (ES, Euratom) št. 1150/2000 (kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES, Euratom) št. 2028/2004) ter finančni uredbi (Uredba (ES, Euratom) št. 1605/2002, spremenjena z Uredbo (ES, Euratom) št. 1995/2006) in njenih izvedbenih določbah (Uredba (ES, Euratom) št. 2342/2002, spremenjena z Uredbo (ES, Euratom) št. 478/2007).

Kot rezultat zgornjih uredb se uporabljajo naslednja glavna načela:

- lastna sredstva plačajo države članice na račune, ki so bili v ta namen odprti v imenu Komisije pri zakladnici ali organu, ki ga imenuje posamezna država članica. Komisija lahko črpa z zgornjih računov samo, da krije svoje denarne potrebe,

- lastna sredstva plačajo države članice v svojih nacionalnih valutah, medtem ko so plačila Komisije večinoma izražena v eurih,
- bančnih računov, odprtih v imenu Komisije, se ne sme prekoračiti,
- preostala sredstva na računih, ki se vodijo v drugih valutah in ne v eurih, se bodisi uporabljajo za plačila v istih valutah ali so periodično preračunana v eure.

Poleg računov lastnih sredstev ima Komisija tudi druge bančne račune, odprte pri centralnih in poslovnih bankah z namenom izvrševanja plačil in prejemanja prejemkov, ki niso prispevki držav članic v proračun.

Zakladniško in plačilno poslovanje sta visoko avtomatizirana in temeljita na sodobnih informacijskih sistemih. Da se zagotovita varnost sistema in delitev nalog v skladu s finančno uredbo, standardi notranjega nadzora Komisije in revizijskimi načeli, se uporabljajo posebni postopki.

Upravljanje zakladniškega in plačilnega poslovanja je urejeno s sklopom pisnih smernic in postopkov, da se omejita poslovno in finančno tveganje ter zagotovi primerna raven nadzora. Te smernice in postopki urejajo različna področja poslovanja (na primer izvrševanje plačil in upravljanje denarnih sredstev, napovedovanje denarnih tokov, neprekinjeno poslovanje ipd.) in njihovo upoštevanje se redno preverja. Poleg tega so organizirani sestanki med GD za proračun in GD za ekonomske in finančne zadeve, na katerih potekajo razprave o izmenjavi informacij na področju obvladovanja tveganj in najboljših praks.

7.1.2 Najemanje in dajanje posojil (makrofinančna pomoč, plačilnobilančna posojila in Euratom)

EU izvaja posle dajanja in najemanja posojil ter s tem povezano upravljanje zakladnice v skladu z ustreznimi sklepi Sveta, če je to primerno, in notranjimi smernicami. Pisna navodila za postopke, ki veljajo za posebna področja, kot so najemanje in dajanje posojil ter upravljanje zakladnice, so razvile ustrezne poslovne enote, ki jih tudi uporabljajo. Finančna in poslovna tveganja se opredelijo in ocenijo, upoštevanje notranjih smernic in postopkov pa se redno preverja. Praviloma se ne izvajajo nobene dejavnosti za izravnavanje obrestnih ali valutnih nihanj (t.i. varovanje pred tveganji), saj se dana posojila financirajo z vzajemnimi posli („back-to-back“), in torej ni odprtih obrestnih ali valutnih pozicij.

7.1.3 Jamstveni sklad

Pravila in načela za upravljanje sredstev Jamstvenega sklada (glej pojasnilo 2.3.3) so določena v Sporazumu med Evropsko komisijo in Evropsko investicijsko banko (EIB) z dne 25. novembra 1994 ter v poznejših spremembah z dne 17. in 23. septembra 1996, 8. maja 2002 ter 25. februarja 2008. Jamstveni sklad posluje zgolj v EUR. Da bi se izognil vsakršnemu valutnemu tveganju, opravlja naložbe izključno v tej valuti. Upravljanje sredstev temelji na tradicionalnih pravilih previdnosti, ki veljajo za finančne dejavnosti. Posebno pozornost je treba namenjati zmanjšanju tveganj in zagotavljanju, da se upravljana sredstva lahko odtujijo ali prenesejo brez večjega odloga, pri čemer se upoštevajo krite obveznosti.

7.1.4 ESPJ v likvidaciji

Evropska komisija upravlja likvidacijo obveznosti in predvidena niso nobena nova posojila ali financiranje teh posojil za ESPJ v likvidaciji. Novo najemanje posojil ESPJ je omejeno na refinanciranje za zmanjšanje stroškov sredstev. Kar zadeva zakladniško poslovanje, se uporabljajo načela skrbnega upravljanja za omejitev finančnih tveganj.

7.2 TRŽNO TVEGANJE

Tržno tveganje je tveganje nihanja poštene vrednosti ali prihodnjih denarnih tokov finančnega instrumenta zaradi sprememb tržnih cen. Pomeni ne le tveganje za izgubo, ampak tudi možnost za dobiček. Obsega valutno tveganje, obrestno tveganje in tveganje spremembe drugih cen. EU nima pomembnih tveganj spremembe drugih cen.

7.2.1 **Valutno tveganje**

Valutno tveganje je tveganje, da bodo na posle EU ali vrednost njenih naložb vplivale spremembe menjalnih tečajev. To tveganje izhaja iz spremembe cene ene valute v razmerju do druge.

7.2.1.1 **Zakladniško poslovanje**

Lastna sredstva, ki jih plačajo države članice v drugih valutah, kot je EUR, se hranijo na računih lastnih sredstev v skladu z uredbo o virih lastnih sredstev. V eure se preračunajo, ko se pojavi potreba po kritju izvrševanja plačil. Postopki, ki se uporabljajo za upravljanje teh sredstev, so določeni v prej navedeni uredbi. V omejenem številu primerov se ta sredstva neposredno uporabijo za izvedbo plačil v isti valuti.

Komisija ima pri poslovnih bankah odprtih več računov v drugih valutah EU, kot je EUR, in v USD za namene izvedbe plačil, izraženih v teh valutah. Ti računi se polnijo glede na število plačil, ki jih je treba izvesti. Stanje depozitov čez noč na teh računih je zelo nizko, da se kar najbolj zmanjša izpostavljenost nihanjem menjalnih tečajev.

Ko se razni prejemki (z izjemo lastnih sredstev) prejmejo v drugih valutah, kot je EUR, se bodisi prenesejo na račune Komisije, ki se vodijo v isti valuti, če so potrebni za kritje izvedbe plačil, bodisi se preračunajo v eure in prenesejo na račune v EUR. Računi izločenih sredstev, ki se vodijo v drugih valutah, kot je EUR, se polnijo glede na ocenjene kratkoročne lokalne plačilne potrebe v isti valuti. Preostanek sredstev na teh računih se vzdržuje v okviru njihovih ustreznih zgornjih meja.

Ker so vse začasno plačane globe naložene in plačane v EUR, ni nobenega valutnega tveganja.

7.2.1.2 **Najemanje in dajanje posojil (makrofinančna pomoč, plačilnobilančna posojila in Euratom)**

Večina finančnih sredstev in obveznosti je izražena v EUR, zato EU v teh primerih ni izpostavljena valutnemu tveganju. Vendar pa EU v okviru finančnega instrumenta Euratom daje posojila v USD, ki se financirajo z najetimi posojili v ustreznem znesku USD („vzajemni“ posel). EU na datum bilance stanja ni izpostavljena valutnemu tveganju v zvezi z instrumentom Euratom.

7.2.1.3 **Jamstveni sklad**

Finančna sredstva Jamstvenega sklada so izražena v EUR in EU v zvezi z njim ni izpostavljena valutnemu tveganju.

7.2.1.4 **ESPJ v likvidaciji**

ESPJ v likvidaciji ima manjšo neto izpostavljenost valutnemu tveganju, ki ustreza vrednosti 2,2 milijona EUR in izhaja iz stanovanjskih posojil v protivrednosti 1,5 milijona EUR, ter saldov tekočih računov v protivrednosti 0,7 milijona EUR.

7.2.2 **Obrestno tveganje**

Obrestno tveganje je možnost zmanjšanja vrednosti vrednostnega papirja, zlasti obveznice, zaradi povečanja obrestnih mer. Višje obrestne mere na splošno povzročijo zmanjšanje cen obveznic s fiksno obrestno mero in obratno.

7.2.2.1 **Zakladniško poslovanje**

Zakladnica Komisije ne najema posojil, zato ni izpostavljena obrestnemu tveganju. Prejema pa obresti od sredstev, ki jih ima na različnih bančnih računih. Komisija je zato uvedla ukrepe, ki zagotavljajo, da obresti, ki se redno obračunavajo, odražajo tržne obrestne mere ter njihova morebitna nihanja. Računi, odprti pri

zakladnicah držav članic ali nacionalnih centralnih bankah za prejemke lastnih sredstev se ne obrestujejo in so brez stroškov. Za vse druge račune, odprte pri nacionalnih centralnih bankah, je donos odvisen od posebnih pogojev, ki jih ponuja posamezna banka; uporabljene obrestne mere so spremenljive in se prilagajajo nihanjem na trgu.

Stanje depozitov čez noč na računih poslovnih bank se dnevno obrestuje. Obrestovanje stanj na teh računih temelji na spremenljivih tržnih obrestnih merah, ki se jim doda pogodbeni pribitek (pozitiven ali negativen). Za večino računov je izračun obresti vezan na mejno obrestno mero ECB za njene operacije glavnega refinanciranja in sledi nihanjem te obrestne mere. Izračun obresti za nekatere druge račune je povezan z evropsko medbančno obrestno mero za depozite čez noč EONIA. Zato ni nobenega tveganja, da bi se sredstva Komisija obrestovala po nižji obrestni meri od tržne.

7.2.2.2 *Najemanje in dajanje posojil (makrofinančna pomoč, plačilnobilančna posojila in Euratom)*

Najeta in dana posojila s spremenljivo obrestno mero

EU ima zaradi narave svojega najemanja in dajanja posojil veliko sredstev in obveznosti, ki se obrestujejo. Zaradi posojil s spremenljivo obrestno mero, ki so bila najeta v okviru makrofinančne pomoči in instrumenta Euratom, je izpostavljena obrestnemu tveganju. Vendar se obrestna tveganja, ki izhajajo iz najetih posojil, izravnavajo z danimi posojili z enakovrednimi pogoji („vzajemni“ posli). Na datum bilance stanja ima EU 0,96 milijarde EUR danih posojil (v nominalni vrednosti) s spremenljivo obrestno mero (leta 2008: 1,05 milijarde EUR), pri čemer se posojila ponovno ocenijo vsakih 6 mesecev.

Najeta in dana posojila s fiksno obrestno mero

EU ima v okviru makrofinančne pomoči in Euratoma tudi dana posojila s fiksno obrestno mero v skupni vrednosti 110 milijonov EUR leta 2009 (leta 2008: 85 milijonov EUR) ter s končno zapadlostjo od enega do pet let (25 milijonov EUR) in več kot pet let (85 milijonov EUR).

Kar je še pomembneje, v okviru plačilnobilančnega finančnega instrumenta ima EU šest danih posojil s fiksno obrestno mero v skupni vrednosti 9,2 milijarde EUR leta 2009 (leta 2008: 2 milijardi EUR) ter s končno zapadlostjo od enega do pet let (5 milijard EUR) in več kot pet let (4,2 milijarde EUR).

7.2.2.3 *Jamstveni sklad*

V okviru Jamstvenega sklada izdani dolžniški vrednostni papirji s spremenljivo obrestno mero so izpostavljeni nestanovitnosti obrestne mere, medtem ko so dolžniški vrednostni papirji s fiksno obrestno mero izpostavljeni tveganju glede njihove poštene vrednosti. Na datum bilance stanja predstavljajo obveznice s fiksno obrestno mero približno 97 % naložbenega portfelja (leta 2008: 96 %).

7.2.2.4 *ESPJ v likvidaciji*

ESPJ v likvidaciji je zaradi narave svojih dejavnosti izpostavljena obrestnemu tveganju. Obrestna tveganja, ki izhajajo iz najetih posojil, se v glavnem izravnavajo z danimi posojili z enakovrednimi pogoji. Kar zadeva dejavnosti upravljanja sredstev, predstavljajo obveznice s fiksno obrestno mero približno 97 % naložbenega portfelja na datum bilance stanja (leta 2008: 97 %).

7.3 **KREDITNO TVEGANJE**

Kreditno tveganje je tveganje nastanka izgube zaradi neplačila posojila ali druge kreditne linije (glavnice ali obresti (kuponov) ali obojega) s strani dolžnika/posojilojemalca ali zaradi druge neizpolnitve pogodbenih obveznosti. Kot dogodek neizpolnjevanja obveznosti štejejo zamude pri plačilu, prerazporeditev plačil in stečaj.

7.3.1 *Zakladniško poslovanje*

Večina zakladniških sredstev Komisije se hrani v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1150/2000 o virih lastnih sredstev, in sicer na računih, ki so jih odprle države članice za plačilo svojih prispevkov (lastna sredstva). Vsi taki računi so odprti pri zakladnicah ali nacionalnih centralnih bankah držav članic. Te institucije pomenijo najnižje kreditno tveganje (ali tveganje nasprotne stranke) za Komisijo, saj ima izpostavljenost do svojih držav članic.

Pri tistem delu zakladniških sredstev Komisije, ki se hranijo pri poslovnih bankah za kritje izvedbe plačil, se ti računi polnijo sproti in se avtomatično upravljajo prek sistema za upravljanje denarnih sredstev, ki ga ima zakladnica. Na vsakem računu se vzdržuje minimalno stanje denarnih sredstev, sorazmerno s povprečnim zneskom dnevnih plačil, ki se izvršujejo prek tega računa. Posledica tega je, da je stanje depozitov čez noč na teh računih stalno nizko (na splošno med 50 milijoni EUR in 150 milijoni EUR, porazdeljenimi med več kot 30 računov), tako da je izpostavljenost Komisije tveganju omejena. Te zneske bi bilo treba pregledati glede na skupno stanje zakladnice, ki niha med 1 milijardo EUR in 35 milijardami EUR, in skupni znesek plačil, izvršenih leta 2009, ki je znašal 130 milijard EUR.

Poleg tega se za izbiro poslovnih bank uporabljajo posebne smernice, da bi se dodatno zmanjšalo tveganje nasprotne stranke, ki mu je izpostavljena Komisija:

- vse poslovne banke so izbrane prek javnih razpisov. Minimalna kratkoročna kreditna bonitetna ocena, ki se zahteva za sodelovanje v razpisnih postopkih, je Moody's P-1 ali njej enakovredna (S&P A-1 ali Fitch F1). V posebnih in ustrezno utemeljenih okoliščinah se lahko zahteva nižja stopnja;
- za poslovne banke, ki so bile izbrane posebej za pologe začasno plačanih glob, se prav tako praviloma zahteva minimalna dolgoročna kreditna ocena S&P AA ali njej enakovredna, pri poslabšanju ocene bank v tej skupini pa se uporabijo posebni ukrepi;
- zakladniške službe Komisije so v letu 2009 vzpostavile alternativni sistem za upravljanje začasno plačanih glob, ki je namenjen ravno zmanjševanju tveganj na tem področju. Na podlagi sklepa Komisije C(2009) 4264 se bodo globe, naložene s 1. januarjem 2010, upravljale po novem sistemu in se ne bodo več polagale na račune pri poslovnih bankah;
- računi izločenih sredstev so odprti pri lokalnih bankah, ki so izbrane s poenostavljenim razpisnim postopkom. Zahteve v zvezi z oceno so odvisne od lokalnih okoliščin in se lahko precej razlikujejo med državami. Za omejitev izpostavljenosti tveganju se višina preostalih sredstev na teh računih ohranja na najnižji možni ravni (z upoštevanjem potreb poslovanja); računi se redno polnijo in uporabljene zgornje meje se pregledujejo na letni osnovi;
- kreditne ocene poslovnih bank, pri katerih ima Komisija račune, se pregledujejo vsaj enkrat na mesec, lahko pa tudi pogosteje, če in ko se pojavi potreba. Zaradi finančne krize so bili sprejeti ukrepi okrepitve spremljanja, ki so se izvajali v celem letu 2009.

7.3.2 Najemanje in dajanje posojil (makrofinančna pomoč, plačilnobilančna posojila in Euratom)

Izpostavljenost kreditnemu tveganju se najprej obvladuje s pridobitvijo državnih jamstev v primeru Euratoma, nato prek Jamstvenega sklada (makrofinančna pomoč in Euratom) ter nazadnje prek proračuna EU (plačilnobilančna posojila in, če drugi ukrepi ne zadostujejo, makrofinančna pomoč in Euratom). Zakonodaja o virih lastnih sredstev, ki je veljala leta 2009, je določala zgornjo mejo za sredstva iz naslova BND na 1,24 % BND držav članic in leta 2009 je bilo dejansko porabljenega 1,01 % za kritje odobritev plačil. To pomeni, da je na dan 31. decembra 2009 obstajala razpoložljiva razlika 0,23 % za kritje tega jamstva. Treba je opozoriti, da se z letom 2010 ta zgornja meja zmanjša na 1,23 %. Jamstveni sklad za zunanje ukrepe je bil ustanovljen leta 1994, da bi pokrival tveganja za zamude pri plačilih, povezanih z najetimi posojili, s katerimi se financirajo posojila državam zunaj Evropske unije. V vsakem primeru se izpostavljenost kreditnemu tveganju ublaži z možnostjo uporabe proračunskih sredstev EU, če dolжник ne bi zmožgel v celoti vrniti dolgovanih zneskov. V ta namen lahko EU zahteva sredstva od držav članic, da izpolni pravno obveznost EU do svojih posojilodajalcev.

Glavne upravičenke do teh podojil so Madžarska, Latvija in Romunija. Te države predstavljajo približno 54 %, 21 % in 18 % celotnega obsega posojil v tem zaporedju. Kar zadeva zakladniško poslovanje, je treba uporabljati smernice o izbiri nasprotnih strank. Tako lahko poslovna enota posluje le z upravičenimi bankami, ki imajo zadostne omejitve glede nasprotnih strank.

7.3.3 Jamstveni sklad

V skladu s Sporazumom med EU in EIB o upravljanju Jamstvenega sklada morajo imeti vse medbančne naložbe minimalno bonitetno oceno Moody's P-1 ali njej enakovredno. Na dan 31. decembra 2009 so bile vse naložbe (153 milijonov EUR) opravljene s takimi nasprotnimi strankami (leta 2008: 183 milijonov EUR). Na dan 31. decembra 2009 je Sklad opravil naložbo v štiri kratkoročne finančne instrumente in vse take naložbe (37 milijonov EUR) so bile opravljene z nasprotnimi strankami, ki imajo minimalno bonitetno oceno Moody's P-1 ali njej enakovredno. Vsi vrednostni papirji v portfelju za prodajo razpoložljivih naložb so skladni s smernicami za upravljanje.

7.3.4 *ESPJ v likvidaciji*

Izpostavljenost kreditnemu tveganju se obvladuje z redno analizo sposobnosti posojilojemalcev, da izpolnjujejo obveznosti glede plačevanja obresti in odplačevanja glavnice. Izpostavljenost kreditnemu tveganju se obvladuje tudi s pridobitvijo varščin ter državnih jamstev, jamstev podjetij in osebnih jamstev. Jamstva držav članic ali enakovrednih organov (npr. javnih ustanov) krijejo 52 % vseh neporavnanih posojil. Bankam je bilo dodeljenih 36 % neporavnanih posojil oziroma so zanje dale jamstva. Kar zadeva zakladniško poslovanje, je treba uporabljati smernice o izbiri nasprotnih strank. Poslovna enota lahko posluje le z bankami, ki imajo zadostne omejitve glede nasprotnih strank.

7.4 LIKVIDNOSTNO TVEGANJE

Likvidnostno tveganje je tveganje, ki izhaja iz težavnosti prodaje sredstva, na primer tveganje, da trgovanje z danim vrednostnim papirjem ali sredstvom na trgu ne bo dovolj hitro, da bi se preprečila izguba ali neizpolnitev obveznosti.

7.4.1 *Zakladniško poslovanje*

Proračunska načela EU zagotavljajo, da skupna denarna sredstva za dano leto vedno zadostujejo za izvedbo vseh plačil. Dejansko so skupni prispevki držav članic enaki znesku odobritev plačil za zadevno proračunsko leto. Države članice vsako leto plačajo prispevke v dvanajstih mesečnih obrokih, vendar na plačila deloma vplivajo sezonski dejavniki.

Zaradi zagotavljanja, da zakladniška sredstva vedno zadostujejo za kritje plačil, ki jih je treba izvesti v danem mesecu, so vzpostavljeni postopki za redno napovedovanje denarnih sredstev in pod nekaterimi pogoji je mogoče lastna sredstva vnaprej vpoklicati od držav članic, če je to potrebno.

Poleg navedenega pa v okviru dnevnega zakladniškega poslovanja Komisije avtomatska orodja za upravljanje denarnih sredstev zagotavljajo, da so na vseh bančnih računih Komisije dnevno na voljo zadostna likvidna sredstva.

7.4.2 *Najemanje in dajanje posojil (makrofinančna pomoč, plačilnobilančna posojila in Euratom)*

Likvidnostno tveganje, ki izhaja iz najetih posojil, se v glavnem izravna z danimi posojili z enakovrednimi pogoji („vzajemni“ posli). Za posojila v okviru makrofinančne pomoči in Euratoma služi Jamstveni sklad kot likvidnostna rezerva (ali varnostna mreža) pri neplačilu ali zamudah pri plačilu na strani posojilojemalcev. Za plačilnobilančna posojila je v Uredbi Sveta (ES) št. 431/2009 predviden postopek, ki daje dovolj časa za mobilizacijo sredstev iz proračuna EU.

7.4.3 *Jamstveni sklad*

Sklad se upravlja po načelu, da imajo sredstva zadostno stopnjo likvidnosti in možnost mobilizacije v zvezi z zadevnimi obveznostmi. Sklad mora ohranjati najmanj 100 milijonov EUR v portfelju z zapadlostjo v manj kot 12 mesecih, ki se bodo naložili v denarne instrumente. Te naložbe so na dan 31. decembra 2009 znašale skupaj 190 milijonov EUR. Poleg tega vsaj 20 % nominalne vrednosti sklada obsega denarne instrumente, obveznice s fiksno obrestno mero s preostalo zapadlostjo do največ enega leta in obveznice s spremenljivo obrestno mero. To razmerje je bilo na dan 31. decembra 2009 27-odstotno.

7.4.4 *ESPJ v likvidaciji*

Likvidnostno tveganje, ki izhaja iz najetih posojil, se v glavnem izravna z danimi posojili z enakovrednimi pogoji („vzajemni“ posli). Kar zadeva upravljanje sredstev in obveznosti ESPJ v likvidaciji, upravlja Komisija likvidnostne zahteve na podlagi napovedi izplačil, ki jo pridobi na podlagi posvetovanj s pristojnimi službami Komisije.

7.5 RAZKRITJA POŠTENE VREDNOSTI

7.5.1 Najemanje in dajanje posojil (makrofinančna pomoč, plačilnobilančna posojila in Euratom)

Začetno stanje:

Trzeba je opozoriti, da se zgoraj navedena dana posojila v skladu z računovodskim načelom EU št. 11 na začetku pripoznajo po nominalnem znesku. Če bi se namesto tega uporabljal računovodski standard za zasebni sektor MRS 39, bi se dana posojila na začetku pripoznala po njihovi pošteni vrednosti. Razlika med računovodskima obravnavama plačilnobilančnih posojil na dan njihove izdaje je prikazana v spodnji razpredelnici:

v mio. EUR

	Računovodsko pravilo EU št. 11	MRS 39 (poštena vrednost)	Razlika med računovodskima obravnavama
Vrednotenje plačilnobilančnih posojil ob izdaji leta 2009	7 200	6 649	551
Vrednotenje plačilnobilančnih posojil ob izdaji leta 2008	2 000	1 767	233

Razlogi za uporabo računovodske obravnave na podlagi računovodskega pravila EU št. 11 so:

- med danimi in najetimi posojili prihaja zaradi njihove narave „vzajemnih poslov“ do izravnalnih učinkov. Tako so učinkovite obresti za dano posojilo enake učinkoviti obrestni meri za najeta posojila, ki so z njimi povezana;
- razlika ob začetnem pripoznanju upošteva oportunitetne stroške, ki bi sicer nastali z alternativno naložbo na kapitalskem trgu. Ker EU ne sme vlagati denarja na kapitalskih trgih, se ta „možnost“ oportunitetnih stroškov ne uporablja in torej ne odraža ustrezno vsebine poslov.
- zgoraj prikazano razliko ob začetnem pripoznanju bi izravnali prihodki od obresti v naslednjih letih.

Trenutno stanje na dan 31.12.2009:

Ocenjena poštena vrednost se določi na naslednji način:

- za dana posojila: z uporabo modela diskontiranega denarnega toka, pri čemer se uporabijo krivulje donosnosti po posameznih državah, ki so prilagojene na preostanek obdobja do zapadlosti posojil;
- za najeta posojila: z uporabo modela diskontiranega denarnega toka, pri čemer se uporabijo krivulje donosnosti z oceno AAA, ki so prilagojene na preostanek obdobja do zapadlosti posojil;
- za posojila s spremenljivo obrestno mero se šteje, da se njihova poštena vrednost približuje njihovi nominalni vrednosti, saj se posojila vsakih 6 mesecev ponovno ocenijo po tržnih obrestnih merah.

V spodnji razpredelnici je prikazana ocenjena poštena vrednost ob koncu leta za posojila v okviru makrofinančne pomoči, plačilnobilančna posojila ter posojila Euratom s fiksno obrestno mero na način, ki omogoča primerjavo z ustrežno knjigovodsko vrednostjo v bilanci stanja:

v mio. EUR

	Dana posojila 31/12/2009	Dana posojila 31/12/2008	Najeta posojila 31/12/2009	Najeta posojila 31/12/2008
Poštena vrednost	8 785	1 863	9 626	2 118
Knjigovodska vrednost	9 416	2 091	9 416	2 091
Razlika	(631)	(228)	210	27

Na datum bilance stanja so plačilnobilančna posojila znašala 98,8 % teh najetih in danih posojil. V zgornji razpredelnici je upoštevano dejstvo, da je glede na kreditno oceno AAA, ki jo ima EU, in trenutno višje tržne obrestne mere od tistih, po katerih je EU najela posojila, poštena vrednost njenih najetih posojil večja od nominalnega zneska. Ker imajo Madžarska, Latvija in Romunija, ki so glavne prejemnice teh posojil, nižje ocene od AAA, je poštena vrednost danih posojil nižja od njihovega nominalnega zneska, kljub temu, da so tržne obrestne mere trenutno višje od tistih, ki jih je določila EU.

7.5.2 ESPJ v likvidaciji

Ocenjena poštena vrednost danih in najetih posojil se določi po modelu diskontiranega denarnega toka. Po tem modelu se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo z uporabo krivulj donosnosti z oceno AAA, ki so primerne za preostanek obdobja do zapadlosti posojil. Za ocenjeno pošteno vrednost posojil s spremenljivo obrestno mero se šteje, da se približuje njihovi knjigovodski vrednosti, saj se posojila vsake 3 ali 6 mesecev ponovno ocenijo po tržnih obrestnih merah. Ocenjene poštene vrednosti najetih in danih posojil s fiksno obrestno mero ni bilo mogoče pridobiti in razkriti, ker podatki, potrebni za izračun teh vrednosti, niso bili na voljo.

Za prodajo razpoložljivi vrednostni papirji so prikazani po pošteni vrednosti, kar je tržna vrednost, povečana za natečene obresti. Finančnih instrumentov, izmerjenih po pošteni vrednosti z uporabo metode vrednotenja, ki je ne podpirajo preverljive tržne cene ali obrestne mere, ni. Za nominalno vrednost poslovnih terjatev, zmanjšano za rezervacijo za oslabitev, in za nominalno vrednost poslovnih obveznosti se šteje, da se približujeta njunima poštenima vrednostma. Poštena vrednost denarnih sredstev in njihovih ustreznikov, vključno s tekočimi računi in kratkoročnimi depoziti (za manj kot tri mesece), je njihova knjigovodska vrednost.

8. RAZKRIVANJE POVEZANIH STRANK

8.1 POVEZANE STRANKE

Povezane stranke EU so njeni subjekti, ki so vključeni v konsolidacijo, in ključno vodstveno osebje teh subjektov (glej spodaj). Posli med temi subjekti potekajo kot del običajnega poslovanja EU in zato v skladu z računovodskimi pravili EU niso potrebne posebne zahteve po njihovem razkritju. Seznam subjektov, vključenih v konsolidacijo, je v pojasnilu 10.

8.2 UPRAVIČENOSTI KLJUČNEGA VODSTVENEGA OSEBJA

Za predstavitev podatkov v zvezi s posli povezanih strank, ki zadevajo ključno vodstveno osebje Evropske unije, so take osebe tukaj prikazane v okviru petih kategorij:

Kategorija 1: predsednik Sveta, predsednik Komisije in predsednik Sodišča

Kategorija 2: podpredsednik Komisije in visoki predstavnik Evropske unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ter drugi podpredsedniki Komisije

Kategorija 3: generalni sekretar Sveta, člani Komisije, sodniki in generalni pravobranilci Sodišča, predsednik in člani Splošnega sodišča, predsednik in člani Sodišča za uslužbence Evropske unije, evropski varuh človekovih pravic ter evropski nadzornik za varstvo podatkov

Kategorija 4: predsednik in člani Računskega sodišča

Kategorija 5: najvišji javni uslužbenci institucij in agencij

Povzetek njihovih upravičenosti je prikazan spodaj – dodatne informacije so na voljo v *Uradnem listu Evropske unije* ((ES) 187 8/8/1967, nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 202/2005 z dne 18.1.2005 ((ES) L 33 5.2.2005) in (ES) L 268 20.10.1977, nazadnje spremenjena z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1293/2004 z dne 30.4.2004 ((ES) L 243 15.7.2004)). Dodatne informacije so na voljo tudi v kadrovskih predpisih, objavljenih na spletni strani Evropa, ki so uradni dokument z opisom pravic in obveznosti vseh uradnikov EU. Ključno vodstveno osebje ni prejelo preferenčnih posojil od EU.

Finančne upravičenosti ključnega vodstva

v EUR

Upravičenost (na zaposlenega)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Osnovna plača (na mesec)	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	11 461,32 – 18 025,09
Dodatek za prebivanje/izselitveni dodatek	15 %	15 %	15 %	15 %	16 %
Družinski dodatki:					
gospodinjski dodatek (v % plače)	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31	2 % + 167,31
otroški dodatek	365,60	365,60	365,60	365,60	365,60
dodatek za predšolsko	89,31	89,31	89,31	89,31	89,31
izobraževanje ali	248,06	248,06	248,06	248,06	248,06
dodatek za šolanje zunaj kraja	496,12	496,12	496,12	496,12	496,12
Dodatek za predsedujoče sodnike	se ne uporablja	se ne uporablja	500 - 810,74	se ne uporablja	se ne uporablja
Dodatek za reprezentančne stroške	1 418,07	0 - 911,38	500 - 607,71	se ne uporablja	se ne uporablja
Letni potni stroški	se ne uporablja	se ne uporablja	se ne uporablja	se ne uporablja	da
Nakazila v države članice:					
dodatek za šolanje (*)	da	da	da	da	da
% plače (*)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% plače brez korekcijskega koeficienta	največ 25 %	največ 25 %	največ 25 %	največ 25 %	največ 25 %
Reprezentančni stroški	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	se ne uporablja	se ne uporablja
Začetek dela:					
stroški nastanitve	49 749,22	45 062,72 – 46 865,24	36 050,16 – 40 556,44	38 934,20 – 41 457,70	povrnjeno
družinski potni stroški	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno
stroški selitve	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno
Prenehanje dela:					
stroški selitve ob prenehanju zaposlitve	24 874,61	22 531,36 – 23 432,62	18 025,08 – 20 278,22	19 467,10 – 20 728,85	povrnjeno
družinski potni stroški	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno
stroški selitve	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno	povrnjeno
prehod (v % plače) (**)	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	40 % - 65 %	se ne uporablja
zdravstveno zavarovanje	krito	krito	krito	krito	izbirno
Pokojnina (v % plače, pred davki)	največ 70 %	največ 70 %	največ 70 %	največ 70 %	največ 70 %
Odbitki:					
davek Skupnosti	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %	8 % - 45 %
zdravstveno zavarovanje (v % plače)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
posebna dajatev na plačo	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %	4,64 %
odbitek za pokojnino	se ne uporablja	se ne uporablja	se ne uporablja	se ne uporablja	11,3 %
Število oseb na dan 31.12.2009	3	7	91	27	81

(*) s korekcijskim koeficientom

(**) se plačuje prva 3 leta po odhodu

9. DOGODKI PO DATUMU BILANCE STANJA

Do dne sprejetja tega zaključnega računa računovodja Komisije razen informacij, ki so opisane v nadaljevanju, ni opazil nobenih drugih pomembnih zadev, ki bi jih bilo treba ločeno razkriti v okviru tega oddelka, niti mu take zadeve niso bile sporočene. Zaključni račun in z njim povezana pojasnila so bili pripravljene na podlagi najnovejših razpoložljivih informacij in to je upoštevano v predstavljenih informacijah.

Evropski mehanizem za finančno stabilizacijo (EFSM)

Svet je 11. maja 2010 sprejel Uredbo o vzpostavitvi Evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo, da bi se ohranila finančna stabilnost v Evropi (Uredba Sveta (EU) št. 407/2010). Mehanizem temelji na členu 122(2) Pogodbe in omogoča odobritev finančne pomoči državi članici, ki je v težavah ali ji zaradi izjemnih okoliščin, nad katerimi nima nikakršnega nadzora, resno grozijo hude težave. Pomoč je lahko v obliki posojila ali kreditne linije, za katero jamči proračun EU. Komisija v primeru aktivacije mehanizma najame posojila na kapitalskih trgih ali pri finančnih institucijah v imenu EU in nato ta sredstva posodi upravičeni državi članici. S sklepi Sveta za ekonomske in finančne zadeve je bil ta mehanizem omejen na 60 milijard EUR. Evropski mehanizem za finančno stabilizacijo je bil vzpostavljen poleg že obstoječega plačilnobilančnega instrumenta, ki zagotavlja finančno pomoč državam članicam, ki niso del euroobmočja.

Čeprav to ne vpliva na računovodstvo ali na proračun EU, je vredno omeniti, da so države članice euroobmočja in druge sodelujoče države članice vzpostavile podoben paket finančne pomoči, tj. evropski instrument za finančno stabilnost. Ta potencialna pomoč državam članicam euroobmočja bi se zagotavljala prek posebnega namenskega podjetja in sodelujoče države članice dajejo jamstva do vrednosti 440 milijard EUR za to podjetje. Ta instrument se izteče junija 2013.

Poleg prej navedenega in brez vpliva na računovodstvo ali proračun EU bo v zgornjih ukrepih sodeloval tudi Mednarodni denarni sklad, s čimer naj bi se zagotovilo dodatnih 250 milijard EUR možne pomoči.

10. SUBJEKTI, KI SO VKLJUČENI V KONSOLIDACIJO

A. NADZOROVANI SUBJEKTI

1. Institucije in posvetovalni organi

Odbor regij

Svet Evropske unije

Sodišče Evropske unije

Evropska komisija

Evropsko računsko sodišče

Evropski nadzornik za varstvo podatkov

Evropski ekonomsko-socialni odbor

Evropski varuh človekovih pravic

Evropski parlament

2. Agencije EU

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

Evropska agencija za varnost v letalstvu

Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni

Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja

Evropska agencija za okolje
Evropska agencija za varnost hrane
Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer
Evropska agencija za pomorsko varnost
Evropska agencija za zdravila
Evropska agencija za kemikalije
Fuzija za energijo (Evropsko skupno podjetje za ITER in razvoj fuzijske energije)
Eurojust ⁽¹⁾
Agencija Evropske unije za temeljne pravice
Evropska agencija za varnost omrežij in informacij
Evropska fundacija za usposabljanje
Evropska agencija za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah držav članic Evropske unije
Prevajalski center za organe Evropske unije
Nadzorni organ za evropski GNSS
Urad za usklajevanje na notranjem trgu (znamke in modeli)
Evropska železniška agencija
Urad Skupnosti za rastlinske sorte
Agencija Skupnosti za nadzor ribištva
Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami
Evropska policijska akademija (CEPOL) ⁽¹⁾
Izvajalska agencija za konkurenčnost in inovativnost
Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo
Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta ⁽²⁾
Izvajalska agencija za zdravje in potrošnike
Izvajalska agencija za vseevropsko prometno omrežje
Izvajalska agencija za raziskave ⁽²⁾

3. *Drugi nadzorovani subjekti*

Evropska skupnost za premog in jeklo (v likvidaciji)

B. PRIDRUŽENI SUBJEKTI

Evropski investicijski sklad
Skupno podjetje Čisto nebo ⁽²⁾
Skupno podjetje ARTEMIS ⁽²⁾

C. SKUPNA PODJETJA

Mednarodna organizacija za fuzijsko energijo ITER
Skupno podjetje SESAR
Skupno podjetje Galileo v likvidaciji
Skupno podjetje IMI ⁽²⁾

⁽¹⁾ Decentraliziran organ EU, ki spada v nekdanji steber „policijskega in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah“.

⁽²⁾ Leta 2009 prvič vključeni v konsolidacijo.

11. SUBJEKTI, KI NISO VKLJUČENI V KONSOLIDACIJO

Čeprav EU upravlja sredstva spodaj omenjenih subjektov, ti ne izpolnjujejo pogojev za konsolidacijo in zato niso vključeni v zaključni račun Evropske unije.

11.1 EVROPSKI RAZVOJNI SKLAD (ERS)

Evropski razvojni sklad (ERS) je glavni instrument zagotavljanja pomoči Evropske unije za razvojno sodelovanje afriškim, karibskim in pacifiškim državam (države AKP) ter čezmorskim državam in ozemljem (ČDO). Ustanovitev Sklada je bila predvidena že z Rimsko pogodbo iz leta 1957, in sicer za zagotavljanje tehnične in finančne podpore, sprva namenjene le afriškim državam, katerimi so nekatere države članice povezovale zgodovinske vezi.

ERS se ne financira iz proračuna Evropske unije, ampak z neposrednimi prispevki držav članic, ki so dogovorjeni na pogajanjih na medvladni ravni. Sredstva ERS upravljata Komisija in EIB. Vsak ERS je sklenjen za približno pet let. Od sklenitve prve konvencije o partnerstvu leta 1964 so programski cikli ERS na splošno sledili ciklu sporazumov oziroma konvencij o partnerstvu.

ERS ureja posebna finančna uredba (UL L 78, 19.3.2008), ki predvideva predložitev posebnih računovodskih izkazov, ločeno od računovodskih izkazov EU. Zunanji nadzor nad zaključnim računom in upravljanjem sredstev ERS izvajata Računsko sodišče in Parlament. V informativne namene sta prikazani bilanca stanja in izkaz poslovnega izida 8., 9. in 10. ERS:

Bilanca stanja – 8., 9. in 10. ERS

	<i>v mio. EUR</i>	
	31.12.2009	31.12.2008
DOLGOROČNA SREDSTVA	196	269
KRATKOROČNA SREDSTVA	1 389	957
Sredstva skupaj	1 585	1 226
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	(860)	(709)
Obveznosti skupaj	(860)	(709)
ČISTA SREDSTVA	725	517
SREDSTVA IN REZERVE		
Vpoklicani kapital Sklada	20 381	17 079
Druge rezerve	2 252	2 252
Rezultati, preneseni iz prejšnjih let	(18 814)	(15 784)
Rezultat za zadevno leto	(3 094)	(3 030)
Čista sredstva	725	517

Izkaz poslovnega izida – 8., 9. in 10. ERS

	<i>v mio. EUR</i>	
	2009	2008
PRIHODKI IZ POSLOVANJA	49	23
ODHODKI IZ POSLOVANJA	(3 192)	(3 066)
PRIMANJKLJAJ IZ POSLOVANJA	(3 143)	(3 043)

	<i>v mio. EUR</i>	
	2009	2008
FINANCIRANJE	49	13
REZULTAT ZA ZADEVNO LETO	(3 094)	(3 030)

11.2 SISTEM ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Sistem zdravstvenega zavarovanja je sistem, ki zagotavlja zdravstveno zavarovanje za osebe različnih organov Evropske unije. Sredstva tega sistema so lastno premoženje sistema in jih Evropska unija ne nadzoruje, čeprav finančna sredstva sistema upravlja Komisija. Sistem se financira s prispevki članov sistema (osebje) in delodajalcev (institucije/agencije/organi). Vsi presežki ostanejo znotraj sistema.

Sistem sestavljajo štiri ločeni sistemi – glavni sistem, ki krije osebe institucij in agencij Evropske unije, ter trije manjši sistemi, ki krijejo osebe Evropske univerze v Firencah, osebe evropskih šol in osebe zunaj EU, kot je na primer osebe v delegacijah EU. Na dan 31. decembra 2009 so skupna sredstva sistema znašala 297 milijonov EUR (leta 2008: 288 milijonov EUR).

11.3 JAMSTVENI SKLAD ZA UDELEŽENCE

Nekateri zneski predhodnega financiranja, ki so bili plačani v okviru sedmega okvirnega programa za raziskave in tehnološki razvoj (7 OP), se krijejo iz Jamstvenega sklada za udeležence. Navedeni sklad je instrument vzajemne koristi in je bil vzpostavljen za kritje finančnih tveganj, ki jih imajo EU in udeleženci pri izvajanju posrednih ukrepov 7 OP, njegov kapital in obresti pa pomenijo jamstvo za dobro izvedbo ukrepov. Vsi udeleženci posrednih ukrepov v obliki subvencije prispevajo 5 % celotnega prispevka EU h kapitalu Jamstvenega sklada za udeležence za čas trajanja ukrepa. Udeleženci so kot taki lastniki Jamstvenega sklada za udeležence in EU (ki jo zastopa Komisija) deluje zgolj kot njihova pooblaščenka. Sredstva Jamstvenega sklada za udeležence so na dan 31. decembra 2009 znašala skupaj 580 milijonov EUR (leta 2008: 283 milijonov EUR). So lastno premoženje Sklada in jih Evropska unija ne nadzoruje, četudi finančna sredstva Sklada upravlja Komisija.

DEL II

KONSOLIDIRANA POROČILA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA EVROPSKE UNIJE IN POJASNILA

KAZALO

	<i>Stran</i>
A. Konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna	
1. Realizacija proračuna	96
2. Primerjava proračunskih napovedi in dejanskih zneskov	96
Prihodki:	
3. Konsolidirani povzetek izvrševanja proračunskih prihodkov	99
Odhodki:	
4. Razčlenitev in spremembe odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil po razdelkih finančnega okvira	100
5. Izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti po razdelkih finančnega okvira	101
6. Izvrševanje odobritev plačil po razdelkih finančnega okvira	101
7. Gibanje neporavnanih obveznosti po razdelkih finančnega okvira	102
8. Razčlenitev neporavnanih obveznosti po letih nastanka in po razdelkih finančnega okvira	103
9. Razčlenitev in spremembe odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil po področjih	103
10. Izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti po področjih	105
11. Izvrševanje odobritev plačil po področjih	107
12. Gibanje neporavnanih obveznosti po področjih	109
13. Razčlenitev neporavnanih obveznosti po letih nastanka in po področjih	111
Institucije:	
14. Konsolidirani povzetek izvrševanja proračunskih prihodkov po institucijah	112
15. Izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil po institucijah	113
Agencije:	
16. Prihodki agencij; proračunske napovedi, upravičenosti in prejeti zneski	115
17. Odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil po agencijah	116
18. Realizacija proračuna, vključno z agencijami	117
B. Pojasnila h konsolidiranim poročilom o izvrševanju proračuna	
1. Proračunska načela, struktura in odobritve	118
2. Pojasnila k poročilom o izvrševanju proračuna	121

ODDELEK A: KONSOLIDIRANA POROČILA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA ⁽¹⁾

REZULTAT IZVRŠEVANJA PRORAČUNA

1: Realizacija proračuna za leto 2009

v mio. EUR

	Skupaj 2009	Skupaj 2008
Prihodki za zadevno proračunsko leto	117 626	121 584
Plačila na podlagi odobritev za tekoče leto	(116 579)	(115 550)
Odobritve plačil, prenesene v leto N+1	(1 759)	(3 914)
Zapadle neporabljene odobritve plačil, prenesene iz leta N-1	2 791	188
Tečajne razlike za zadevno leto	185	(498)
Realizacija proračuna ⁽¹⁾	2 264	1 810

⁽¹⁾ Od tega znašajo zneski Efte skupaj 11 milijonov EUR v letu 2009 in 14 milijonov EUR v letu 2008.

Proračunski presežek Evropskih skupnosti se vrne državam članicam v naslednjem letu kot odbitek od njihovih obveznosti za navedeno leto.

2. Primerjava proračunskih napovedi in dejanskih zneskov prihodki prihodki

v mio. EUR

Naslov	Prvotni proračun	Končni proračun	Ugotovljene upravičenosti	Prihodki	Razlika končno-dejansko	Prejemki kot % proračuna	Nepravilno
	1	2	3	4	5=2-4	6=4/2	7=3-4
1. Lastna sredstva	114 736	110 238	110 462	110 373	- 135	100,12 %	89
3. Presežki, neporabljena sredstva in popravki	0	410	330	330	80	80,56 %	0
4. Prihodki iz naslova zaposlenih v institucijah in drugih organih Skupnosti	1 120	1 120	1 033	1 025	94	91,59 %	7
5. Prihodki iz upravnega poslovanja institucij	77	85	436	335	- 250	394,05 %	101
6. Prispevki in nadomestila v zvezi s sporazumi in programi Skupnosti	10	368	4 834	4 559	- 4 191	1 238,97 %	275
7. Zamudne obresti in globe	123	757	12 774	933	- 176	123,25 %	11 841
8. Najemanje in dajanje posojil	0	0	80	4	- 4	—	76
9. Razni prihodki	30	58	85	66	- 8	114,11 %	19
Skupaj	116 096	113 035	130 032	117 626	- 4 590	104,06 %	12 407

⁽¹⁾ Zaradi zaokroževanja na milijon evrov lahko nastane vtis, da se nekateri finančni podatki v teh proračunskih razpredelnicah ne izidejo.

Odhodki – po razdelkih finančnega okvira

v mio. EUR

Razdelek finančnega okvira	Prvotni proračun	Končni proračun ⁽¹⁾	izvedena plačila	Razlika končno-dejansko	%	prenesene odobritve	Odobritve, ki zapadejo
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
1. Trajnostna rast	46 000	47 520	44 684	2 837	94,03 %	2 381	456
2. Ohranjanje in upravljanje naravnih virov	52 566	57 107	55 877	1 230	97,85 %	986	244
3. Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica	1 296	2 174	1 993	181	91,66 %	75	106
4. EU kot globalni akter	8 324	8 804	7 983	821	90,67 %	220	601
5. Uprava	7 701	8 754	7 615	1 139	86,99 %	857	281
6. Nadomestila	209	209	209	0	100,00 %	0	0
Skupaj	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

(1) vključno s prenesenimi odobritvami plačil in namenskimi prejemki

Odhodki – po področjih

v mio. EUR

Področje	Prvotni proračun	Končni proračun ⁽¹⁾	Izvedena plačila	Razlika končno-dejansko	V %	Prenesene odobritve	Odobritve, ki zapadejo
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
01 Gospodarske in finančne zadeve	487	345	327	18	94,82 %	14	4
02 Podjetništvo	601	705	558	147	79,21 %	89	58
03 Konkurenca	90	107	95	12	88,32 %	10	2
04 Zaposlovanje in socialne zadeve	11 203	9 929	8 906	1 023	89,70 %	755	268
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	51 478	56 413	55 209	1 204	97,87 %	954	249
06 Energetika in promet	2 481	2 480	2 253	227	90,84 %	177	51
07 Okolje	496	409	356	52	87,17 %	30	22
08 Raziskave	4 960	5 644	4 826	818	85,50 %	789	30
09 Informacijska družba in mediji	1 356	1 552	1 375	177	88,58 %	173	5
10 Neposredne raziskave	366	735	411	324	55,87 %	314	10
11 Ribištvo in pomorske zadeve	927	715	592	122	82,87 %	19	103
12 Notranji trg	66	76	66	10	86,89 %	7	3
13 Regionalna politika	24 570	26 793	26 740	53	99,80 %	15	38
14 Obdavčenje in carinska unija	106	131	120	11	91,54 %	9	3
15 Izobraževanje in kultura	1 363	1 654	1 495	159	90,38 %	153	6
16 Komuniciranje	211	229	204	25	89,22 %	16	8

v mio. EUR

Področje	Prvotni proračun	Končni proračun ⁽¹⁾	Izvedena plačila	Razlika končno-dejansko	V %	Prenesene odobritve	Odobritve, ki zapadejo
	1	2	3	4=2-3	5=3/2	6	7=2-3-6
17 Zdravje in varstvo potrošnikov	582	632	526	106	83,25 %	35	71
18 Območje svobode, varnosti in pravice	678	830	744	86	89,64 %	16	70
19 Zunanji odnosi	3 579	3 805	3 673	131	96,55 %	72	59
20 Trgovina	79	88	77	10	88,09 %	8	3
21 Razvoj in odnosi z državami AKP	1 680	1 872	1 698	174	90,68 %	138	37
22 Širitev	1 661	1 437	1 308	128	91,08 %	18	110
23 Humanitarna pomoč	797	859	800	59	93,13 %	47	12
24 Boj proti goljufijam	74	80	71	9	88,65 %	7	2
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	188	212	185	27	87,27 %	20	7
26 Upravna služba Komisije	986	1 226	1 034	192	84,34 %	164	28
27 Proračun	278	285	271	14	95,19 %	12	1
28 Revizija	11	12	10	1	90,05 %	1	0
29 Statistika	101	138	120	18	87,27 %	15	3
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	1 160	1 136	1 117	19	98,36 %	0	19
31 Jezikovne službe	389	479	422	58	87,91 %	53	5
40 Rezerve	244	229	0	229	0,00 %	0	229
90 Druge institucije	2 848	3 334	2 771	563	83,12 %	392	171
Skupaj	116 096	124 569	118 361	6 208	95,02 %	4 519	1 688

⁽¹⁾ Vključno s prenesenimi odobritvami plačil in namenskimi prejemki.

3. Povzetek izvrševanja proračunskih prihodkov za leto 2009

v mio. EUR

Naslov	Odobritve prihodkov		Ugotovljene upravičenosti			Prihodki			Prejemki kot % proračuna	Neporavnano
	začetne	končne	tekoče leto	prenesene odobritve	skupaj	od upravičenosti za tekoče leto	od prenesenih upravičenosti	skupaj		
1. Lastna sredstva	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89
3. Presežki, neporabljeni sredstva in popravki	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0
4. Prihodki iz naslova zaposlenih v institucijah in drugih organih Skupnosti	1 120	1 120	1 026	7	1 033	1 020	6	1 025	91,59 %	7
5. Prihodki iz upravnega poslovanja institucij	77	85	345	90	436	309	26	335	394,05 %	101
6. Prispevki in nadomestila v zvezi s sporazumi in programi Skupnosti	10	368	4 430	404	4 834	4 277	282	4 559	1 238,97 %	275
7. Zamudne obresti in globe	123	757	2 836	9 938	12 774	193	740	933	123,25 %	11 841
8. Najemanje in dajanje posojil	0	0	53	27	80	1	3	4		76
9. Razni prihodki	30	58	53	32	85	47	20	66	114,11 %	19
Skupaj	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

Podrobni podatki za naslov 1: Lastna sredstva

Poglavje	Odobritve prihodkov		Ugotovljene upravičenosti			Prihodki			Prejemki kot % proračuna	Neporavnano
	začetne	končne	tekoče leto	prenesene odobritve	skupaj	od upravičenosti za tekoče leto	od prenesenih upravičenosti	skupaj		
10. Kmetijske dajatve	1 404	0	- 350	350	0	- 350	350	0	—	0
11. Prelevmani na sladkor	147	139	104	28	132	104	28	132	94,40 %	0
12. Carine	17 656	14 441	13 505	980	14 485	13 499	897	14 397	99,69 %	89
13. DDV	19 616	13 668	13 743	0	13 743	13 743	0	13 743	100,54 %	0
14. BND	75 914	81 989	82 413	0	82 413	82 413	0	82 413	100,52 %	0
15. Popravek proračunskih neravnovesij	0	0	- 315	0	- 315	- 315	0	- 315	—	0
16. Zmanjšanje prispevka iz naslova BND za NL in SW	0	0	4	0	4	4	0	4	—	0
Skupaj	114 736	110 238	109 103	1 358	110 462	109 098	1 275	110 373	100,12 %	89

Podrobni podatki za naslov 3: Presežki, neporabljena sredstva in popravki

Poglavje	Odobritve prihodkov		Ugotovljene upravičenosti			Prihodki			Prejemki kot % proračuna	Neporavnano
	začetne	končne	tekoče leto	prenesene odobritve	skupaj	od upravičenosti za tekoče leto	od prenesenih upravičenosti	skupaj		
30. Presežek iz prejšnjega leta	0	1 796	1 796	0	1 796	1 796	0	1 796	100,00 %	0
31. Saldi DDV	0	- 954	- 946	0	- 946	- 946	0	- 946	99,17 %	0
32. Saldi BND	0	- 432	- 431	0	- 431	- 431	0	- 431	99,70 %	0
34. Popravek za neudeležbo na področju PNZ	0	0	6	0	6	6	0	6	—	0
35. Popravek za Združeno kraljestvo – popravki	0	0	- 6	0	- 6	- 6	0	- 6	—	0
37. Popravki lastnih sredstev Sklep 2007/436/ES	0	0	- 89	0	- 89	- 89	0	- 89	—	0
Skupaj	0	410	330	0	330	330	0	330	80,56 %	0

4. Razčlenitev in spremembe odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil po razdelkih finančnega okvira

v mio. EUR

razdelek finančnega okvira	Odobritve za prevzem obveznosti						Odobritve plačil					
	sprejete odobritve	spremembe (prerazporeditve in SP)	prenesene odobritve	namenski prejemki	dodatne odobritve skupaj	vse odobritve skupaj	sprejete odobritve	spremembe (prerazporeditve in SP)	prenesene odobritve	namenski prejemki	dodatne odobritve skupaj	vse odobritve skupaj
	1	2	3	4	5=3+4	6=1+2+5	7	8	9	10	11=9+10	12=7+8+11
1 Trajnostna rast	60 196	2 003	19	1 705	1 724	63 923	46 000	- 795	176	2 139	2 315	47 520
2 Ohranjanje in upravljanje naravnih virov	56 121	585	0	6 011	6 012	62 718	52 566	- 2 290	829	6 002	6 831	57 107
3 Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica	1 515	617	83	113	196	2 328	1 296	725	23	131	153	2 174
4 EU kot globalni akter	8 104	0	271	339	610	8 714	8 324	- 224	378	326	704	8 804
5 Uprava	7 701	- 100	8	416	424	8 025	7 701	- 101	725	429	1 154	8 754
6 Nadomestila	209	0	0	0	0	209	209	0	0	0	0	209
Skupaj	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	- 2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

5. Izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti po razdelkih finančnega okvira

v mio. EUR

Razdelek finančnega okvira	Odobritve za prevzem obveznosti obveznosti	Prevzete obveznosti					Odobritve, prenesene v leto 2010				Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	iz namenskih prejemkov	skupaj	v %	namenski prejemki	prenosi na podlagi sklepa	skupaj	v %	iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10=9/1	11	12	13	14=11+12+13
1 Trajnostna rast	63 923	61 630	19	796	62 444	97,69 %	908	64	972	1,52 %	505	0	1	507	0,79 %
2 Ohranjanje in upravljanje naravnih virov	62 718	56 413	0	5 072	61 484	98,03 %	940	253	1 193	1,90 %	41	0	0	41	0,07 %
3 Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica	2 328	2 118	83	63	2 264	97,27 %	50	0	50	2,15 %	14	0	0	14	0,59 %
4 EU kot globalni akter	8 714	8 038	271	173	8 481	97,34 %	166	0	166	1,91 %	66	0	0	66	0,76 %
5 Uprava	8 025	7 398	8	255	7 662	95,48 %	161	11	172	2,14 %	191	0	0	191	2,38 %
6 Nadomestila	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Skupaj	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

6. Izvrševanje odobritev plačil po razdelkih finančnega okvira

v mio. EUR

Razdelek finančnega okvira	Odobritve plačil	Izvedena plačila					Odobritve, prenesene v leto 2010					Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	iz namenskih prejemkov	Skupaj	v %	samodejni prenos	prenosi na podlagi sklepa	namenski prejemki	skupaj	v %	iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14
1 Trajnostna rast	47 520	43 866	133	684	44 684	94,03 %	129	808	1 443	2 381	5,01 %	401	43	12	456	0,96 %
2 Ohranjanje in upravljanje naravnih virov	57 107	50 026	773	5 078	55 877	97,85 %	47	15	924	986	1,73 %	188	56	0	244	0,43 %

Razdelek finančnega okvira	Odobritve plačil	Izvedena plačila					Odobritve, prenesene v leto 2010					Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	iz namenskih prejemkov	Skupaj	v %	samodejni prenos	prenosi na podlagi sklepa	namenski prejemki	skupaj	v %	iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9	10=7+8+9	11=10/1	12	13	14	15=12+13+14
3 Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica	2 174	1 915	15	63	1 993	91,66 %	7	2	67	75	3,46 %	98	7	1	106	4,88 %
4 EU kot globalni akter	8 804	7 564	224	195	7 983	90,67 %	43	46	131	220	2,50 %	447	154	0	601	6,83 %
5 Uprava	8 754	6 745	637	233	7 615	86,99 %	651	11	196	857	9,79 %	193	88	0	281	3,21 %
6 Nadomestila	209	209	0	0	209	100,00 %	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %
Skupaj	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

7. Gibanje nepravilnih obveznosti po razdelkih finančnega okvira

Razdelek finančnega okvira	Nepravilne obveznosti ob koncu prejšnjega leta				Obveznosti za zadevno leto				nepravilne obveznosti ob koncu leta skupaj
	obveznosti, prenesene iz prejšnjih let	spustitev prevzetih obveznosti/revalorizacija/zapadle obveznosti	plačila	nepravilne obveznosti ob koncu leta	prevzete obveznosti v letu	plačila	zapadle obveznosti, ki jih ni mogoče prenesti	nepravilne obveznosti ob koncu leta	
1 Trajnostna rast	119 797	- 647	- 39 892	79 259	62 444	- 4 792	- 10	57 642	136 901
2 Ohranjanje in upravljanje naravnih virov	14 123	- 189	- 7 370	6 564	61 484	- 48 507	- 0	12 977	19 541
3 Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica	1 535	- 144	- 560	830	2 264	- 1 433	0	832	1 662
4 EU kot globalni akter	18 840	- 876	- 5 455	12 509	8 481	- 2 528	- 1	5 953	18 462
5 Uprava	750	- 90	- 646	15	7 662	- 6 970	- 1	692	706
6 Nadomestila	0	0	0	0	209	- 209	0	0	0
Skupaj	155 045	- 1 946	- 53 923	99 177	142 545	- 64 438	- 12	78 095	177 272

8. Razčlenitev neporavnanih obveznosti po letih nastanka obveznosti in po razdelkih finančnega okvira

v mio. EUR

Razdelek finančnega okvira	< 2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Skupaj
1 Trajnostna rast	626	624	1 268	2 814	18 348	11 584	43 995	57 642	136 901
2 Ohranjanje in upravljanje naravnih virov	73	23	27	98	1 912	167	4 264	12 977	19 541
3 Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica	18	15	36	45	86	257	373	832	1 662
4 EU kot globalni akter	991	431	711	1 020	2 632	2 455	4 270	5 953	18 462
5 Uprava	0	0	0	0	0	1	14	692	706
Skupaj	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

9. Razčlenitev in spremembe odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil po področjih

v mio. EUR

Področje	Odobritve za prevzem obveznosti						Odobritve plačil					
	sprejete odobritve	spremembe (prerazporeditve/SP)	prenesene odobritve	namenski prejemki	dodatne odobritve skupaj	vse odobritve skupaj	sprejete odobritve	spremembe (prerazporeditve/SP)	prenesene odobritve	namenski prejemki	dodatne odobritve skupaj	vse odobritve skupaj
	1	1	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
01 Gospodarske in finančne zadeve	442	- 17	0	20	20	445	487	- 179	16	21	37	345
02 Podjetništvo	663	- 2	0	96	96	757	601	- 22	20	105	125	705
03 Konkurenca	90	- 0	0	4	4	94	90	- 0	13	4	17	107
04 Zaposlovanje in socialne zadeve	11 188	51	2	14	16	11 255	11 203	- 1 305	18	13	31	9 929
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	54 682	586	0	5 993	5 993	61 260	51 478	- 2 030	972	5 993	6 964	56 413
06 Energetika in promet	2 740	1 998	1	120	121	4 859	2 481	- 171	21	150	171	2 480
07 Okolje	483	- 23	0	27	27	488	496	- 126	20	19	39	409
08 Raziskave	4 665	70	0	654	654	5 388	4 960	- 411	46	1 049	1 095	5 644
09 Informacijska družba in mediji	1 512	- 71	0	168	168	1 609	1 356	- 71	16	252	267	1 552
10 Neposredne raziskave	371	0	0	424	424	795	366	- 5	38	337	374	735
11 Ribištvo in pomorske zadeve	1 014	- 35	0	6	6	985	927	- 222	4	6	10	715
12 Notranji trg	66	- 0	0	2	2	68	66	- 0	7	2	10	76

Področje	Odobritve za prevzem obveznosti						Odobritve plačil					
	sprejete odobritve	spremembe (prerazporeditve/SP)	prenesene odobritve	namenski prejemki	dodatne odobritve skupaj	vse odobritve skupaj	sprejete odobritve	spremembe (prerazporeditve/SP)	prenesene odobritve	namenski prejemki	dodatne odobritve skupaj	vse odobritve skupaj
	1	1	3	4	5 = 3 + 4	6 = 1 + 2 + 5	7	8	9	10	11 = 9 + 10	12 = 7 + 8 + 11
13 Regionalna politika	37 901	629	24	6	30	38 560	24 570	2 027	192	3	195	26 793
14 Obdavčenje in carinska unija	131	-1	0	3	3	134	106	13	9	3	12	131
15 Izobraževanje in kultura	1 401	-2	0	292	292	1 691	1 363	-38	17	312	328	1 654
16 Komuniciranje	214	-0	0	4	4	217	211	-3	17	3	20	229
17 Zdravje in varstvo potrošnikov	624	49	0	22	22	695	582	-1	30	22	52	632
18 Območje svobode, varnosti in pravice	924	1	75	31	107	1 032	678	110	14	28	43	830
19 Zunanji odnosi	4 072	-12	0	107	107	4 168	3 579	91	50	84	134	3 805
20 Trgovina	80	-2	0	2	2	81	79	1	6	2	9	88
21 Razvoj in odnosi z državami AKP	1 894	93	265	178	443	2 430	1 680	-21	32	180	213	1 872
22 Širitev	1 081	0	6	45	51	1 132	1 661	-296	16	56	72	1 437
23 Humanitarna pomoč	797	110	0	8	8	915	797	49	6	7	13	859
24 Boj proti goljufijam	78	0	0	0	0	78	74	0	6	0	6	80
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	188	-2	0	8	8	194	188	-2	18	8	25	212
26 Upravna služba Komisije	981	12	0	99	99	1 093	986	13	126	101	227	1 226
27 Proračun	278	-9	0	5	5	274	278	-9	10	5	16	285
28 Revizija	11	-0	0	1	1	11	11	-0	1	1	1	12
29 Statistika	133	-1	0	11	11	143	101	14	7	16	23	138
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	1 160	-24	0	0	0	1 136	1 160	-24	0	0	0	1 136
31 Jezikovne službe	389	-10	0	77	77	456	389	-10	24	77	101	479
40 Rezerve	744	-241	0	0	0	503	244	-15	0	0	0	229
90 Druge institucije	2 848	-43	8	156	164	2 970	2 848	-43	361	167	528	3 334
Skupaj	133 846	3 105	381	8 585	8 966	145 917	116 096	-2 686	2 132	9 026	11 158	124 569

10. Izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti po področjih

v mio. EUR

Področje	Odobrene odobritve za prevzem obveznosti	Prevzete obveznosti					Odobritve, prenesene v leto 2010				Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadavno leto	iz prenosov	namenski prejemki	skupaj	v %	namenski prejemki	prenosi na podlagi sklepa	skupaj	v %	iz odobritev za zad. leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	= 11 + 12 + 13
01 Gospodarske in finančne zadeve	445	421	0	19	440	98,90 %	2	0	2	0,35 %	3	0	0	3	0,76 %
02 Podjetništvo	757	657	0	41	698	92,12 %	55	0	55	7,32 %	4	0	0	4	0,56 %
03 Konkurenca	94	90	0	2	92	97,29 %	2	0	2	1,96 %	1	0	0	1	0,75 %
04 Zaposlovanje in socialne zadeve	11 255	11 186	2	8	11 196	99,47 %	6	40	46	0,41 %	13	0	0	13	0,12 %
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	61 260	54 989	0	5 065	60 054	98,03 %	928	252	1 180	1,93 %	26	0	0	26	0,04 %
06 Energetika in promet	4 859	4 727	1	76	4 803	98,86 %	44	0	44	0,91 %	11	0	0	12	0,24 %
07 Okolje	488	451	0	9	460	94,25 %	19	0	19	3,83 %	9	0	0	9	1,92 %
08 Raziskave	5 388	4 732	0	352	5 084	94,35 %	301	0	301	5,59 %	3	0	0	3	0,06 %
09 Informacijska družba in mediji	1 609	1 440	0	115	1 556	96,68 %	52	0	52	3,25 %	1	0	0	1	0,07 %
10 Neposredne raziskave	795	365	0	67	433	54,39 %	357	4	361	45,37 %	2	0	0	2	0,24 %
11 Ribištvo in pomorske zadeve	985	974	0	2	976	99,07 %	4	1	4	0,45 %	5	0	0	5	0,48 %
12 Notranji trg	68	65	0	1	66	96,60 %	1	0	1	1,62 %	1	0	0	1	1,78 %
13 Regionalna politika	38 560	38 495	24	5	38 523	99,90 %	2	20	22	0,06 %	15	0	0	15	0,04 %
14 Obdavčenje in carinska unija	134	125	0	1	126	94,45 %	2	0	2	1,22 %	6	0	0	6	4,33 %
15 Izobraževanje in kultura	1 691	1 397	0	169	1 566	92,61 %	123	0	124	7,30 %	1	0	0	1	0,08 %
16 Komuniciranje	217	212	0	2	214	98,32 %	1	0	1	0,64 %	2	0	0	2	1,04 %
17 Zdravje in varstvo potrošnikov	695	665	0	11	675	97,17 %	11	0	11	1,59 %	9	0	0	9	1,24 %
18 Območje svobode, varnosti in pravice	1 032	916	75	17	1 008	97,67 %	15	0	15	1,42 %	9	0	0	9	0,91 %

Področje	Odobrene odobritve za prevzem obveznosti	Prevzete obveznosti					Odobritve, prenesene v leto 2010				Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	namenski prejemki	skupaj	v %	namenski prejemki	prenosi na podlagi sklepa	skupaj	v %	iz odobritev za zad. leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	= 11 + 12 + 13
19 Zunanji odnosi	4 168	4 052	0	53	4 105	98,51 %	54	0	54	1,29 %	8	0	0	8	0,20 %
20 Trgovina	81	76	0	1	78	96,18 %	1	0	1	1,63 %	2	0	0	2	2,20 %
21 Razvoj in odnosi z državami AKP	2 430	1 982	265	78	2 325	95,68 %	100	0	100	4,11 %	5	0	0	5	0,21 %
22 Širitev	1 132	1 079	6	35	1 120	98,96 %	10	1	10	0,91 %	1	0	0	1	0,12 %
23 Humanitarna pomoč	915	906	0	7	913	99,79 %	1	0	1	0,11 %	1	0	0	1	0,10 %
24 Boj proti goljufijam	78	77	0	0	77	98,64 %	0	0	0	0,00 %	1	0	0	1	1,36 %
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	194	183	0	4	187	96,65 %	4	0	4	1,97 %	3	0	0	3	1,38 %
26 Upravna služba Komisije	1 093	985	0	63	1 048	95,92 %	36	0	36	3,34 %	8	0	0	8	0,74 %
27 Proračun	274	268	0	3	272	99,07 %	2	0	2	0,74 %	1	0	0	1	0,19 %
28 Revizija	11	10	0	0	11	96,77 %	0	0	0	1,93 %	0	0	0	0	1,30 %
29 Statistika	143	129	0	4	133	92,73 %	7	0	7	4,94 %	3	0	0	3	2,33 %
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Jezikovne službe	456	375	0	49	424	93,01 %	28	0	28	6,25 %	3	0	0	3	0,74 %
40 Rezerve	503	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0,00 %	503	0	0	503	100,00 %
90 Druge institucije	2 970	2 659	8	100	2 767	93,16 %	56	10	66	2,22 %	137	0	0	137	4,62 %
Skupaj	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

11. Izvrševanje odobritev plačil po področjih

v mio. EUR

Področje	Odobritve odobritve obveznosti	Izvedena plačila					Odobritve, prenesene v leto 2010					Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	namenski prejemki	skupaj	v %	samodejni prenos	prenosi na podlagi sklepa	namenski prejemki	skupaj	v %	iz odobritev za zadev. leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
01 Gospodarske in finančne zadeve	345	300	15	13	327	94,82 %	6	0	9	14	4,10 %	3	1	0	4	1,08 %
02 Podjetništvo	705	514	16	28	558	79,21 %	13	0	76	89	12,57 %	52	4	2	58	8,22 %
03 Konkurenca	107	82	11	2	95	88,32 %	8	0	2	10	9,40 %	1	2	0	2	2,28 %
04 Zaposlovanje in socialne zadeve	9 929	8 886	13	7	8 906	89,70 %	17	732	6	755	7,60 %	263	5	0	268	2,70 %
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	56 413	49 365	780	5 064	55 209	97,87 %	26	0	929	954	1,69 %	58	192	0	249	0,44 %
06 Energetika in promet	2 480	2 177	16	61	2 253	90,84 %	17	75	85	177	7,12 %	41	5	4	51	2,04 %
07 Okolje	409	328	16	12	356	87,17 %	18	6	7	30	7,40 %	19	3	0	22	5,44 %
08 Raziskave	5 644	4 490	36	300	4 826	85,50 %	44	0	745	789	13,97 %	16	10	4	30	0,53 %
09 Informacijska družba in mediji	1 552	1 268	13	94	1 375	88,58 %	15	0	158	173	11,13 %	2	2	0	5	0,30 %
10 Neposredne raziskave	735	321	34	56	411	55,87 %	32	2	280	314	42,73 %	6	4	0	10	1,40 %
11 Ribišstvo in pomorske zadeve	715	588	3	2	592	82,87 %	4	11	4	19	2,69 %	102	1	0	103	14,45 %
12 Notranji trg	76	59	6	1	66	86,89 %	6	0	1	7	9,47 %	1	1	0	3	3,64 %
13 Regionalna politika	26 793	26 564	174	1	26 740	99,80 %	13	0	2	15	0,06 %	20	18	0	38	0,14 %
14 Obdavčenje in carinska unija	131	111	8	1	120	91,54 %	7	0	2	9	6,53 %	1	1	0	3	1,92 %
15 Izobraževanje in kultura	1 654	1 310	15	171	1 495	90,38 %	14	0	140	153	9,27 %	3	2	1	6	0,35 %
16 Komuniciranje	229	189	13	2	204	89,22 %	15	0	2	16	7,17 %	5	4	0	8	3,61 %
17 Zdravje in varstvo potrošnikov	632	484	28	14	526	83,25 %	28	0	7	35	5,58 %	68	2	0	71	11,16 %

Področje	Odobritve odobritve obveznosti	Izvedena plačila					Odobritve, prenesene v leto 2010					Odobritve, ki zapadejo				
		iz odob- ritev za zadevno leto	iz prenosov	namenski prejemki	skupaj	v %	samodejni prenosi	prenosi na podlagi sklepa	namenski prejemki	skupaj	v %	iz odob- ritev za zadev. leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
18 Območje svobode, varnosti in pravice	830	718	7	19	744	89,64 %	6	0	9	16	1,89 %	63	7	0	70	8,47 %
19 Zunanji odnosi	3 805	3 576	38	59	3 673	96,55 %	43	6	24	72	1,90 %	46	12	0	59	1,54 %
20 Trgovina	88	71	5	1	77	88,09 %	6	0	1	8	8,56 %	2	1	0	3	3,35 %
21 Razvoj in odnosi z državami AKP	1 872	1 588	27	83	1 698	90,68 %	40	0	98	138	7,37 %	31	5	0	37	1,95 %
22 Širitev	1 437	1 250	11	48	1 308	91,08 %	9	1	8	18	1,25 %	106	5	0	110	7,67 %
23 Humanitarna pomoč	859	788	5	7	800	93,13 %	6	40	1	47	5,42 %	12	0	0	12	1,45 %
24 Boj proti goljufijam	80	67	4	0	71	88,65 %	7	0	0	7	8,51 %	1	2	0	2	2,84 %
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	212	167	14	3	185	87,27 %	15	0	4	20	9,32 %	3	4	0	7	3,42 %
26 Upravna služba Komisije	1 226	875	108	50	1 034	84,34 %	113	0	51	164	13,35 %	10	18	0	28	2,30 %
27 Proračun	285	259	9	2	271	95,19 %	9	0	3	12	4,29 %	1	1	0	1	0,52 %
28 Revizija	12	10	0	0	10	90,05 %	1	0	0	1	7,43 %	0	0	0	0	2,52 %
29 Statistika	138	107	6	7	120	87,27 %	6	0	8	15	10,63 %	2	1	0	3	2,09 %
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	1 136	1 117	0	0	1 117	98,36 %	0	0	0	0	0,00 %	19	0	0	19	1,64 %
31 Jezikovne službe	479	354	22	45	422	87,91 %	21	0	32	53	11,02 %	3	2	0	5	1,07 %
40 Rezerve	229	0	0	0	0	0,00 %	0	0	0	0	0,00 %	229	0	0	229	100,00 %
90 Druge institucije	3 334	2 344	327	100	2 771	83,12 %	315	10	67	392	11,75 %	137	34	0	171	5,13 %
Skupaj	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

12. Gibanje nepravilnih obveznosti po področjih

v mio. EUR

Področje	Nepravilne obveznosti ob koncu prejšnjega leta				Obveznosti za zadevno leto				nepravilne obveznosti ob koncu leta skupaj
	obveznosti, prenesene iz prejšnjih let	spustitev prevzetih obveznosti/ revalorizacija/ zapadle obveznosti	plačila	nepravilne obveznosti ob koncu leta	prevzete obveznosti v letu	plačila	zapadle obveznosti, ki jih ni mogoče prenesti	nepravilne obveznosti ob koncu leta	
01 Gospodarske in finančne zadeve	329	-17	-129	183	440	-199	-0	241	424
02 Podjetništvo	653	-25	-238	390	698	-321	-0	377	767
03 Konkurenca	13	-1	-11	1	92	-83	-0	8	9
04 Zaposlovanje in socialne zadeve	24 080	-90	-8 675	15 315	11 196	-231	-0	10 964	26 279
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	12 408	-98	-6 854	5 457	60 054	-48 355	-0	11 699	17 155
06 Energetika in promet	4 302	-139	-1 471	2 692	4 803	-782	-0	4 021	6 714
07 Okolje	682	-36	-225	421	460	-131	-0	329	750
08 Raziskave	8 253	-103	-3 319	4 831	5 084	-1 507	-7	3 569	8 400
09 Informacijska družba in mediji	2 255	-24	-947	1 283	1 556	-428	-1	1 127	2 411
10 Neposredne raziskave	146	-10	-87	49	433	-324	-0	109	158
11 Ribišтво in pomorske zadeve	1 347	-99	-364	884	976	-229	-1	747	1 631
12 Notranji trg	17	-2	-13	2	66	-53	-0	13	15
13 Regionalna politika	81 674	-225	-25 542	55 907	38 523	-1 198	-0	37 325	93 232
14 Obdavčenje in carinska unija	90	-13	-54	23	126	-67	-1	59	82
15 Izobraževanje in kultura	563	-48	-232	283	1 566	-1 263	-0	303	586
16 Komuniciranje	88	-8	-68	13	214	-136	-0	77	90
17 Zdravje in varstvo potrošnikov	614	-58	-289	268	675	-237	-0	438	706
18 Območje svobode, varnosti in pravice	866	-81	-308	477	1 008	-436	-0	572	1 049
19 Zunanji odnosi	8 785	-183	-2 492	6 110	4 105	-1 181	-0	2 924	9 034
20 Trgovina	21	-2	-14	5	78	-63	-0	14	19
21 Razvoj/odnosi z državami AKP	2 818	-54	-790	1 974	2 325	-908	-0	1 417	3 391
22 Širitev	3 905	-543	-989	2 373	1 120	-320	-0	800	3 173

Področje	Neporavnane obveznosti ob koncu prejšnjega leta				Obveznosti za zadevno leto				neporavnane obveznosti ob koncu leta skupaj
	obveznosti, prenesene iz prejšnjih let	spostitev prevzetih obveznosti/ revalorizacija/ zapadle obveznosti	plačila	neporavnane obveznosti ob koncu leta	prevzete obveznosti v letu	plačila	zapadle obveznosti, ki jih ni mogoče prenesti	neporavnane obveznosti ob koncu leta	
23 Humanitarna pomoč	422	- 23	- 248	151	913	- 551	- 0	362	513
24 Boj proti goljufijam	29	- 3	- 16	10	77	- 55	0	22	32
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	21	- 4	- 16	1	187	- 169	- 0	19	19
26 Upravna služba Komisije	173	- 18	- 136	19	1 048	- 898	- 1	149	168
27 Proračun	10	- 1	- 9	0	272	- 262	- 0	10	10
28 Revizija	1	- 0	- 0	0	11	- 10	- 0	1	1
29 Statistika	92	- 4	- 44	45	133	- 77	- 0	56	101
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	0	0	0	0	1 117	- 1 117	0	0	0
31 Jezikovne službe	24	- 2	- 22	0	424	- 400	- 0	24	24
90 Druge institucije	366	- 34	- 321	11	2 767	- 2 450	0	317	328
Skupaj	155 045	- 1 946	- 53 923	99 177	142 545	- 64 438	- 12	78 095	177 272

13. Razčlenitev neporavnanih obveznosti po letih nastanka obveznosti in po področjih

v mio. EUR

Področje	<2003	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Skupaj
01 Gospodarske in finančne zadeve	0	0	0	17	93	32	41	241	424
02 Podjetništvo	12	8	7	19	37	88	219	377	767
03 Konkurenca	0	0	0	0	0	0	1	8	9
04 Zaposlovanje in socialne zadeve	133	17	28	466	4 283	1 363	9 024	10 964	26 279
05 Kmetijstvo in razvoj podeželja	35	0	2	26	1 737	4	3 653	11 699	17 155
06 Energetika in promet	80	31	100	172	302	743	1 264	4 021	6 714
07 Okolje	1	7	17	43	66	112	175	329	750
08 Raziskave	84	235	238	440	841	1 232	1 761	3 569	8 400
09 Informacijska družba in mediji	3	16	29	113	195	329	598	1 127	2 411
10 Neposredne raziskave	1	1	0	5	8	8	26	109	158
11 Ribišтво in pomorske zadeve	39	17	9	34	301	32	451	747	1 631
12 Notranji trg	0	0	0	0	0	0	2	13	15
13 Regionalna politika	412	476	1 085	1 825	13 108	7 765	31 235	37 325	93 232
14 Obdavčenje in carinska unija	0	0	0	0	1	6	16	59	82
15 Izobraževanje in kultura	12	8	7	23	43	54	136	303	586
16 Komuniciranje	0	0	0	0	0	2	11	77	90
17 Zdravje in varstvo potrošnikov	4	9	14	8	23	45	164	438	706
18 Območje svobode, varnosti in pravice	5	1	9	19	32	156	256	572	1 049
19 Zunanji odnosi	579	166	330	386	987	1 439	2 222	2 924	9 034
20 Trgovina	0	0	0	0	0	2	3	14	19
21 Razvoj in odnosi z državami AKP	131	56	103	215	346	442	682	1 417	3 391
22 Širitev	174	45	62	164	561	566	801	800	3 173
23 Humanitarna pomoč	2	0	0	0	4	25	120	362	513
24 Boj proti goljufijam	0	0	0	0	0	4	5	22	32
25 Usklajevanje politike Komisije in pravno svetovanje	0	0	0	0	0	0	0	19	19
26 Upravna služba Komisije	0	0	0	0	0	5	13	149	168
27 Proračun	0	0	0	0	0	0	0	10	10
28 Revizija	0	0	0	0	0	0	0	1	1
29 Statistika	1	0	0	3	7	9	25	56	101
30 Pokojnine in z njimi povezani odhodki	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Jezikovne službe	0	0	0	0	0	0	-0	24	24
90 Druge institucije	0	0	0	0	0	0	11	317	328
Skupaj	1 709	1 093	2 042	3 977	22 978	14 463	52 915	78 095	177 272

14. Povzetek izvrševanja proračunskih prihodkov po institucijah

v mio. EUR

Institucija	Odobritve prihodkov		Ugotovljene upravičenosti			Prihodki			Prejemki kot % proračuna	Neporavnano
	začetne	končne	tekoče leto	preneseno	skupaj	od upravičenosti za tekoče leto	od prenesenih upravičenosti	Skupaj		
Evropski parlament	99	99	164	86	250	137	4	141	142,54 %	109
Svet	53	53	96	12	108	90	12	102	192,94 %	6
Komisija	115 869	112 808	117 818	11 758	129 576	114 950	2 335	117 285	103,97 %	12 291
Sodišče	38	38	41	0	41	41	0	41	106,26 %	0
Računsko sodišče	19	19	19	1	19	18	0	19	98,50 %	0
Ekonomsko-socialni odbor	10	10	16	0	16	16	0	16	164,23 %	0
Odbor regij	7	7	20	0	20	20	0	20	309,74 %	0
Evropski varuh človekovih pravic	1	1	1	0	1	1	0	1	112,93 %	0
Evropski nadzornik za varstvo podatkov	1	1	1	0	1	1	0	1	78,73 %	0
Skupaj	116 096	113 035	118 175	11 857	130 032	115 274	2 351	117 626	104,06 %	12 407

15. Izvrševanje odobritev za prevzem obveznosti in odobritev plačil po institucijah

Odobritve za prevzem obveznosti

v mio. EUR

Institucija	Odobrene odobritve za prevzem obveznosti	Prevzete obveznosti					Odobritve, prenesene v leto 2010				Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	iz namenskih prejemkov	skupaj	v %	iz namenskih prejemkov	prenosi na podlagi sklepa	skupaj	v %	iz odobritev za zadevno leto	prenesene odobritve	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9 = 7 + 8	10 = 9/1	11	12	13	14 = 11 + 12 + 13
Evropski parlament	1 596	1 418	8	42	1 467	91,94 %	16	10	26	1,65 %	102	0	0	102	6,42 %
Svet	642	551	0	41	593	92,33 %	38	0	38	5,88 %	12	0	0	12	1,80 %
Komisija	142 947	133 147	373	6 258	139 779	97,78 %	2 169	318	2 487	1,74 %	680	0	2	682	0,48 %
Sodišče	318	311	0	1	313	98,50 %	1	0	1	0,37 %	4	0	0	4	1,14 %
Računsko sodišče	188	173	0	0	173	92,19 %	0	0	0	0,21 %	14	0	0	14	7,59 %
Ekonomsko-socialni odbor	122	117	0	3	120	98,02 %	0	0	0	0,33 %	2	0	0	2	1,65 %
Odbor regij	88	75	0	12	87	98,37 %	0	0	0	0,08 %	1	0	0	1	1,56 %
Evropski varuh človekovih pravic	9	8	0	0	8	91,98 %	0	0	0		1	0	0	1	8,02 %
Evropski nadzornik za varstvo podatkov	7	5	0	0	5	81,44 %	0	0	0		1	0	0	1	18,56 %
Skupaj	145 917	135 806	381	6 358	142 545	97,69 %	2 225	328	2 553	1,75 %	817	0	2	819	0,56 %

Odobritve plačil

v mio. EUR

Institucija	Odobrene odobritve plačil	Izvedena plačila					Odobritve, prenesene v leto 2010					Odobritve, ki zapadejo				
		iz odobritev za zadevno leto	iz prenosov	iz namenskih prejemkov	skupaj	v %	samodejni prenos	prenosi na podlagi sklepa	iz namenskih prejemkov	skupaj	v %	iz odobritev za zadev. leto	iz prenosov	namenski prejemki (Efta)	skupaj	v %
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5/1	7	8	9	10 = 7 + 8 + 9	11 = 10/1	12	13	14	15 = 12 + 13 + 14
Evropski parlament	1 799	1 237	186	43	1 466	81,50 %	180	10	22	212	11,78 %	102	19	0	121	6,72 %
Svet	762	510	108	41	659	86,44 %	41	0	42	83	10,86 %	12	9	0	21	2,70 %
Komisija	121 235	107 981	1 455	6 154	115 590	95,34 %	562	872	2 693	4 127	3,40 %	1 189	316	13	1 517	1,25 %
Sodišče	332	293	13	1	307	92,47 %	18	0	1	19	5,84 %	4	2	0	6	1,69 %
Računsko sodišče	200	112	11	0	123	61,35 %	61	0	0	62	30,76 %	14	2	0	16	7,89 %
Ekonomsko-socialni odbor	128	110	4	3	117	91,69 %	6	0	1	8	5,95 %	2	1	0	3	2,37 %
Odbor regij	95	69	5	12	86	90,09 %	6	0	1	6	6,75 %	1	2	0	3	3,17 %
Evropski varuh človekovih pravic	10	8	1	0	8	84,57 %	1	0	0	1	7,57 %	1	0	0	1	7,86 %
Evropski nadzornik za varstvo podatkov	8	4	1	0	5	64,24 %	1	0	0	1	15,02 %	1	0	0	2	20,75 %
Skupaj	124 569	110 325	1 782	6 253	118 361	95,02 %	877	882	2 760	4 519	3,63 %	1 326	350	13	1 688	1,36 %

16. Prihodki agencij: proračunske napovedi, upravičenosti in prejeti zneski

v mio. EUR

Agencija	Napovedani prihodki	Ugotovljene upravičenosti	Prejeti zneski	Neporavnano	Področje financiranja Komisije
Evropska agencija za varnost v letalstvu	122	102	92	10	06
Evropska agencija za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah	89	80	80	0	18
Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja	19	18	17	1	15
Evropska policijska akademija	9	7	7	0	18
Evropska agencija za kemikalije	70	71	71	0	02
Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni	51	49	49	0	17
Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami	15	16	15	0	18
Evropska agencija za okolje	40	42	42	0	07
Agencija Skupnosti za nadzor ribištva	10	10	10	0	11
Evropska agencija za varnost hrane	69	65	65	0	17
Nadzorni organ za evropski GNSS	44	41	41	0	06
Fuzija za energijo	174	174	143	31	08
Eurojust	28	28	28	0	18
Evropska agencija za pomorsko varnost	53	51	51	0	06
Urad za usklajevanje na notranjem trgu	225	194	194	0	12
Evropska agencija za zdravila	194	198	196	1	02
Evropska agencija za varnost omrežij in informacij	8	8	8	0	09
Agencija Evropske unije za temeljne pravice	17	13	13	0	18
Evropska železniška agencija	21	21	21	0	06
Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu	14	13	13	0	04
Prevajalski center za organe Evropske unije	63	52	45	7	31
Evropska fundacija za usposabljanje	20	19	19	0	15
Urad Skupnosti za rastlinske sorte	13	12	12	0	17
Evropska fundacija zaboljšanje življenjskih in delovnih razmer	20	20	20	0	04
Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo	48	48	48	0	15
Izvajalska agencija za konkurenčnost in inovativnost	13	13	13	0	06
Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta	14	13	13	0	08
Izvajalska agencija za raziskave	22	22	21	0	08
Izvajalska agencija za zdravje in potrošnike	6	6	6	0	17
Izvajalska agencija za vseevropsko prometno omrežje	9	9	9	0	06
Skupaj	1 501	1 415	1 363	52	

v mio. EUR

Vrsta prihodkov	Napovedani prihodki	Ugotovljene upravičenosti	Prejeti zneski	Neporavnano
Subvencija Komisije	824	796	796	- 0
Prihodki od provizij	415	399	388	11
Drugi prihodki	262	220	179	41
Skupaj	1 501	1 415	1 363	52

17. Agencije: odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil po agencijah

v mio. EUR

Agencija	Odobritve za prevzem obveznosti			Odobritve plačil		
	odobritve	prevzete obveznosti	preneseno v leto 2010	odobritve	izvedena plačila	preneseno v leto 2010
Evropska agencija za varnost v letalstvu	136	107	27	150	96	52
Evropska agencija za upravljanje in operativno sodelovanje na zunanjih mejah	90	82	2	119	77	25
Evropski center za razvoj poklicnega usposabljanja	21	19	1	22	18	2
Evropska policijska akademija	13	10	2	14	6	5
Evropska agencija za kemikalije	70	67	0	83	57	20
Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni	51	48	0	67	44	18
Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami	16	16	0	17	15	1
Evropska agencija za okolje	42	42	0	48	40	7
Agencija Skupnosti za nadzor ribištva	10	10	0	11	10	1
Evropska agencija za varnost hrane	71	69	0	87	67	10
Nadzorni organ za evropski GNSS	145	119	26	120	68	52
Fuzija za energijo	404	400	4	206	133	60
Eurojust	28	26	1	31	23	6
Evropska agencija za pomorsko varnost	49	46	0	57	46	2
Urad za usklajevanje na notranjem trgu	338	146	0	367	140	31
Evropska agencija za zdravila	194	185	0	230	181	40
Evropska agencija za varnost omrežij in informacij	8	8	0	10	8	2
Agencija Evropske unije za temeljne pravice	17	17	0	24	17	7
Evropska železniška agencija	21	21	0	25	20	5
Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu	15	13	1	19	13	5
Prevajalski center za organe Evropske unije	63	36	0	66	36	4
Evropska fundacija za usposabljanje	21	20	2	23	20	2
Urad Skupnosti za rastlinske sorte	14	12	0	14	12	0
Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer	21	21	1	26	20	6
Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo	48	46	0	54	46	6
Izvajalska agencija za konkurenčnost in inovativnost	13	12	0	15	12	1
Izvajalska agencija Evropskega raziskovalnega sveta	14	13	0	21	17	2
Izvajalska agencija za raziskave	22	23	0	22	18	4
Izvajalska agencija za zdravje in potrošnike	6	6	0	7	5	1
Izvajalska agencija za vseevropsko prometno omrežje	9	8	0	10	8	1
Skupaj	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

v mio. EUR

Vrsta odhodkov	Odobritve za prevzem obveznosti			Odobritve plačil		
	odobritve	prevzete obveznosti	preneseno v leto 2010	odobritve	izvedena plačila	preneseno v leto 2010
Osebjne	547	508	0	561	500	15
Upravni odhodki	246	238	0	331	232	83
Odhodki iz poslovanja	1 179	901	67	1 072	540	279
Skupaj	1 972	1 647	68	1 964	1 272	377

18. Realizacija proračuna, vključno z agencijami

v mio. EUR

	Evropska Unija	Agencije	Izločitev subvencij agencijam	Skupaj
Prihodki za zadevno proračunsko leto	117 626	1 363	(796)	118 193
Plačila na podlagi odobritev za tekoče leto	(116 579)	(1 082)	796	(116 865)
Odobritve plačil, prenesene v leto N+1	(1 759)	(377)	0	(2 136)
Zapadle neporabljene odobritve, prenesene iz leta N-1	2 791	188	0	2 979
Tečajne razlike za zadevno leto	185	(5)	0	180
Realizacija proračuna	2 264	87	0	2 351

ODDELEK B POJASNILA H KONSOLIDIRANIM POROČILOM O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA

1. PRORAČUNSKA NAČELA, STRUKTURA IN ODOBRITEV

1.1 PRAVNA PODLAGA IN FINANČNA UREDBA

Proračunsko računovodstvo se vodi v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 (UL L 248 z dne 16. septembra 2002) o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropske unije, in Uredbo Komisije (ES, Euratom) št. 2342/2002 z dne 23. decembra 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje te finančne uredbe. Splošni proračun, glavni instrument finančne politike EU, je instrument, s katerim se vsako leto določijo in odobrijo prihodki in odhodki EU.

Komisija vsako leto oceni vse prihodke in odhodke institucij za leto ter pripravi predhodni predlog proračuna in ga pošlje proračunskemu organu. Na podlagi tega predhodnega predloga proračuna Svet pripravi predlog proračuna, o katerem se nato pogajata obe veji proračunskega organa. Ko predsednik Parlamenta izjavi, da je proračun dokončno sprejet, se lahko proračun začne izvrševati. Za izvrševanje proračuna je v glavnem odgovorna Komisija.

1.2 PRORAČUNSKA NAČELA

Splošni proračun Evropske unije ureja več temeljnih načel:

- **enotnost in točnost proračuna:** vsi odhodki in prihodki se morajo izkazovati v enotnem proračunu, knjižiti v posamezne proračunske vrstice in odhodki ne smejo preseirati odobritev,
- **univerzalnost:** to načelo sestavljata dve pravili
 - pravilo o prepovedi namenske dodelitve, kar pomeni, da se proračunski prihodki ne smejo nameniti za posebne odhodkovne postavke (skupni prihodki morajo kriti skupne odhodke),
 - pravilo o prepovedi izravnave, kar pomeni, da se prihodki in odhodki vključijo v proračun v celoti brez neto izravnave,
- **enoletnost:** odobritev so odobrene za eno samo leto in se morajo zato porabiti v navedenem letu,
- **ravnovesje:** prihodki in odhodki, prikazani v proračunu, morajo biti v ravnovesju (ocenjeni prihodki se morajo pokrivati z odobritvami plačil),
- **specifikacija:** vsaka odobritev se dodeli za poseben namen in poseben cilj,
- **obračunska enota:** proračun se pripravi in izvršuje v eurih, prav tako zaključni račun,
- **dobro finančno poslovanje:** proračunske odobritev se porabijo v skladu z načeli dobrega finančnega poslovanja, to je z načeli gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti,
- **preglednost:** proračun in spremembe proračuna se objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*.

1.3 PRORAČUNSKA STRUKTURA

Proračun sestavljajo:

- (a) splošni izkaz prihodkov;
- (b) ločeni oddelki, ki vsebujejo izkaze prihodkov in odhodkov za vsako institucijo: oddelek I: Parlament; oddelek II: Svet; oddelek III: Komisija; oddelek IV: Sodišče EU; oddelek V: Računsko sodišče; oddelek VI: Ekonomsko-socialni odbor; oddelek VII: Odbor regij; oddelek VIII: Evropski varuh človekovih pravic; oddelek IX: Evropski nadzornik za varstvo podatkov.

Prihodkovne in odhodkovne postavke vsake institucije se razčlenijo po vrstah postavk ali po porabi, za katero so dodeljene, v okviru naslovov, poglavij, členov in postavk. Del sredstev ESPJ v likvidaciji je bil dan na razpolago operativnemu proračunu ESPJ v likvidaciji. Ta operativni proračun je vsako leto sprejela Komisija po posvetovanju s Svetom in Evropskim parlamentom. Zadnji proračun je bil pripravljen za obdobje od 1. januarja do 23. julija 2002. Od 24. julija 2002 so prihodki in stroški, povezani z operativnim proračunom, vključeni v izkaz prihodkov in odhodkov ESPJ v likvidaciji. Preostale obveznosti, ki jih je treba izpolniti, so prikazane na strani obveznosti v bilanci stanja.

1.4 STRUKTURA PRORAČUNSKEGA RAČUNOVODSTVA

1.4.1 *Splošni pregled*

Samo proračun Komisije vsebuje upravne odobritve in odobritve za poslovanje. Druge institucije imajo zgolj upravne odobritve. Poleg tega sta v proračunu dve vrsti odobritev: nediferencirana sredstva in diferencirana sredstva. Nediferencirana sredstva se uporabljajo za financiranje poslov enoletne narave (ki so v skladu z načelom enoletnosti). Zajemajo vsa upravna poglavja proračuna oddelka za Komisijo in vsa poglavja proračuna drugih institucij, odobritve EKJS letne narave in nekatere tehnične odobritve (vračila, jamstva za najemanje in dajanje posojil itd.). Za nediferencirana sredstva znesek odobritev za prevzem obveznosti ustreza znesku odobritev plačil.

Diferencirana sredstva so bila uvedena za uskladitev načela enoletnosti s potrebo po financiranju večletnih poslov. Namenjena so kritju večletnih poslov in zajemajo odobritve v vseh poglavjih razen v poglavju 01 oddelka za Komisijo

Diferencirana sredstva se delijo na odobritve za prevzem obveznosti in na odobritve plačil:

- **odobritve za prevzem obveznosti:** krijejo skupne stroške pravnih obveznosti, prevzetih za tekoče proračunsko leto za posle, ki trajajo več let. Vendar se lahko obveznosti v breme proračuna za ukrepe, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, v skladu s členom 76(3) finančne uredbe razporedijo na več let v letne obroke, kadar tako določa temeljni akt.
- **odobritve plačil:** krijejo odhodke, ki nastanejo zaradi obveznosti, prevzetih v tekočem proračunskem letu in/ali prejšnjih proračunskih letih.

1.4.2 *Izvor odobritev*

Glavni vir odobritev je proračun EU za tekoče leto. Vendar iz določb finančne uredbe izhajajo tudi druge vrste odobritev. Te prihajajo iz prejšnjih proračunskih let ali iz zunanjih virov:

- prvotne proračunske odobritve, sprejete za tekoče leto, se lahko dopolnijo s **prerazporeditvami** med proračunskimi vrsticami v skladu s pravili, določenimi v členih 22 do 24 finančne uredbe ((ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002), ter s spremembami proračuna (zajetimi v členih 37 in 38 finančne uredbe).
- odobritve, prenesene iz prejšnjega leta ali ponovno razpoložljive prav tako dopolnjujejo tekoči proračun, in sicer so to:
 - nediferencirane odobritve plačil, ki se lahko samodejno prenesejo samo za eno proračunsko leto v skladu s členom 9(4) finančne uredbe;
 - odobritve, prenesene na podlagi odločitve institucij v enem od naslednjih primerov: če so bile pripravljalne faze končane (člen 9(2)(a) finančne uredbe) ali če je bila pravna podlaga sprejeta prepozno (člen 9(2)(b)). Prenesejo se lahko odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil (člen 9(3)) ter

- odobritve, ponovno razpoložljive zaradi sprostitev prevzetih obveznosti: to pomeni, da se v proračun ponovno vključijo odobritve za prevzem obveznosti v zvezi s strukturnimi skladi, ki so bile sproščene. Zneski se lahko izjemoma ponovno vključijo v proračun v primeru napake Komisije ali če so nujno potrebni za zaključek programa (člen 157 finančne uredbe).
- namenski prejemki, ki jih sestavljajo:
 - povračila, katerih zneski se vključijo kot namenski prejemki v proračunsko vrstico, v kateri so nastali prvotni odhodki, in se lahko prenesejo brez omejitev;
 - odobritve Efte: Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru določa, da članice EGP plačajo finančne prispevke za določene dejavnosti v proračunu EU. Zadevne proračunske vrstice in predvideni zneski so objavljeni v Prilogi III k proračunu EU. Zadevne vrstice se povečajo za znesek prispevka EFTE. Neporabljene odobritve ob koncu leta zapadejo in se vrnejo državam EGP;
 - prihodki od tretjih oseb/drugih držav, ki so z Evropsko unijo sklenile sporazume, s katerimi so zajeti finančni prispevki k dejavnostim EU. Prejeti zneski se štejejo za prihodke od tretjih oseb, ki se dodelijo zadevnim proračunskim vrsticam (pogosto na področju raziskav) in se lahko prenesejo brez omejitev (člen 10 ter člen 18(1)(a) in (d) finančne uredbe);
 - delo za tretje osebe: raziskovalna središča EU lahko v okviru svojih raziskovalnih dejavnosti delajo tudi za zunanje organe (člen 161(2) finančne uredbe). Tako kot prihodki od tretjih oseb se delo za tretje osebe dodeli posameznim proračunskim vrsticam in se lahko prenese brez omejitev (člen 10 in člen 18(1)(d) finančne uredbe); ter
 - odobritve, ponovno razpoložljive zaradi vračil predplačil: to so sredstva EU, ki so jih upravičenci vrnili in se lahko prenesejo brez omejitev. Za strukturne sklade temelji ponovna vključitev odobritev v proračun na odločitvi Komisije (člen 18(2) finančne uredbe in člen 228 pravil za izvajanje te uredbe).

1.4.3 Sestava razpoložljivih odobritev

- *končne proračunske odobritve* = prvotne sprejete proračunske odobritve + odobritve iz sprememb proračuna + prerazporeditve,
- *dodatne odobritve* = namenski prejemki (glej zgoraj) + odobritve, prenesene iz prejšnjega proračunskega leta ali ponovno razpoložljive po sprostitev prevzetih obveznosti,
- *odobrena proračunska sredstva skupaj* = končne proračunske odobritve + dodatne odobritve,
- *odobritve za zadevno leto* (uporabijo se za izračun proračunskega rezultata) = končne proračunske odobritve + namenski prejemki.

1.5 IZVRŠEVANJE PRORAČUNA

Izvrševanje proračuna ureja člen 48(1) finančne uredbe, ki navaja: „Komisija izvršuje ... proračun v skladu s to uredbo na lastno odgovornost in v mejah odobrenih proračunskih sredstev.“ Člen 50 navaja, da Komisija na druge institucije prenese potrebna pooblastila za izvrševanje delov proračuna, ki se nanašajo nanje.

1.6 NEPORAVNANE OBVEZNOSTI

Z uvedbo diferenciranih sredstev je nastala vrzel med prevzetimi obveznostmi in izvedenimi plačili: ta vrzel, ki ustreza neporavnanim obveznostim, pomeni časovni zamik med trenutkom, ko se obveznosti prevzamejo, in trenutkom, ko se izvedejo ustrezna plačila.

2. POJASNILA K POROČILOM O IZVRŠEVANJU PRORAČUNA

2.1 REALIZACIJA PRORAČUNA ZA ZADEVNO LETO (*razpredelnica 1*)

2.1.1 *Splošno*

Vknjiženi zneski lastnih sredstev so zneski, knjiženi med letom na račune, ki so jih vlade držav članic odprle v imenu Komisije. V primeru presežka prihodki obsegajo tudi realizacijo proračuna za preteklo proračunsko leto. Drugi prihodki se vknjižijo v zaključni račun na podlagi med letom dejansko prejetih zneskov.

Za namen izračuna realizacije proračuna za zadevno leto odhodki obsegajo plačila na podlagi sredstev za plačila za zadevno leto in vse odobritve za navedeno leto, ki se prenesejo v naslednje leto. Plačila na podlagi sredstev za plačila za zadevno leto pomenijo plačila, ki jih izvede računovodja do 31. decembra zadevnega proračunskega leta. Plačila v primeru Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada so plačila, ki so jih izvedle države članice med 16. oktobrom 2008 in 15. oktobrom 2009, pod pogojem, da je bil računovodja uradno obveščen o ustrezni obveznosti in plačilnem nalogu do 31. januarja 2010. Za odhodke EKJS se lahko po kontrolah v državah članicah sprejme sklep o skladnosti.

Realizacija proračuna vsebuje dva elementa: rezultat Evropske unije in rezultat udeležbe držav Efte, ki spadajo v EGP. V skladu s členom 15 Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000 o virih lastnih sredstev je ta realizacija razlika med:

- skupnimi prihodki, prejetimi za navedeno leto;
- ter skupnimi plačili na podlagi odobritev za navedeno leto, skupaj s skupnim zneskom odobritev za navedeno leto, prenesenih v naslednje leto.

Tako dobljenemu znesku se prištejeta ali se od njega odštejeta:

- čisti saldo zapadlih odobritev plačil, prenesenih iz prejšnjih let, in vseh plačil, ki zaradi nihanj tečaja eura presega nediferencirana sredstva, prenesena iz prejšnjega leta,
- saldo pozitivnih in negativnih tečajnih razlik, zajetih med letom.

Realizacija proračuna se vrne državam članicam v naslednjem letu kot odbitek od njihovih obveznosti za navedeno leto.

Odobritve, prenesene iz prejšnjega proračunskega leta, v zvezi s prispevki tretjih oseb in delom zanje, ki po definiciji nikoli ne zapadejo, so vključene k dodatnim odobritvam za zadevno proračunsko leto. To pojasni razliko med prenosi iz prejšnjega leta v poročilih o izvrševanju proračuna za leto 2009 in prenosi v naslednje leto v poročilih o izvrševanju proračuna za leto 2008. Odobritve plačil za ponovno uporabo in odobritve, ponovno razpoložljive po vračilu predplačil, se ne upoštevajo pri izračunu realizacije za zadevno leto.

Prenesene odobritve plačil vključujejo: samodejne prenose in prenose na podlagi odločitve. Pri zapadlih neporabljenih odobritvah plačil, prenesenih iz prejšnjega leta, so prikazane zapadle odobritve, ki so bile prenesene samodejno in na podlagi odločitve. Prav tako je vključeno zmanjšanje odobritev iz namenskih prejemkov, prenesenih v naslednje leto, v primerjavi z letom 2008.

2.1.2 *Uskladitev proračunske realizacije s poslovnim izidom*

Poslovni izid za zadevno leto je izračunan po načelih računovodstva na podlagi nastanka poslovnih dogodkov. Proračunska realizacija pa v skladu s finančno uredbo temelji na pravilih prilagojenega računovodstva na podlagi nastanka plačil. Ker tako poslovni izid kot proračunska realizacija izvirata iz istih poslov, je za kontrolo koristno preveriti, če ju je mogoče uskladiti. V spodnji tabeli je prikazana uskladitev s ključnimi uskladitvenimi zneski, razdeljenimi na prihodkovne in odhodkovne postavke.

Uskladitev: poslovni izid – proračunska realizacija 2009

	v mio. EUR	
	2009	2008
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO	4 457	12 686
Prihodki		
Upravičenosti, ugotovljene v tekočem letu, a še nepobrane	(2 806)	(4 685)
Upravičenosti, ugotovljene v prejšnjih letih in pobrane v tekočem letu	2 563	3 485
Kratkoročno nezaračunani prihodki (čisti)	436	(724)
Odhodki		
Kratkoročno vnaprej vračunani odhodki (čisti)	5 381	6 353
Odhodki prejšnjega leta, plačani v tekočem letu	(432)	(219)
Čisti učinek predhodnega financiranja	(9 458)	(16 446)
Odobritve plačil, prenesene v naslednje leto	(1 759)	(3 914)
Plačila, izvedena iz prenosov in zapadlih neporabljenih odobritev plačil	4 573	1 182
Gibanje rezervacij	(329)	4 316
Drugo	(153)	(88)
Poslovni izid agencij in ESPJ	(209)	(136)
REALIZACIJA PRORAČUNA ZA ZADEVNO LETO	2 264	1 810

Uskladitvene postavke – prihodki

Dejanski proračunski prihodki za proračunsko leto ustrezajo prihodkom, pobranim na podlagi upravičenosti, ugotovljenih med letom, in zneskom, pobranim na podlagi upravičenosti, ugotovljenih v prejšnjih letih. Zato je pri uskladitvi treba **upravičenosti, ki so bile ugotovljene v tekočem letu, a še niso bile pobrane**, odšteti od poslovnega izida, saj niso del proračunskih prihodkov. Nasprotno pa je treba **upravičenosti, ugotovljene v prejšnjih letih in pobrane v tekočem letu**, pri uskladitvi prišteti k poslovnemu izidu.

Čisti kratkoročno nezaračunani prihodki obsegajo kratkoročno nezaračunane prihodke za kmetijske prelevmane, lastna sredstva ter obresti in dividende. Upošteva se samo čisti učinek, tj. kratkoročno nezaračunane prihodke za tekoče leto, zmanjšane za stornirane kratkoročno nezaračunane prihodke iz prejšnjega leta.

Uskladitvene postavke – odhodki

Čisti kratkoročno vnaprej vračunani odhodki so sestavljeni pretežno iz odhodkov, kratkoročno vračunanih vnaprej ob časovnem preseku ob koncu leta, tj. upravičenih odhodkov, ki so jih imeli upravičenci do sredstev EU, vendar jih EU še niso prijavili.

Medtem ko se kratkoročno vnaprej vračunani odhodki ne štejejo med proračunske odhodke, so plačila, izvedena v **tekočem letu, za račune, vknjižene v prejšnjih letih**, del proračunskih odhodkov tekočega leta.

Čisti učinek predhodnega financiranja je kombinacija (1) novih zneskov predhodnega financiranja, plačanih v tekočem letu in pripoznanih za proračunske odhodke zadevnega leta, ter (2) obračuna predhodnega financiranja, plačanega v tekočem letu ali prejšnjih letih, s priznanjem upravičenih stroškov. Slednji

so odhodek v smislu računovodstva na podlagi poslovnih dogodkov, niso pa odhodek za proračunsko računovodstvo, saj je bilo plačilo prvotnega predhodnega financiranja že upoštevano kot proračunski odhodek v času njegovega plačila.

Poleg plačil na podlagi odobritev za zadevno leto je treba v izračunu realizacije proračuna za navedeno leto upoštevati tudi odobritve za navedeno leto, ki se **prenesejo v naslednje leto** (v skladu s členom 15 Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000). Enako velja za proračunska plačila, izvedena v tekočem letu iz prenosov, in za **zapadle neporabljene odobritve plačil**.

Gibanje rezervacij se nanaša na ocene ob koncu leta v računovodstvu na podlagi nastanka poslovnih dogodkov (zlasti na prejemke zaposlenih), ki ne vplivajo na proračunsko računovodstvo. **Drugi uskladeni zneski** obsegajo različne elemente, kot so amortizacija sredstev, pridobitve sredstev, plačila kapitalskih zakupnin ali finančne udeležbe, ki se v proračunskem računovodstvu in računovodstvu na podlagi nastanka poslovnih dogodkov obravnavajo različno.

In končno, poslovni izidi **agencij in ESPJ**, ki so vključene v konsolidirani poslovni izid, je treba izvzeti, saj njihovo proračunsko izvrševanje ni del konsolidirane proračunske realizacije.

2.2 PRIMERJAVA PRORAČUNSKIH NAPOVEDI IN DEJANSKIH ZNESKOV (*razpredelnica 2*)

V prvotnem sprejetem proračunu, ki ga je podpisal predsednik Evropskega parlamenta 18. decembra 2008, je bil znesek odobritev plačil določen na 116 096 milijonov EUR in znesek za financiranje iz lastnih sredstev je znašal 114 736 milijonov EUR. Opozoriti velja, da se ocene prihodkov in odhodkov v prvotnem proračunu skozi proračunsko leto spreminjajo, te prilagoditve pa so predstavljene v spremembah proračuna. Prilagoditve plačil iz lastnih sredstev iz naslova BND, ki jih vplačujejo države članice, zagotavljajo, da se v proračunu predvideni prihodki natanko ujemajo s predvidenimi odhodki. V skladu z načelom ravnovesja morajo biti proračunski prihodki in odhodki (odobritve plačil) v ravnovesju.

Prihodki:

Leta 2009 je bilo sprejetih deset sprememb proračuna. Njihov učinek na strani prihodkov proračuna za leto 2009 je pomenil končne prihodke v višini 113 035 milijonov EUR. Ti so se financirali iz lastnih sredstev v višini 110 238 milijonov EUR (torej 4 498 milijonov EUR manj od prvotne napovedi), preostanek pa se je financiral iz drugih prihodkov. Manjšo potrebo po lastnih sredstvih je mogoče pripisati predvsem vključitvi 1 796 milijonov EUR v zvezi s presežkom iz predhodnega leta ter skupnemu učinku zmanjšanja odobritev plačil ter povečanja napovedanih prihodkov v spremembi proračuna št. 10/2009. Zaradi slednjega so se lastna sredstva zmanjšala za dodatnih 2 888 milijonov EUR.

Pri lastnih sredstvih velja poudariti, da se je zbiranje tradicionalnih lastnih sredstev zelo približalo napovedanemu znesku. Razlog za to je sprememba proračunskih ocen v času, ko sta bili sprejeti sprememba proračuna št. 6/2009 (znižale so se za 5 226 milijonov EUR) in sprememba proračuna št. 10/2009 (tokrat so se zvišale za 600 milijonov EUR). Ti prilagoditvi sta deloma temeljili na novih makroekonomskih napovedih spomladi 2009, ki so bile manj optimistične od prejšnjih, deloma pa na razvoju dejanskih zbranih prispevkov.

Končna plačila držav članic iz naslova DDV in BND so bila prav tako zelo blizu končne proračunske ocene. Razlike med napovedanimi in dejansko vplačanimi zneski so posledica razlik med tečaji eura, uporabljenimi za namene proračuna, in veljavnimi tečaji v času, ko so države članice, ki niso članice EMU, dejansko izvedle plačila.

Odhodki:

Proračun EU za leto 2009 je bil še na prehodu iz enega večletnega finančnega okvira v drugega. Odobritve za prevzem obveznosti so upoštevale usmeritve glede porabe, ki so bile dogovorjene za novo programsko obdobje 2007–2013, medtem ko je bil del zahtevkov za plačila, ki so se še vedno nanašali na finančni okvir za obdobje 2000–2006, blizu 12 %.

Kar zadeva obveznosti, so bile prvotne proračunske odobritve (in s tem politični cilji) izvedene skoraj povsem v skladu z načrti. Stopnja izvajanja (brez rezerve za nujno pomoč) je dosegla 99,6 % proračuna in je bila med letom nekoliko prilagojena. V okviru razdelka 2 „naravni viri“ so se obveznosti povečale za 259 milijonov EUR (šlo je za povečanje načrta za oživitvev za 600 milijonov EUR za razvoj podeželja, zmanjšanje ob koncu leta za 390 milijonov EUR in povečanje zaradi ukrepov glede bolezni modrikastega jezika v višini 49 milijonov EUR). Razdelek 5 „uprava“ se je zmanjšal za 55 milijonov EUR. Ti zneski skupaj pomenijo povečanje za zgolj 0,15 % v primerjavi s prvotnimi sprejetimi proračunskimi odobritvami, če se ne upošteva povečanje v višini 615 milijonov EUR za Evropski solidarnostni sklad (ker gre za rezervo za nepredvidljive odhodke).

Kar zadeva plačila, je stopnja izvajanja (brez rezerve za nujno pomoč) znašala 95 % prvotnih sprejetih proračunskih odobritev in 97 % končnih proračunskih odobritev. Glavna zmanjšanja odobritev plačil so bila izvedena s spremembami proračuna in so v razdelku 1a „konkurenčnost“ znašala skupaj 738 milijonov EUR (od tega 448 milijonov EUR za „raziskave“), v razdelku 2 „naravni viri“ 2 632 milijonov EUR (2 192 milijonov EUR za „razvoj podeželja“) in za „širitev“ 244 milijonov EUR.

Neporabljene sprejete odobritve (brez rezerv) so znašale skupaj 2 395 milijonov EUR in so obsegale predvsem Evropski socialni sklad (674 milijonov EUR za konvergenco in 248 milijonov EUR za regionalno konkurenčnost), Instrument za predpristopno pomoč (142 milijonov EUR), upravne službe Komisije (394 milijonov EUR) in konkurenčnost (377 milijonov EUR, porazdeljenih po celotnem razdelku 1a).

Podrobnejša analiza proračunskih popravkov, njihovo ozadje in utemeljitev ter učinek so predstavljeni v poročilu Komisije o upravljanju proračuna in finančnem poslovanju za leto 2009, in sicer v delu A, ki daje splošni pregled na ravni proračuna, in delu B, ki obravnava posamezne razdelke finančnega okvira.

2.3 PRIHODKI (razpredelnica 3)

Prihodki splošnega proračuna Evropske unije se lahko razdelijo v dve glavni kategoriji: lastna sredstva in druge prihodke. To je določeno v členu 311 Pogodbe o delovanju Evropske unije, ki navaja: „Brez vpliva na druge prihodke se proračun v celoti financira iz lastnih sredstev.“ Večina proračunskih odhodkov se financira iz lastnih sredstev. Drugi prihodki pomenijo le manjši del vsega financiranja.

Lastna sredstva se delijo v tri kategorije: tradicionalna lastna sredstva, sredstva iz naslova DDV in sredstva iz naslova BND. Tradicionalna lastna sredstva obsegajo prelevmane na sladkor in carine. Del sistema virov lastnih sredstev sta tudi mehanizem popravkov za Združeno kraljestvo in bruto znižanje letnih prispevkov iz naslova BND za Nizozemsko in Švedsko.

Lastna sredstva se dodeljujejo v skladu s pravili iz Sklepa Sveta št. 2007/436/ES, Euratom z dne 7. junija 2007 o sistemu virov lastnih sredstev Evropskih skupnosti (SLS iz leta 2007). SLS iz leta 2007 je začel veljati 1. marca 2009, vendar učinkuje s 1. januarjem 2007. Zato so bili v proračunskem letu 2009 upoštevani retroaktivni učinki.

2.3.1 Tradicionalna lastna sredstva

Tradicionalna lastna sredstva: vsi določeni zneski tradicionalnih lastnih sredstev se morajo knjižiti na enega od računov, ki jih vodijo pristojni organi:

- na navadni račun iz člena 6(3)(a) Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000: vsi izterjani ali zajamčeni zneski,
- na posebni račun iz člena 6(3)(b) Uredbe (ES, Euratom) št. 1150/2000: vsi zneski, ki še niso bili izterjani in/ali zajamčeni; zajamčeni zneski, ki se izpodbijajo, se lahko prav tako knjižijo na ta račun.

Za posebne račune države članice pošljejo Komisiji četrtno poročilo, ki vključuje:

- saldo za izterjavo v preteklem četrtnem letu;
- izterjane zneske v zadevnem četrtnem letu,
- popravke osnove (popravki/zapadli zneski) v zadevnem četrtnem letu,
- odpisane zneske,
- saldo za izterjavo ob koncu zadevnega četrtnega leta.

Tradicionalna lastna sredstva se morajo vknjižiti na račun Komisije pri zakladnici ali organu, ki ga določi država članica, najpozneje prvi delovni dan po 19. dnevu drugega meseca, ki sledi mesecu, v katerem je bila upravičenost ugotovljena (ali izterjana, v primeru posebnega računa). Države članice za kritje stroškov zbiranja zadržijo 25 % tradicionalnih lastnih sredstev. Pogojne upravičenosti do lastnih sredstev se prilagodijo na osnovi verjetnosti, da bodo izterjane.

2.3.2 Sredstva iz naslova DDV in sredstva iz naslova BND

Lastna sredstva iz naslova DDV izhajajo iz uporabe enotne stopnje, ki velja za vse države članice, na usklajeni osnovi za DDV, določeni v skladu s pravili člena 2(1)(b) SLS iz leta 2007. Enotna stopnja je določena na 0,30 %, razen za obdobje 2007–2013, v katerem je vpoklicna stopnja za Avstrijo določena na 0,225 %, za Nemčijo na 0,15 % ter za Nizozemsko in Švedsko na 0,10 %. Osnova za DDV je omejena na 50 % BND za vse države članice.

Lastna sredstva iz naslova DDV izhajajo iz uporabe enotne stopnje, ki velja za vse države članice, na usklajeni osnovi za DDV, določeni v skladu s pravili člena 2(1)(c) Sklepa Sveta z dne 29. septembra 2000. Osnova za DDV je omejena na 50 % BND za vse države članice.

Sredstva iz naslova BND so spremenljiva sredstva, namenjena zagotavljanju potrebnih prihodkov v vsakem danem letu za kritje odhodkov, ki presegajo zbrani znesek iz tradicionalnih lastnih sredstev, sredstev iz naslova DDV in raznih prihodkov. Prihodki izhajajo iz uporabe enotne stopnje na skupnem BND vseh držav članic. Sredstva iz naslova DDV in BND se določijo na podlagi napovedi osnov za DDV in BND, oblikovanih ob pripravi predhodnega predloga proračuna. Te napovedi se pozneje pregledajo in spremenijo; zneski se med zadevnim proračunskim letom posodobijo s spremembo proračuna.

Dejanski zneski za osnove za DDV in BND so razpoložljivi v letu, ki sledi zadevnemu proračunskemu letu. Komisija izračuna razlike med zneski, ki jih dolgujejo države članice, glede na dejanske osnove in na vsote, dejansko plačane na podlagi (spremenjenih) napovedi. Te salde DDV in BND, pozitivne ali negativne, morajo države članice Komisiji plačati do prvega delovnega dne v decembru leta, ki sledi zadevnemu proračunskemu letu. Popravki dejanske osnove za DDV in BND so v naslednjih štirih letih še vedno mogoči, če ni izdan pridržek. Prej izračunani saldi se prilagodijo in razlika se vpokliče hkrati s saldi DDV in BND za prejšnje proračunsko leto.

Med kontrolami poročil o prihodkih iz DDV in podatkov o BND lahko Komisija države članice obvesti o pridržkih v zvezi z nekaterimi točkami, ki bi lahko imele posledice za njihove prispevke iz lastnih sredstev. Te točke se lahko na primer nanašajo na to, da ne obstajajo sprejemljivi podatki ali da je treba razviti ustrezno metodologijo. Te pridržke je treba obravnavati kot morebitne terjatve do držav članic za negotove zneske, saj njihovega finančnega vpliva ni mogoče natančno oceniti. Ko se lahko določi natančni znesek, se v zvezi s saldi DDV in BND ali posameznimi zahtevki za plačilo vpokličejo ustrezna sredstva iz naslova DDV in BND.

2.3.3 Popravek za Združeno kraljestvo

Ta mehanizem zmanjšuje plačila iz lastnih sredstev Združenega kraljestva sorazmerno z njegovim tako imenovanim „proračunskim neravnovesjem“ in ustrezno poveča plačila iz lastnih sredstev drugih držav članic. Mehanizem za popravek proračunskega neravnovesja v dobro Združenega kraljestva sta uvedla Evropski svet v Fontainebleauju (junija 1984) in iz njegovega zasedanja izhajajoči Sklep z dne 7. maja 1985 o lastnih sredstvih. Namen mehanizma je bil zmanjšati proračunsko neravnovesje Združenega kraljestva z zmanjšanjem plačil Združenega kraljestva EU. Za Nemčijo, Avstrijo, Švedsko in Nizozemsko se je uporabljalo znižano financiranje popravka (omejeno na eno četrtno njihovega običajnega deleža).

2.3.4 Bruto znižanje za Nizozemsko in Švedsko

V skladu s SLS iz leta 2007 se za Nizozemsko in Švedsko uporablja bruto znižanje njunih letnih prispevkov iz naslova BND za obdobje 2007–2013. To bruto znižanje, ki znaša 605 milijonov EUR za Nizozemsko in 150 milijonov EUR za Švedsko (v cenah iz leta 2004), je bilo preračunano v tekoče cene z uporabo deflatorja BDP za EU, izraženega v EUR, ter se odobri po izračunu popravka v korist Združenega kraljestva in njegovega financiranja.

2.3.5 Popravki v zvezi z izvajanjem SLS iz leta 2007 za leti 2007 in 2008

V členu 11 SLS iz leta 2007 je določeno, da ko sklep začne veljati, učinkuje s 1. januarjem 2007. To pomeni, da je bilo treba financiranje za leti 2007 in 2008 ponovno preračunati v skladu z novimi pravili. Ta prilagoditev (razlika med starim in novim SLS za leti 2007 in 2008) je bila vnesena v spremembo proračuna št. 3/2009 in je bila izvedena kot enkratno plačilo 1. junija 2009.

Dodatne informacije o izvrševanju prihodkov so na voljo v Poročilu o upravljanju proračuna in finančnem poslovanju za leto 2009.

2.4 ODHODKI (razpredelnice 4-13)

2.4.1 Finančni okvir 2007–2013

Ta oddelek opisuje glavne kategorije odhodkov EU, razčlenjene po razdelkih finančnega okvira za obdobje 2007–2013. Proračunsko leto 2009 je bilo tretje leto, zajeto v finančnem okviru za obdobje 2007–2013. Skupna zgornja meja odobritev za prevzem obveznosti za leto 2009 znaša 134 722 milijonov EUR, kar ustreza 1,13 % BND. Ustrezna zgornja meja sredstev za plačila znaša 120 445 milijonov EUR, tj. 1,01 % BND. V zgornji razpredelnici je prikazan finančni okvir v tekočih cenah, predvidenih za leto 2013.

	v mio. EUR						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Trajnostna rast	53 979	57 653	61 696	63 555	63 974	66 964	69 957
2. Ohranjanje in upravljanje naravnih virov	55 143	59 193	56 333	59 955	60 338	60 810	61 289
3. Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica	1 273	1 362	1 518	1 693	1 889	2 105	2 376
4. EU kot globalni akter	6 578	7 002	7 440	7 893	8 430	8 997	9 595
5. Uprava	7 039	7 380	7 525	7 882	8 334	8 670	9 095
6. Nadomestila	445	207	210	0	0	0	0
Odobritve za prevzem obveznosti:	124 457	132 797	134 722	140 978	142 965	147 546	152 312
Odobritve plačil skupaj:	122 190	129 681	120 445	134 289	134 280	141 360	143 331

Razdelek 1 – Trajnostna rast

Ta razdelek je razdeljen na dva ločena, a medsebojno povezana dela:

- 1a. Konkurenčnost za rast in zaposlovanje, ki obsega odhodke za raziskave in inovacije, izobraževanje in usposabljanje, vseevropska omrežja, socialno politiko, notranji trg in spremljajoče politike,
- 1b. Kohezija za rast in zaposlovanje, ki je namenjen povečanju konvergence najmanj razvitih držav članic in regij, dopolnjevanju strategije EU za trajnostni razvoj zunaj manj uspešnih regij in spodbujanju medregionalnega sodelovanja.

Razdelek 2 – Ohranjanje in upravljanje naravnih virov

Razdelek 2 vključuje skupno kmetijsko in ribiško politiko, razvoj podeželja in okoljevarstvene ukrepe, zlasti program Natura 2000. Znesek za skupno kmetijsko politiko je rezultat dogovora, doseženega na zasedanju Evropskega sveta v Bruslju oktobra 2002.

Razdelek 3 – Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica

Novi razdelek 3 (Državljanstvo, svoboda, varnost in pravica) odraža vse večji pomen nekaterih področij, na katerih so bile EU dodeljene nove naloge – pravosodje in notranje zadeve, varovanje meja, politika priseljevanja in azila, javno zdravje in zaščita potrošnikov, kultura, mladi, informacije in dialog z državljani. Razdelek je razdeljen na dva dela: 3a. svoboda, varnost in pravica, ter 3b. državljanstvo.

Razdelek 4 – EU kot globalni akter

Razdelek 4 zajema vse zunanje ukrepe, vključno s predpristopnimi instrumenti. Medtem ko je Komisija predlagala, da se ERS vključi v finančni okvir, sta se Evropski svet in Evropski parlament strinjala, da ERS ostane zunaj finančnega okvira.

Razdelek 5 – Uprava

Ta razdelek krije upravne odhodke za vse institucije, pokojnine in evropske šole. Za druge institucije razen Komisije so to edini odhodki, agencije in drugi organi pa imajo upravne odhodke in odhodke iz poslovanja.

Razdelek 6 – Nadomestila

V skladu s političnim dogovorom, da nove države članice ne postanejo neto plačnice v proračun ob samem začetku svojega članstva, so bila v tem razdelku predvidena nadomestila. Ta znesek je bil na razpolago za prenose tem državam, da bi se uravnovesili njihovi proračunski prejemki in prispevki.

2.4.2 Področja

V okviru uporabe upravljanja po dejavnostih (Activity Based Management – ABM) Komisija v svoje procese načrtovanja in upravljanja uvaja oblikovanje proračuna po dejavnostih (Activity Based Budgeting – ABB). ABB vsebuje proračunsko strukturo, v kateri proračunski naslovi ustrezajo področjem in proračunska poglavja dejavnostim. Namen ABB je zagotoviti jasen okvir za uresničevanje ciljev politik Komisije, in sicer z zakonodajnimi, finančnimi ali katerimi koli drugimi sredstvi javnih politik. S strukturiranjem dela

Komisije po dejavnostih se pokaže jasna slika zavez Komisije, hkrati pa je vzpostavljen skupni okvir za določanje prednostnih nalog. Sredstva se dodelijo prednostnim nalogam v proračunskem postopku, pri čemer se dejavnosti uporabijo kot sestavni elementi za oblikovanje proračuna. Z vzpostavitvijo take povezave med dejavnostmi in sredstvi, ki so jim dodeljena, si ABB prizadeva povečati učinkovitost in uspešnost porabe sredstev Komisije.

Področje se lahko opredeli kot enotna skupina dejavnosti, ki sestavljajo delo Komisije in so pomembne za proces odločanja. Vsako področje na splošno ustreza enemu generalnemu direktoratu in zajema v povprečju okoli 6 ali 7 posameznih dejavnosti. Ta področja so večinoma operativna, saj je namen temeljnih dejavnosti na področjih koristiti upravičenim tretjim osebam na njihovem področju delovanja. Operativni proračun je dopolnjen s potrebnimi upravnimi odhodki za vsako področje.

Dodatne informacije o izvrševanju odhodkov so na voljo v poročilu Komisije o upravljanju proračuna in finančnem poslovanju za leto 2009.

2.5 INSTITUCIJE IN AGENCIJE (*razpredelnice 14-18*)

Konsolidirana poročila o izvrševanju splošnega proračuna Evropske unije prikazujejo, tako kot prejšnja leta, izvrševanje proračuna v vseh institucijah, saj je v proračunu EU določen ločen proračun za vsako institucijo. Agencije v proračunu EU nimajo ločenih proračunov in se delno financirajo s subvencijami iz proračuna Komisije.

Za zagotovitev vseh pomembnih proračunskih podatkov za agencije proračunski del konsolidiranega zaključnega računa vključuje ločena poročila o izvrševanju posameznih proračunov tradicionalnih agencij, ki so vključene v konsolidacijo.

IZJAVA O ZANESLJIVOSTI, KI JO SODIŠČE ZAGOTOVI EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU – POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

(2010/C 308/02)

I. Sodišče je v skladu z določbami člena 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) revidiralo:

- (a) letne računovodske izkaze Evropske unije, ki jih sestavljajo konsolidirani računovodski izkazi ⁽¹⁾ in konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna ⁽²⁾, za proračunsko leto, ki se je končalo 31. decembra 2009; ter
- (b) zakonitost in pravilnost z njimi povezanih transakcij.

Odgovornost vodstva

II. Vodstvo je v skladu s členi 310 do 325 PDEU in finančno uredbo ⁽³⁾ odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev letnih računovodskih izkazov Evropske unije ter za zakonitost in pravilnost z njimi povezanih transakcij:

- (a) Odgovornost vodstva v zvezi z letnimi računovodskimi izkazi Evropske unije zajema: oblikovanje, izvajanje in vzdrževanje notranje kontrole, ki je pomembna za pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov, v katerih ni pomembnih napačnih navedb, ne glede na to, ali so te posledica goljufije ali napake, za izbiro in uporabo ustreznih računovodskih politik na podlagi računovodskih pravil, ki jih je sprejel računovodja Komisije ⁽⁴⁾, in za pripravo računovodskih ocen, ki so razumne glede na okoliščine. V skladu s členom 129 finančne uredbe Komisija odobri letne računovodske izkaze Evropske unije, potem ko jih je računovodja Komisije konsolidiral na podlagi podatkov, ki so jih predložili druge institucije ⁽⁵⁾ in organi ⁽⁶⁾, ter pripravil izjavo, ki se priloži konsolidiranim računovodskim izkazom, v kateri je med drugim navedel, da ima razumno zagotovilo, da ti izkazi v vseh pomembnih vidikih predstavljajo resnično in pošteno sliko finančnega stanja Evropske unije.
- (b) Kako vodstvo izvaja svojo odgovornost za zakonitost in pravilnost z izkazi povezanih transakcij, je odvisno od načina izvrševanja proračuna. V primeru neposrednega centraliziranega upravljanja izvajalske naloge opravljajo oddelki Komisije. Pri deljenem upravljanju so izvajalske naloge prenesene na države članice, pri decentraliziranem upravljanju na tretje države, pri posrednem centraliziranem upravljanju pa na druge organe. Pri skupnem upravljanju si izvajalske naloge delijo Komisija in mednarodne organizacije (členi 53 do 57 finančne uredbe). Izvajalske naloge morajo biti skladne z načelom dobrega finančnega poslovanja, kar zahteva zasnovano, izvajanje in vzdrževanje uspešne in učinkovite notranje kontrole, vključno z ustreznim nadzorom in primernimi ukrepi za preprečevanje nepravilnosti in goljufij ter po potrebi tudi s pravnimi postopki za izterjavo napačno izplačanih ali porabljenih sredstev. Ne glede na uporabljen način izvrševanja proračuna, je za zakonitost in pravilnost transakcij, povezanih z računovodskimi izkazi Evropske unije, odgovorna Komisija (člen 317 PDEU).

⁽¹⁾ Konsolidirani računovodski izkazi zajemajo bilanco stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz denarnih tokov, izkaz sprememb neto sredstev, povzetek pomembnih računovodskih metod in druga pojasnila (skupaj s poročanjem po segmentih).

⁽²⁾ Konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna zajemajo konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna ter povzetek proračunskih načel in druga pojasnila.

⁽³⁾ Na ravni institucij in organov EU v vodstvo sodijo člani institucij, direktorji agencij, odredbodajalci na podlagi prenosa in nadaljnega prenosa, računovodje in vodstveno osebje v oddelkih za finance, revizijo ali kontrolo. Na ravni držav članic in držav upravičenk v vodstvo sodijo odredbodajalci, računovodje ter vodstveno osebje v plačilnih organih, organih za potrjevanje in izvajalskih agencijah.

⁽⁴⁾ Računovodska pravila, ki jih je sprejel računovodja Komisije, izhajajo iz Mednarodnih računovodskih standardov za javni sektor (MRSJS), ki jih je izdala Mednarodna zveza računovodskih strokovnjakov, če teh ni, pa iz Mednarodnih računovodskih standardov (MRS)/Mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde. V skladu s finančno uredbo so konsolidirani računovodski izkazi za proračunsko leto 2009 (tako kot za vsa leta po proračunskem letu 2005) pripravljene na podlagi teh računovodskih pravil, ki jih je sprejel računovodja Komisije in s katerimi se načela računovodstva na podlagi nastanka poslovnega dogodka prilagodijo posebnemu okolju Evropske unije, medtem ko konsolidirana poročila o izvrševanju proračuna še naprej temeljijo predvsem na gotovinskih premikih.

⁽⁵⁾ Preden institucije sprejmejo letne računovodske izkaze, jih podpišejo njihovi računovodje, ki s tem potrdijo, da imajo razumno zagotovilo, da izkazi predstavljajo resnično in pošteno sliko finančnega stanja institucije (člen 61 finančne uredbe).

⁽⁶⁾ Letne računovodske izkaze organov pripravijo njihovi direktorji in jih pošljejo računovodji Komisije skupaj z mnenjem zadevnega upravnega odbora. Poleg tega jih podpišejo njihovi računovodje, ki s tem potrdijo, da imajo razumno zagotovilo, da izkazi predstavljajo resnično in pošteno sliko finančnega stanja organov (člen 61 finančne uredbe).

Odgovornost revizorja

III. Naloga Sodišča je, da na podlagi svoje revizije Evropskemu parlamentu in Svetu predloži izjavo o zanesljivosti računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij. Sodišče je revizijo izvedlo v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in etičnim kodeksom MZRS ter mednarodnimi standardi za vrhovne revizijske institucije INTOSAI, kadar je te mogoče uporabljati v kontekstu Evropske unije. Ti standardi določajo, da mora Sodišče revizijo načrtovati in opraviti tako, da pridobi razumno zagotovilo, da v letnih računovodskih izkazih Evropske unije ni pomembnih napačnih navedb in da so z njimi povezane transakcije zakonite in pravilne.

IV. Revizijsko delo Sodišča zajema izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij. Postopki so izbrani na podlagi presoje revizorja, ki zajema oceno tveganja pomembnih napačnih navedb v konsolidiranih računovodskih izkazih in oceno tveganja pomembnih neskladnosti z izkazi povezanih transakcij z zahtevami pravnega okvira Evropske unije, ne glede na to, ali so te posledica goljufije ali napake. Revizor pri ocenjevanju teh tveganj upošteva notranjo kontrolo, povezano s pripravo in pošteno predstavitev končnih konsolidiranih računovodskih izkazov, ter nadzorne in kontrolne sisteme, ki se izvajajo za zagotavljanje zakonitosti in pravilnosti z izkazi povezanih transakcij, da oblikuje revizijske postopke, ki so primerni glede na okoliščine. Pri reviziji se ovrednotijo tudi primernost uporabljenih računovodskih politik in razumnost izdelanih računovodskih ocen ter skupna predstavitev končnih konsolidiranih računovodskih izkazov in letnih poročil o dejavnostih.

V. Kar zadeva prihodke, Sodišče pri reviziji lastnih sredstev iz davka na dodano vrednost in bruto nacionalnega dohodka izhaja iz makroekonomskih statističnih podatkov, ki jih pripravijo države članice in jih pošljejo Komisiji, nato pa oceni Komisijine sisteme za obdelavo podatkov do trenutka, ko so zajeti v končne računovodske izkaze in ko so prejeti prispevki držav članic. Pri tradicionalnih lastnih sredstvih Sodišče preuči računovodske izkaze carinskih organov in analizira tok datatev pod carinskim nadzorom do trenutka, ko so zneski evidentirani v končne računovodske izkaze in jih je Komisija prejela.

VI. Sodišče meni, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni, da zagotovijo osnovo za njegovo izjavo o zanesljivosti.

Mnenje o zanesljivosti računovodskih izkazov

VII. Sodišče meni, da letni računovodski izkazi Evropske unije v vseh pomembnih vidikih pošteno predstavljajo ⁽¹⁾ finančno stanje Unije na dan 31. decembra 2009 ter rezultate njenih dejavnosti in denarne tokove za leto, ki se je takrat končalo, v skladu z določbami finančne uredbe in računovodskimi pravili, ki jih je sprejel računovodja Komisije.

VIII. Ne da bi bilo zato vprašljivo mnenje iz odstavka VII, Sodišče opaža, da je še vedno treba odpraviti slabosti v računovodskih sistemih določenih generalnih direktoriatov Komisije (zlasti računovodstvo za predfinanciranje in s tem povezano ločitev proračunskih let ter za fakture/izjave o stroških).

⁽¹⁾ V skladu z mednarodnim standardom revidiranja 700 „oblikovanje mnenja in poročanje o računovodskih izkazih“ (MSR 700, odstavek 35) sta izraza „v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo“ ali „so resničen in pošten prikaz“ enakovredna.

Mnenje o zakonitosti in pravilnosti z izkazi povezanih transakcij

IX. Po mnenju Sodišča so prihodki, prevzete obveznosti za vse skupine politik in plačila, povezana z izkazi za skupini politik gospodarske in finančne zadeve ter upravni in drugi odhodki, za leto, ki se je končalo 31. decembra 2009, v vseh pomembnih vidikih zakoniti in pravilni.

X. Po mnenju Sodišča na plačila, povezana z izkazi, za leto, ki se je končalo 31. decembra 2009, za skupine politik kmetijstvo in naravni viri, kohezija, raziskave, energetika in promet, zunanja pomoč, razvoj in širitev ter izobraževanje in državljanstvo pomembno vplivajo napake. Nadzorni in kontrolni sistemi so delno uspešni pri preprečevanju ali odkrivanju in popravljanju povračil previsoko prijavljenih ali neupravičenih stroškov.

9. septembra 2010

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Predsednik

Evropsko računsko sodišče
12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg

Cena naročnine 2010 (brez DDV, skupaj s stroški pošiljanja z navadno pošto)

Uradni list EU, seriji L + C, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	1 100 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, papirna različica + letni CD-ROM	22 uradnih jezikov EU	1 200 EUR na leto
Uradni list EU, serija L, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	770 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, mesečni zbirni CD-ROM	22 uradnih jezikov EU	400 EUR na leto
Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila), CD-ROM, 2 izdaji na teden	Večjezično: 23 uradnih jezikov EU	300 EUR na leto
Uradni list EU, serija C – natečaj	Jezik(-i) v skladu z natečajem(-i)	50 EUR na leto

Naročilo na *Uradni list Evropske unije*, ki izhaja v uradnih jezikih Evropske unije, je na voljo v 22 jezikovnih različicah. Uradni list je sestavljen iz serije L (Zakonodaja) in serije C (Informacije in objave).

Na vsako jezikovno različico se je treba naročiti posebej.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 920/2005, objavljeno v Uradnem listu L 156 z dne 18. junija 2005, institucije Evropske unije začasno niso obvezane sestavljati in objavljati vseh pravnih aktov v irščini, zato se Uradni list v irskem jeziku objavlja posebej.

Naročilo na Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila) zajema vseh 23 uradnih jezikovnih različic na enem večjezičnem CD-ROM-u.

Na zahtevo nudi naročilo na *Uradni list Evropske unije* pravico do prejemanja različnih prilog k Uradnemu listu. Naročniki so o objavi prilog obveščeni v „Obvestilu bralcu“, vstavljenem v *Uradni list Evropske unije*.

Format CD-ROM bo leta 2010 nadomeščen s formatom DVD.

Prodaja in naročila

Naročilo na razne plačljive periodične publikacije, kot je naročilo na *Uradni list Evropske unije*, je možno pri naših komercialnih distributerjih. Seznam komercialnih distributerjev je na spletnem naslovu:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljalne akte za zakonodajo.

Za boljše poznavanje Evropske unije preglejte spletišče <http://europa.eu>

